

YESU NANZƆƆBA TINȚINȚAA

¹ Mi nanɗɔŋɔ Tiafilas, mi-na Luuk laa sipaan ŋmunɗe teniŋ a piŋ. Ten-*la* le mi dage wialiŋ kala Yesu si ŋaa ari wialiŋ kala u si daga, a suomi bua-*la* le u si suomo titiŋ u tinȚinȚaa

² a kaa mu tapulii-*la* Wia si jonu a kaa jil Wia-*jan*. Wia Diŋ-*zɔŋ*-*la* doluŋ le u dage u nanzƆƆba-*la* u si tuɔsa tinȚimii-*la* ba si jan titiŋ, ka u-*na* jil Wia-*jan*.

³ U si sii suuŋ le, u keŋ u titia ku dage u nanzƆƆba-*la* a yuge ne tapulaa mahiŋ balia pege. Wonbiee yuga ne u keŋ u titia kaa dage ari u weye, aŋ bul Wia kuorii-*la* wiaa a piba, ka u-*na* jil Wia-*jan*.

⁴ U si he ba teen, u bula piba a bul, “Ma sí Jerusalem le lii. Má gberɛ ma Nyimma Wia zile ku-*la* u fa si si u jan jonɔ pima. Wii-*la* mi fa si bula pima ne ŋla:

⁵ Mi bula, ‘Jɔɔŋ síi fo niaa Wii-chuɔle liiŋ, liiŋ dunɗuŋa ne u kaa fo. Ama u bi dieni, ka mi jon mi Diŋ-*zɔŋ*-*la* hema le.”

*Yesu jil Wia-*jan**

⁶ Yesu ari u nanzƆƆba si hilimi ŋii, ba piesu, “La Tiina, tapulaa deenba le, ŋ jan bira len di Iziral tinȚaa dii kuoruŋ?”

⁷ ŋii ne Yesu bula piba, “Mi Nyimma bi che di ma jiŋ tapuluŋ deen. U ne keŋ doluŋ a he tapulia-*la* wialiŋ si jan ŋaa.

8 Ama di Wia jon u Diŋ-zon-la hema le, ma jan keŋ doluŋ. Ma jan naa mi siada tinnaa a bul mi wiaa Jerusalem le, Judiya tinteen kala ari Samaria le, a kaa mu dunia seme-na kala.”

9 Yesu si bul nii deŋe, Wia jonu kaa jil Wia-jan, ka ba china bibeŋ. Nii ne duonbilingbaanin ku tou, ba bira buu na.

10 Ba ha si wula bibeŋ wia nyuŋ nii, di niaa balia ne nii a chin ba seme, a laale geri-pulluŋ

11 a pieŋeba, “Galilii timma, beŋe ne tii ma chinaa beŋ wia nyuŋ nii? Yesu deen Wia si jonu ma sipaan a kaa jil Wia-jan, u jan miira ko ari ma si nau duu jil Wia-jan nii.”

Ba liise nuu u laa Judas nyuŋ

12 Nii ne Yesu haritooro-la lii peel-la ba sii yire Olivet a miira mu Jerusalem. A chin peel-la lerin a kaa mu Jerusalem u yi ari meel-daan lebi ne.

13 Ba si yi Jerusalem, ba mu juu dia-la ba sii juu Jerusalem le, lusun nyuŋ. Piita ari Jon ari Jeems ari Anduru ari Filip ari Tomas ari Batolomi ari Matiu, ari Alifiyas bie Jeems, ari Saamon Zelot, ari Jeems bie Judas, ba kala nuu juu di-bala.

14 Ba di haalaa donsun ari Yesu naan Meeri ari Yesu naanaa, ba kala naa nii-bala ne aa hilimi dime, a fiŋe siin a chuchuole Wia.

15 Tapulii kubala ba ku hilimi donu le. Ba fa yi ari niaa zolo ari mara. Nii ne Piita sii chin duu bul wiaa a bul,

16 “Mi naanbiirin, Wia Diŋ-zon-la fa leŋe Devit dage wialin Judas si jan naa. Wia niin

wiaa deenba ku ŋaa wutitii. Judas ne keŋ niaa ko di ba keŋ Yesu.

¹⁷ Yesu fa liisu duu ŋaa la doŋo ne, a maa tiŋ la tiŋtiniŋ deen.

¹⁸ Judas si ŋaa wu-boŋ-la, u laa moribiee. U joŋ moribie-la a yoƆ tiŋtee kubala ne. Dime ne u tuu tele yere. U tuoŋ kiaa kala jaase.

¹⁹⁻²⁰ Niaa si he Jerusalem le kala nii. Ba yiikoro le ba keŋ lee-la kaa yiyire Akilidaama. U bubuoŋ ne chaliŋ tiŋteen. Devit ŋmuŋsa he Wia teniŋ seme doŋo baa yire Saams a bul,

‘Wia jaŋ len duu dia piŋ jikpeen,
di nuu-kala sí dime juu.’

U bira ŋmuŋsa

di nuu laa u nyuŋ a titiŋ u tiŋtiŋŋaa.

²¹ Nii wiaa nuu ne maga duu laa u nyuŋ a pela le di la dii siada ari la Tiina Yesu sii suuŋ le. Nia deen maga duu lii nialiŋ fa síi to la hariŋ, bua-la le Yesu si suomo keŋla gugolle,

²² a lii bua-la Joŋ fa si fo Yesu Wii-chuoŋe liiŋ a kaa mu yi tapulii-la Wia si joŋu kaa jil Wia-jaŋ.”

²³ Nii ne ba dage niaa balia. Ba doŋo yiriŋ ne fa Josef Basabas. (U yiriŋ doŋo ma ne fa Jasitis.) Doŋo-la ma yiriŋ ne fa Matayas.

²⁴ Ba si dage nialiŋ nii, ba suomo chuoŋe Wia a bul, “La Tiina Wia, ŋ ne jiŋ nuu-kala tuoŋ wiaa. Nii wiaa dageŋa niaa deenba baliamiŋ tuoŋ ku-la ŋ si liisa,

²⁵ duu ŋaa ŋ nanzƆƆ doŋo a laa Judas nyuŋ, a tiŋ u tiŋtiŋŋaa. Judas via ne aŋ suu aa mu Sitaani leriŋ.”

dɔŋɔ si kpage taŋ-la ba sii yire Sariini. La dɔŋsun ma ŋaa nuhuɔraa a lii Rom. La dɔŋsun ŋaa Juu tinŋaa, la dɔŋsun ŋaa niaa si bi Juu tinŋaa ŋaa aŋ tuto Juu tinŋaa harin.

¹¹ La dɔŋsun lii Kiriiti, la dɔŋsun lii Ariibia. La kalaa bul yiikoro daban daban ne, ka la nii di baa bul wiaa la yiikoro le. Wia si tin tinŋin-duori-la wiaa ne ba bubul nii.”

¹² Ba kala hiriki, ba tuɔŋ vugime, ba pipiese dɔŋɔ, “Bee kuŋ ne ŋla?”

¹³ Dɔŋsun ma sisieriba le di ba bugo ne.

Piita bul Wia wiaa a pi niaa

¹⁴ Piita ari Yesu nanzɔɔba-la fii ari kubala fa si he dime nii, Piita sii chin a faasa bul wiaa a bul, “Mi naanbiirin Juu tinŋaa ari ma nialin kala si he Jerusalem le. Má wuoli ma digilaa di mi bul wii-la si ŋaa a pima.

¹⁵ Ma biina niaa deenba bugo nee? Ba bi bugo. Chichuo-fiela deen ba bi jan wuo bugi.

¹⁶ Jowel ma fa bul wiin deen si ŋaa wiaa ne. U fa ŋaa nii-la sii bul wiaa, Wia Din-zɔŋ-la dolun le. U si,

¹⁷ ‘Wia si, ŋla ne u jan ŋaa tapulaa diderin:

 Mi jan jon mi Din-zɔŋ-la he nuu-kala le.

Ma biirin ari ma toloo jan bul wiaa mi

 Din-zɔŋ-la dolun le.

Ma bapuoosi-biisin ma jan nina wiaa ari duosoo tuɔŋ.

 Ma kuhiasin ma jan duduosi duosoo.

¹⁸ Chee-la mi jan jon mi Din-zɔŋ-la pi baala-la ari haala-la si ŋaa mi tintinnaa

di ba kaa bubul wiaa, Wia Diŋ-zoŋ-la dolun
le.

19 Mi jaŋ ŋiŋaa wu-kpuŋkperisiŋ wia nyuŋ,
aŋ ŋiŋaa wu-magilaa ma tiŋteen le.

Chaliŋ, nyiniŋ ari nyuo-bine jaŋ he dime.

20 Di taŋ ne pula maa, leriŋ jaŋ biri.

Chene ma jaŋ fiɛɛ a nage chaliŋ,

ka di la Tiina tapul-bal-la-na yi.

21 Tapul-bii-la, nii-la kala si yire la Tiina Wia, u
jaŋ laau ta.' "

22 Nii ne Piita bira bul, "Iziral tiŋŋaa, má jegile
nii wiaa deenba mi síi che mi bula pima. Yesu
si lii Nazaret, Wia ne timu. Wu-magilaa ari
wu-kpuŋkperisiŋ Wia si leŋe u ŋaa ma siŋ le
ne dage nii. Ma ma jima ne.

23 Wia jima aŋ leŋ Yesu juu ma nisiŋ le. Ma ne
leŋe haache tiŋŋaa kpaasu mere daa-geɛɛ
nyuŋ u suu.

24 Ba si kpaasu daa-geɛɛ nyuŋ nii u suu, Wia
chisu suuŋ le, a liise heɛ-la u si na bua-la le u síi
suu. Suuŋ fa buu wuo kaa bibil.

25 Devit fa tiŋ wiŋ deen wiaa ne a bul,

'Mi yie na mi Tiina.

U laa mi sipaan a ŋaa mi hari-chinna, di wii
sími juu.

26 U nii ŋaa mi tuotoruŋ, mi bubul wiaa ma
ari tuotoruŋ.

Mi jaŋ na wiese.

Mii yiele wialiŋ Wia si jaŋ ŋaa le ne.

27 Di mi ne suba, ŋ-na Wia bi jaŋ leŋ di mi he
leliŋ le.

Ŋ bi cho di mi-na ŋ tiŋtinni-titii-la pua.

28 Ŋ dagemi wonbie-la mi si jaŋ to a keŋ miisiŋ.

Nj si he mi teen jan naa di mi ken tuoturun worun.’ ”

²⁹ Nii ne Piita bira bul, “Mi naanbiirin, mi jan chaasa bul la naabalima Devit wiaa pima. U suba ne, ba jonu hugi, u vaamin ha pina ne la jan le.

³⁰ U fa naa nialin sii bul wiaa, Wia Din-zon-la dolun le dono ne a wuo jin wialin Wia si si u jan naa pu. Wia nmiesa ne a bul duu jan len di Devit doho niaa dono, duu dii kuorun u nyun le.

³¹ Devit si na wii-la Wia fa sii che duu naa, u wuo bubul ari Kirisito jan sii suun le, a ma bul di Wia bi jan len duu he lelin le duu yaraa pua.

³² Yesu deen ne Wia chise suun le. La kala na a naa wiin deen siada.

³³ Wia chisu u sii a jila hon Wia seme, ni-duon di-honun, a bira pu u Din-zon-la ari u fa si bul nii. Din-zomun deen Yesu si jono hela le jinin, u ne wialin ma sii na a ninii maa.

³⁴ Devit titia fa bi Wia-jan jila, ama u ta bula pa a tige Yesu a bul,

‘La Tiina Wia bula pi mi Tiina
duu ku hon u seme, ni-duon di-honun,

³⁵ see duu yuo dii u dinndonoo kala dere.’

³⁶ Ma Iziral tinnaa, ma jin u sene naa wutitii ari Yesu deen ma si kaa kpaase daa-gese nyun, u ne Wia len u naa la Tiina. U ne bira len u naa Kirisito maa.”

³⁷ Nialin si nii wiin deen Piita si bula, u faasa wiwalimeba kinken. Nii ne ba piese ba di Yesu nanzooaba-la donsun, “La naanbiirin, bee kun ne saa la jan naa?”

³⁸ Nii ne Piita bula piba a bul, “Má birime a lii ma haacheba le, aŋ leŋ di ba foma Wii-chuoŋe liiŋ Yesu Kirisito doluŋ le, di Wia joŋ ma haacheba chema, ka u joŋ u Diŋ-zoŋ-la a dii zile ma le. Wia fa si si u jaŋ joŋ u Diŋ-zoŋ-la pi niaa, u tapuluŋ ne ŋla.

³⁹ Wialiiŋ Wia si bula, ma ne u bula pa, ma ari ma biiriŋ ari nialiiŋ kala si lii di-boluŋ, nuu-na kala Wia si yira duu ko u teenŋ.”

⁴⁰ Piita si bul nii, u sulba a paala chaasa bul wiaa doŋsuŋ yuge a bul, “Má liise ma titia ni-boŋŋoo deenba tuoŋ.”

⁴¹ Ba tuoŋ niaa yuga laa wialaa u si bula dii, ba foba Wii-chuoŋe liiŋ. Niaa ma si pe nialiiŋ le tapulii-la yi bui batori.

⁴² Ba joŋ ba nyuŋ kala he Yesu nanzooaba-la wu-bulia-la le siifiesiiŋ a keŋ nii-bala. Ba kala hoŋo aa dii kudiile-la Yesu fa sí si di baa dii aa liisi u wiaa, aŋ pe gbaara chuchuoŋe Wia.

Nialiiŋ si laa Yesu wiaa dii di-hoŋuŋ

⁴³ Nii ne ba kuŋ-kala fifá Wia, Yesu nanzooaba-la ma ŋaa wu-kpuŋkperisiŋ ari wu-magilaa yuge kiŋkeŋ.

⁴⁴ Nialiiŋ kala si laa wialiiŋ dii, ba kala ku hihilimi bua-na kala le, ba kiaa kala ma ŋaa kubala.

⁴⁵ Ba yie joŋ ba kiaa ma yiyalle a keŋ moribie-la a kpikpaa doŋo mage nii kala nuu-kala síi che.

⁴⁶ Tapulii kala ba yie mu hilimi Wia-dia le ari ba diisiŋ ma le, a didii kudiile-la Kirisito fa sí si baa dii a liliisi u wiaa. Baa ŋaa nii ari zile ari tuotoruŋ

⁴⁷ a didenne Wia. Niaa ma kala bibeseba ɛ. Tapulii-na kala la Tiina Wia yie laa ni-falaa ta ne, ba kuu pe Yesu nanzƆƆba-la ɛ.

3

Ba vaare gberike

¹ Tapulii kubala Piita ari Joŋ sii aa mu Wia-dia. Ba mu dime kerifi batori wiiheye, bua-la ɛ ba si yie chuɔɛ Wia.

² Di baal kubala ne he dime. U naan lulu duu gberike ne. Ba yie chuŋu tapulii-na kala a kaa mu Wia-dia-la boiŋniin kubala baa yire boi-zomuŋ. Uu sul kiaa nialaa sii juu Wia-dia-la teen.

³ U si na Piita ari Joŋ di ba ku juu Wia-dia-la, u sul kiaa ba teen.

⁴ Ba beŋ u siaa ɛ. Nii ne Piita bula pu duu ma bibenba.

⁵ Nii ne u bibenba aŋ gberɛ kialin ba si jan joŋo pu.

⁶ Nii ne Piita bula pu, “Mi bi moribii kala kene mi si jan joŋo pin, ama mi jan joŋ ku-la mi si kene a pin. Yesu Kirisito si lii Nazaret doluŋ ɛ mi si, iŋ sii a viven.”

⁷ U si bul nii, u keŋ u na-diin nisiŋ ɛ a kenu chuule, u sii. U naasiŋ ari u naachigisiŋ kala guu polli.

⁸ U fula sii chin u naasiŋ nyuŋ aa ven, ba juu Wia-dia-la. U ven aŋ pe fufu, a didenne Wia.

⁹ Nialiŋ kala nau duu ven aŋ didenne Wia.

¹⁰ Ba wuo jin u ne nii-la fa si yie hoŋ Wia-dia-la boiŋniin ba sii yire boi-zomuŋ aa sul

kiaa. Ba hiriki. Wii-la si ɲaa, ɲaaba wu-kpunƆkperere wii.

Piita bul Wia wiaa Wia-dia tuɔɲ

¹¹ Nii ne Piita ari Jɔɔɲ ari gberiku-la juu zawura kubala baa yire Solomɔɲ zawura. Gberiku-la keɲ Piita ari Jɔɔɲ nisaa le, ka niaa kire to ba hariɲ juu. U ɲaaba wu-kpunƆkperere.

¹² Piita si na nialiɲ di baa ɲaa ɲii, u bula piba a bul, “Mi naanɲiiriɲ Iziral tinɲaa, ee ne wiin deen ɲaa wu-kpunƆkperere ma teen, ma paala faasa chaare siaa a bibenla ɲla? Ma biina ari la titia dolun le ne koo la wu-zɔɲɲɔɔ ɲaaniɲ ne wuo ɲaa baala deen sii viven? Ai.

¹³ Wia-la si ɲaa la naabalimaba Abiraham ari Aizik ari Jakob Wia, u ne jon yiri-balin a pi u Bie Yesu. U ne ma kaa pa di ba dii u sariya, an bul ma buu jin Paalit sariya diire-la sipaan. U faa biine duu jonu ta, ka ma bi seye.

¹⁴ Ma kaa via Wia Tuɔ-pul Tiina, nii-la si ɲaa wu-zɔɲ ɲijaara, an susul di ba jon ni-kpuura ta,

¹⁵ an leɲ ba kpu u-na nii-la sii pi niaa miisi-la si bi dere. Ama Wia chisu suun le. La ɲaa wiin deen dansia.

¹⁶ Yesu dolun le ne ɲaa baala deen ma si na a jimu, u duori. La si ɲaa yarida u dolun le ne wuo ɲaa ɲii. La si ɲaa u yarida-la ne ɲaa baala deen na yarifielaa worun ma kala siin le.

¹⁷ Mi naanɲiiriɲ, mi jima ma di ma kuhiasin si kpu Yesu ɲii, ma bi jin tuɔɲ le ne.

¹⁸ Wia leɲe u nialiɲ sii bul wiaa, Wia Diɲ-zɔɲ-la dolun le, ba bul faafaa kala ari

Kirisito-la jaŋ na heeŋ. U sene ku ŋaa wutitii
ŋla.

¹⁹ Má birima lii ma haacheba le aŋ to Wia,
duu joŋ ma haacheba chema, ka di Wia leŋ di
ma diŋsiŋ na wiese.

²⁰ Nii ne ka Wia bira ta Yesu si ŋaa Kirisito,
nii-la u si liisa, a pima.

²¹ U maga duu he Wia-jaŋ, see bua-la yie,
wii-kala si he dunia le jaŋ birime wu-falii. Wia
leŋe u nialiŋ sii bul wiaa, Wia Diŋ-zoŋ-la doluŋ
le bul wiin deen faafaa kala ne.

²² Moosis fa he ba tuoŋ ne a ma bul,
'La Tiina Wia jaŋ leŋ di nialiŋ sii bul wiaa, Wia
Diŋ-zoŋ-la doluŋ le,
di ba doŋo ko ma teen ari u si tiŋmi nii.

U jaŋ ŋaa ma naanbii.

Duu ne ko, má saa to u niin wiaa le
wii-na kala u si jaŋ bul.

²³ Nii-la kala si bi u niin to,
Wia jaŋ leŋ di ba liisu Wia niaa tuoŋ a ta
duu suu.'

²⁴ Nialiŋ kala sii bul wiaa, Wia Diŋ-zoŋ-la doluŋ
le, a chin Samuel nisiŋ le aa mu nialiŋ kala si to
u hariŋ, ba kala fa bul wiaa deenba ma sii na
ŋla.

²⁵ Wialiŋ Wia fa si to u nialiŋ sii bul wiaa u
Diŋ-zoŋ-la doluŋ le a bula pi ma naabalimaba,
ba kala ŋaa ma kaaa ne, maa naba ŋla. U fa
bula pi ma naabalima Abiraham a bul,

'N doho niaa doŋo le ne mi jaŋ to
a tima pe dunia niaa kala le.'

26 Njii nε Wia liise u tištinna Yesu, duu laa sipaan kɔ ma teenj a pεma lε, di ma kala birima lii ma wu-bɔššɔɔ šaaniš lε.”

4

Piita ari Jooš chii nialii si yie hɔnɔ vuvuure wiaa sipaanj

¹ Piita ari Jooš fa si bul wiaa pipi nialii šii, di nialii si kpu pusun pipi Wia ari Wia-dia kuhiasii ari nialii ba sii yire Sadusii tinšaa, ba kɔ ba teenj.

² Ba fa na baaniš a tinj wialii ba sii dage. Ba faa dage nialii ari Yesu sii suun lε, a dageba šii ari nuu nε suba, u jan bira sii suun lε.

³ Njii nε ba keseba, a kešba kaa mu tɔ dia, taš-pul. (Bua-la ma lε di wia ka che duu juu, šii nε tii ba tɔba taš-pul.)

⁴ Ka nialii si nii wialii ba si bula, niaa yuga ba tuɔš a laa Yesu wiaa dii. Nialii si laa wialii dii, ba tuɔš baalaa lεlε puna yi bui banɔš.

⁵ Taš si pula, nialii si kpu pusun pipi Wia ari ba Juu tinšaa kuhiasii ari Wia tenii kerichiba, ba kala ku hilimi Jerusalem lε.

⁶ Ba di nialii si kpu pusun pipi Wia kuhian Anas ari Kayafas ari Jooš ari Alekizašda, ari nuu-kala si lii nialii si kpu pusun pipi Wia kuhiasii doho niaa tuɔš nε ku hilimi šii.

⁷ Ba si hilimi šii, ba yire Yesu nanzooba-la balia a kaa lii bil ba tutuobaaniš a pieseba, “Dol bee yiri nε ma kaa šaa baala deen duori? Kubee yiriš lε nε ma yire a šaa šla?”

⁸ Nɔi nɛ Wia Din-zɔŋ-la ku hɛ Piita lɛ woruŋ, u si, “Ma nialin si kpu pusun pipi Wia kuhiasin ari ma Juu tinŋaa kuhiasin,

⁹ ma kenla dii sariya jiniŋ a tin wu-zɔŋ-la la si ŋaa gberiku-la lɛ u duori.

¹⁰ U maga di ma niaa deenba ari Iziral tinŋaa kala jin ari Yesu Kirisito si lii Nazaret, u dolun lɛ nɛ ŋaa baala deen duoro chin ma sipaan nii. U nɛ ma len ba kpaasa mere daa-gɛsɛɛ nyun u suu, ka Wia chisu suun lɛ.

¹¹ Ba ŋmunɛ Wia tenin tuon ari tiebii-la dii-saaraa si via,

duu nɛ ku ŋaa tiebii-duon ba si jonɔ bil dia gentine.

Ba si ŋmunɛ wiin deen, Yesu wiaa nɛ ba bul nii.

¹² Nu-kala bi jan wuo laala ta, see Yesu dunɔɔna. U yirin dunɔɔna nɛ Wia si la yire duu laala ta. Wia bira bi nu-kala liisa duu wuo laala ta, see Yesu dunɔɔna.”

¹³ Nialin si hilime na Piita ari Jonɔ di baa bul wiaa ari nyu-duon nii, u ŋaaba wu-kpunkpere, bɛɛ wiaa ba jima ba ŋaa ba tuon ni-biisin nɛ a bi wii-kala gunna. Nii nɛ ba wuo jin ari ba faa to Yesu harin nɛ a gunnɛ u wiaa.

¹⁴ Ka ba na gberiku-la Piita ari Jonɔ si vaara, di ba kala china, ba niin kala maa.

¹⁵ Nii nɛ ba bula piba di ba lii dia-la tuon ba fa si honoo vuure wiaa. Ba lii, an ka ba pipiesɛ donɔ, “ɛɛ nɛ la jan ken niaa deenba balia kaa ŋaa?”

¹⁶ Nu-kala si hɛ Jerusalem lɛ nɛ jima ari ba nɛ ŋaa wu-balin deen, la saa bi wuo kaa lilɛɛ.

17 Ama má leŋ di la kpurise ba digilaa di ba bira sí Yesu yirin yiru, a bira sí u wiaa bula pi niaa, di wiin deen bira sí lerin deen kala teelu.”

18 Nii ne ba bira yireba kaa juu, a bula piba ari siifesiŋ di ba bira sí wii-kala bul, koo di ba sí wii-kala dagu a tige Yesu le, a bira sí u yirin yiru.

19 Nii ne Piita ari Joŋ piéseba, “La si to ma niin koo la si to Wia niin, kubee ne zomɔ Wia teen? Má bul.

20 La bi jaŋ wuo tore la niin, see di la bul wialaa la si na a nii maa.”

21 Nii ne ba bira fugisiba woruŋ ari ba jaŋ doŋiseba woruŋ aŋ joŋba ta. Ba bi wonbiin na di ba doŋiseba, bee wiaa nialin kala ka denne Wia a tige wii-la si ŋaa le ne.

22 Baala deen ba fa si ŋaa wu-kpuŋkpere deen u le u duori, u fa kii jisin mahin balia ne.

Nialin si laa Yesu wiaa dii sul Wia chiche nyu-duon

23 Ba si joŋba ta, Piita ari Joŋ miira mu ba naanbiirin teen, ba di ba fa si yie hilimi, a bula piba wialin kala nialin si kpu pusun pipi Wia kuhiasin ari Juu tinŋaa kuhiasin fa si bula piba.

24 Ba si nii nii, ba suomo chuchuele Wia ari tuo-bala a bul, “La Tiina Wia, ŋ ne ta wia nyun ari tinteen ari mugi-balaa ari fuo-biisin ari kuŋ-kala si he dime.

25 N Din-zon-la dolun le ŋ wuo leŋ la naabalima Devit, ŋ tininna, u bul, ‘Bee ne tii nialin si bi Juu tinŋaa ŋaa, ba faasa na baanin?’

BEE NE tii nialin vuure di ba jan chei Wia
tinȚinȚaa an lol?

²⁶ TinȚeen kuoroo ken ba titia he doŋo le a ŋaa
siri,
ba tan kuhiasin, ba ma hilimi
di ba yuo la Tiina Wia ari Kirisito, nii-la u si
liisa.'

²⁷ Wiaa deenba sene ku ŋaa wutitii. Herod ari
Ponsos Paalit ari nialin si bi Juu tinȚaa ŋaa ari
Iziral tinȚaa, ba kala hilime ne tan deen le di ba
yuo Yesu, ŋ tinȚinni-zon-la ŋ si liisa duu ŋaa
Kirisito.

²⁸ Ba hilime di ba ŋaa wialin kala ŋ si paala
jin ŋ dolun ari ŋ tuobiinaa le ari ba jan ŋaa.

²⁹ La Tiina Wia, bee na ba si kpurise la digilaa
ŋii ari ba jan dogisela, an pe ŋ tinȚinnaa le di la
wuo bul ŋ niin wiaa ari nyu-duon.

³⁰ Dage ŋ dolun an len di puwuoloo duori, di
la ma wuo ŋinaa wu-kpunƙperisin ari
wu-magilaa ŋ tinȚinni-zon-la Yesu dolun le."

³¹ Ba si chuele Wia dere, lee-la ba si hilime
jigisi. Wia Din-zon-la ku heba kala le. Ba suomo
bubul Wia niin wiaa ari nyu-duon.

Nialin si laa Yesu wiaa dii ka pe doŋo le.

³² Nialin kala fa si laa Yesu wiaa dii, ba kala
ken tuo-bala ari nii-bala. Di nuu ne ken kun
maa, u bi jan bul, "Na mi kun ne ŋla", ba kala
ne yie tiuu.

³³ Wia lahorem-bal-la ne tii Yesu nanzoo-ba-la
wuo na dolun a bulaa pi niaa di la Tiina Yesu sii
suun le.

³⁴ Wia pε nialin̄ kala si laa Yesu wiaa dii kala lε woruȚ. Nialin̄ kala fa si keȚ diisin̄ ari bagisin̄, ba yie joȚo yalle, a keȚ moribie-la ba si na

³⁵ a kaa mu Yesu nanzƆƆba-la teen̄. Ba kpa a mage Ții kala nuu-kala sii che. Ții wiaa ba nialin̄ kuȚ-kala fa bi kuȚ cheε ka.

³⁶ Baal kubala ma ne fa he dime, baa yire Josef. Yesu nanzƆƆba-la ma kenu kaa yiyire Banabas. (U bubuȚ ne, u fa yie bul wiaa pi niaa ba nyusuȚ nyinyaase.) U fa Țaa Liivai doho nuu ne a lii SaapƆs tinȚeen̄.

³⁷ U ne joȚ u бага u fa si ke ne a yalle, a keȚ moribie-la kaa mu Yesu nanzƆƆba-la teen̄.

5

Ananaya ari Safaya

¹ Ama ba tuȚ baal kubala ne fa he dime. Baa yire Ananaya. U haala ma yirin̄ ne fa Safaya. U joȚ u dua a yalle

² a liise moribie-la doȚsun̄ faa, u haala jin̄, aȚ keȚ ku-kaana-la kaa mu Yesu nanzƆƆba-la teen̄.

³ Piita piεsu, “Ananaya, beε ne tii Ț leȚ Sitaani nyisin̄, Ț joȚ tinȚee-la Ț si yalla moribie-la doȚsun̄ faa, aȚ nyia wiaa pi Wia DiȚ-zȚ-la?”

⁴ Ka Ț-na joȚ ku-la yalle, Ț dee buu tii? Moribie-la maa Ț si yalla, Ț dee biba tii? Beε ne saa tii Ț biine Ț tuȚ lε aȚ Țaa wiin̄ deen̄? Nuhuobiinee dunȚuȚa dee Ț nyia wiaa pa, Ț nyia wiaa pi Wia ma ne.”

⁵ Ananaya si nii wiin̄ deen̄, u tuu tele suu. FawulluȚ keȚ nialin̄ ma kala si he dime.

⁶ Bapuɔsaa jon gerin laalu a jonu kaa lii a kaa mu hugi.

⁷ U yi hawa batori di u haala ku juu. U fa bi jin wii-la kala si ɲaa.

⁸ Piita piɛsu, “Moribie-la ɲ bala si kaa kɔ, mage ɲii nɛ ma jon ma tinȚee-la yalle koo?” Ții nɛ haal-la bul di ba niin nɛ ɲii.

⁹ Ții nɛ Piita piɛsu, “Bɛɛ nɛ tii ma di ɲ bala vuure di ma nyise Wia Din-zon-la, a biine u bi jan dɔgisemaa? Bee na, nialin si jon ɲ bala mu hugi, ba nɛ chin boinȚiin ɲii. Ba saa jan jonun ma lii.”

¹⁰ U guu tel u sipaan a suu. Bapuɔsia-la si jon u bala kaa mu hugi, ba ku juu duu suba. Ții nɛ ba jonu kaa lii, a hugu a kperɛ u bala.

¹¹ Nialin kala si laa Yesu wiaa dii aa hilimi ari nialin dɔnsun ma si nii wii-la, fawullun kenba worun.

Wu-kpunȚperisin ari wu-magilaa

¹² Yesu nanzooɔba-la ɲaa wu-magilaa ari wu-kpunȚperisin yuge niaa tuon. Nialin kala si laa Yesu wialin dii, ba kala hilimi dɔnɔ lɛ ari nii-bala. Zawura-la ba si kaa yire Solomon zawura, u lɛ nɛ ba hilimi.

¹³ Nuu-kala si bi Yesu wialin laa dii bi nyu-duon kene duu guoli ba tuon. Ari ɲii kala, ka ba ha bibeseɔba lɛ.

¹⁴ Nialin si laa Yesu wialaa dii a ku pe nialin lɛ, ba kii nialin kala Wia fa si vene kaa kuu pe, baalaa ari haalaa.

¹⁵ A tin wialin kala sii ɲaa lɛ, ba paala paa puwuoloo kaa lii wonȚiin niin, a bilba godoba

le ari bosunun le. Ba naa nii di Piita ne kuu bal, duu daaliimin wuo he ba donsun le di ba duori.

¹⁶ Niaa ma yuga a lii ta-biisi-la si kpage Jerusalem, a ken puwuolo ari nialin jin-bononoo si kene a kaa ko u teen, ba kala duori.

Ba to naasin dogise Yesu nanzoba

¹⁷ Nii ne nialin si kpu pusun pipi Wia kuhian ari u haritooro sii. U haritooro-la kala he Sadiusii tinnaa paati-la tuon ne Jerusalem le. Ba yaraa faasa bibieri.

¹⁸ Ba kese Yesu nanzoba-la kaa mu to dia, lee-la ba sii to ba niaa.

¹⁹ Ama titan-la titia Wia tin daara kubala ku ken dia-la boinniiree suri, a len Yesu nanzoba-la lii. Ka u bula piba,

²⁰ “Ma mu juu chin Wia-dia le a bula pi niaa wonbii-falin deen wiaa.”

²¹ Yesu nanzoba-la sei. Siipuraa ba juu Wia-dia a suomo didage niaa.

Nii ne nialin si kpu pusun pipi Wia kuhian ari u nan donsun, ba yire Juu tinnaa kuhiasin ari ba niaa kala di ba hilimi a vuure, an tin di ba mu dia-la le a kese Yesu nanzoba-la kaa ko.

²² Nihiasi-la si mua, ba biba na sarika le. Ba miira ku bul,

²³ “La si mu sarika-la, la na di ba yaga, nuu-kala bi suro, ka nialin sii ben sarika-la, ba ma chin boinniin. Ama la mu suri, la bi Yesu nanzoba-la naa.”

²⁴ Wia-dia nihian ari nialin si kpu pusun pipi Wia kuhiasin si nii wiin deen, u kperiba kin ken, ba bi jin wii-la kala ba si jan naa.

25 Nii ne baal kubala ku juu a bula piba di ba bee na nialin ba si kaa to dia, ba ne chin Wia-dia tuon a didage niaa.

26 Nii ne Wia-dia nihian ari u niaa, ba mu keseba kaa ko. Fawullun fa kenba ne ari nialin fa si he Wia-dia-la tuon jan paa tabiaa yageba, nii ne tii ba bi Yesu nanzooaba-la fuga.

27 Ba kenba kaa ku juu, a lej ba chin nialin si yie hilime vuvuure wiaa sipaan. Nii ne nialin si kpu pusun pipi Wia kuhian bula piba,

28 "La bula pima ari siifiesin ari ma bira si wii-kala dagu Yesu dolun le. Ama ma bee na, ma ken wii-la kaa gaara chen Jerusalem kala aa che ma jon taali chugela a tin baala deen suun le."

29 Piita ari Yesu nanzooaba-la donsun miira bula piba a bul, "U maga di la to Wia niin ne a kii nuhuobiine niin.

30 La naabalimaba faa to Wia ne, u ne chise Yesu suun le, nii-la ma fa si kaa kpaase daa-gese nyun u suu.

31 Wia chisu u sii jila hon Wia seme, ni-duon di-honun, duu naa Sipaa-laara ari Laataara, a lej di Iziral tinnaa birima lii ba haacheba le, ka duu jon ba haacheba cheba.

32 La naa wiaa deenba kala dansia ari Wia Din-zon-la maa, Wia si jonjo pi nialin si to u niin ne."

33 Nialin si nii wiin deen, ba faasa na baanin a chiche di ba puba.

34 Baal kubala ma ne fa he nialin si yie hilime vuvuure wiaa tuon. U lii Farisii tinnaa tuon ne. Baa yire Gamiilial. U ne faa dage wialin Moosis

fa si ηmunsa bil di niaa tuto. Nuukala pupu jirima. U sii chin a bul di ba leŋ di Yesu nanzƆƆba-la lii di-jalin muapilii.

³⁵ Ka u sii a bula piba, “Ma Iziral timma, má fiεε ma siaa ari ma síi ηaa wii-la niaa deenba le.

³⁶ Jisin deenba ne, baal kubala ne fa he dime. Baa yire Tuudas. U bula ari u ηaa ni-bal ne. Niaa yi ari zƆ-banese a peu le. Ba kpuu, ka u haritooro-la kala pise dƆŋƆ le, u yiri-la kala dise.

³⁷ U hariŋ le ne, baal kubala ma lii, bua-la le ba síi diise niaa, baa yire Judas. U lii Galilii ne. U keŋe ni-dan a kaa to u hariŋ. Ba kpuu maa, ni-dan-la ma síi to u hariŋ, ba ma pise dƆŋƆ le.

³⁸ Ka leεε wiin deen, mi jan bula pima di ma sí wii-kala ηaa niaa deenba le, an leŋba ta. Di tinƆtimin deen lii nuhuobiine dolun le ne, u jan le.

³⁹ Ama di Wia tinƆtimii ne, ma bi jan wuo cheyu. Di ma ne che di ma cheyu, ma jan na di ma di Wia paala yuyuo dƆŋƆ.”

⁴⁰ Nii ne ba jegile nii u niin. Ba yire Yesu nanzƆƆba-la ba ku juu, a ηaa ba viireba, an bula piba di ba bira sí wiaa bul Yesu dolun le, an leŋ ba viiri.

⁴¹ Nii ne ba lii nialin fa si hilime teen. Ba tuon tore ari ba si dƆgiseba a tin Yesu wiaa le.

⁴² Tapulii-na kala ba yie juu Wia-dia a peε mu niaa diisin, a ha bubul Wia wu-zomƆ-la a mu tige Yesu Kirisito le.

6

Niaa balipe ku pe Yesu nanzƆƆba-la le

¹ Tapulaa deenba Yesu haritooro-la ku puŋa yuge. Nii ne ba tuon Giriik tinŋaa suomo nyinyan Hiiburu tinŋaa. Ba bula ari ba si yie jon moribie-la a pipi yo-haalaa tapulii kala, ba yie bee kikieli ba-na yo-haalaa ne.

² Nii ne Yesu haritooro-la fii ari balia yire nialin kala si laa Yesu wiaa dii a hilimi, a bula piba a bul, “U bi maga di la biben moribiee an ka Wia wiaa ta.

³ Mi naanbiirin, má liise ma tuon niaa balipe ma si jima di niaa ka zilba, ka Wia Din-zon-la heba le an ken wu-jimin maa. Má liiseba di ba biben yo-haalaa deenba.

⁴ Ka la jon la nyun kala he aa chuole Wia an pee bul Wia nin wiaa.”

⁵ Nii ne nialin kala si he dime tuosaa kala tere ari wialin Yesu haritooro-la si bula. Ba liise baal kubala baa yire Sitiivin. U fa naa baal-la si ken yarida worun ne. Wia Din-zon-la ma heu le. Ba bira liise Filip ari Purokuros ari Nikeeno ari Taamon ari Paaminas ari Nikolas. Nikolas lii Antioch ne. U fa bi Juu tiina naa an tuto Juu tinŋaa harin.

⁶ Nii ne ba ken nialin balipe-la ba si liisa a kaa mu Yesu nanzocba-la sipan. Ba chuole Wia piba an jon ba nisaa danba le.

Ba ken Sitiivin

⁷ Wia nin wiaa ha gaara su lee-la kala. Nialin si laa Yesu wiaa dii pun worun Jerusalem le. Nialin ma si kpu pusun pipi Wia yuga a ma sei Wia nin wialin.

⁸ Wia laħorimɔ le Sitiivin̄ kɛŋ doluŋ woruŋ, a wuo ŋiŋaa wu-kpuŋkperisiŋ ari wu-magilaa niaa tuoŋ.

⁹ Niaa doŋsuŋ fa he dime. Ba fa ŋaa Juu tinŋaa ne a lii Sariini, doŋsuŋ ma lii Alekizand̄ia. Ba fa lii Wii-chuoɔɔ dia-la ba fa s̄i yire ‘yosuŋ ba si joŋo ta’. Doŋsuŋ ma fa ŋaa Juu tinŋaa a ma lii Siliisia ari Esia. Ba lii Sitiivin̄ hariŋ a kɛŋ wiaa lilere.

¹⁰ Ama ba fa bi u bubuoŋ le wuo kɛŋ a tin̄ u wu-jimiŋ ari Wia Diŋ-zoŋ-la doluŋ le u fa s̄i bul wiaa.

¹¹ Nii ne ba luɔra he niaa, ba bul, “La nia duu chei Moosis ari Wia yiriŋ.”

¹² Ba bul nii a nyise nialiŋ ari nihiasi-la ari Wia teniŋ kerichiba he. Ba baaniŋ sii Sitiivin̄ nyuŋ. Ba kɛnu kaa mu nihiasi-la si yie hilime vuvuure wiaa teen.

¹³ Ba kɛŋ niaa kaa kɔ di ba ku nyia wiaa pu a bul, “Baala deen̄ yie ku bul wiaa aa chei Wia-dia-la ba si joŋo pi Wia, ari wialiŋ Moosis si ŋmuŋsa bil di la tuto. U yie bul nii, u bi tɔre,

¹⁴ bɛɛ wiaa la nia duu si di Yesu deen̄ si lii Nazaret jaŋ yigi Wia-dia-la lo, a kɛŋ wialiŋ Moosis fa si dage la naabalimaba di ba tuto a kaa birime.”

¹⁵ Nialaa kala fa si hoŋ lee-la, ba chaare siaa a pɛ Sitiivin̄ le. Ba na duu siaa nage Wia tin̄daara siaa.

7

Sitiivin̄ bul Wia wiaa a pi niaa

¹ Nii ne nialin si kpu pusun pipi Wia kuhian pieɛ Sitiivin di wiaa deenba ɲaa wutitii neɛ?

² Sitiivin bul, “Mi nyimmaba ari mi naanbiirin, má jegile nii mi teen. Wii-balin si ken yirin ken u titia ku dage la naabalima Abiraham, bua-la ɛ u fa si hon Mesopoteemia tinteen ɛ, di u ha bi tan-la ba sii yire Haran ɛ mu hon.

³ Nii ne Wia bula pu duu sii a len u dia niaa, a lii u tinteen ma ɛ, a mu tintee-la u si jan dagu.

⁴ Nii ne u sii lii Kalidiya tinteen ɛ a mu hon tan kubala baa yire Haran ɛ. Dimɛ ne Abiraham nyimma suu. Nii ne Wia len u sii lee-la a ko tinteen deen ma niaa deenba si hono ɛɛɛ.

⁵ Bua-la ɛ Wia bi lee-la kere pi Abiraham a yi naakielin kubala maa, duu titia ken, ama u bula pu duu jan jonɔ pu, ba di u doho niaa. Bua-la ɛ Wia si bul nii Abiraham ɛ duu ha bi bii lula.

⁶ Nla ne Wia bula pu, ‘N doho niaa jan ɲaa nuhuɔraa tinteen donɔ ɛ, a birime yosun. Ba jan dogiseba worun jisun zo-banese.

⁷ Mi saa jan ken nialin ba si jan tima pipa dii sariya. Nii harin ɛ ba jan lii lee-la ɛ, a bira ko daha a chuchulemi.’

⁸ Nii ne Wia jon u niin a pi Abiraham. U magilin ne, ba di u doho niaa kikeri ba penee. Nii ne Abiraham lul Aizik. Tapul-chorimun cheɛn u keru u penin. Aizik ma lul Jekob. Jekob ne lul biirin fii ari balia-la si ku ɲaa la naabalimaba.

⁹ Ba tuon donɔ yirin ne Josef. Ku-kaana-la yaraa bibieri u nyun, ba kenu kaa yalle pi

baalaa kubalaba. Ba kenu kaa mu Ijipiti tinȚeen. Ama Wia fa pɛu ɛ woruȚ

¹⁰ a liisu wahala kala ɛ u fa si jua. U fa si mu Feero Ijipiti kuoro sipaan, Wia lahɔrimɔ ɛ u ken wu-jimin. U len u Țaa u tinȚeen kuhian a biben u tinȚeen ari u dia kala.

¹¹ Nii nɛ losun ku juu Ijipiti tinȚeen ari Keenan tinȚeen kala. Losun kpu niaa kinken, la naabalimaba bi kudiilee wuo na.

¹² Jekɔb nia ari kudiilee hɛ Ijipiti tinȚeen ɛ. U tin u biirin, la naabalimaba-la, di ba mu yɔɔ kaa kɔ. Ba yɔɔ kaa kɔ.

¹³ Jekɔb biirin miira mu Ijipiti liamin ɛ di ba yɔɔ kudiilee. Nii nɛ Josef ken u titia dageba, an kenba ma dage Feero.

¹⁴ Nii nɛ Josef tin di ba mu bula pi u nyimma Jekɔb, duu ken u doho niaa kala kaa kɔ Ijipiti, ba kala fa Țaa mahin batori ari fii ari banɔȚ nɛ a mu Ijipiti.

¹⁵ Nii nɛ Jekɔb sii a mu Ijipiti. Ba di u biirin suu dime.

¹⁶ Ba miira kenba kaa mu Keenan tinȚeen a hugiba lee kubala baa yire Sɛkem. Ba hugiba bua kubala ɛ Abiraham fa si yɔɔ Hamɔ niaa teen.

¹⁷ U ka mua, ka di wii-la-na ku bal, Wia fa si bula pi Abiraham ari u jan Țaa pu. Bua-la ɛ Jekɔb doho niaa fa puȚa woruȚ Ijipiti ɛ.

¹⁸ Kuoru-la fa si jin Josef suba, an ka ni-tanii dii kuoruȚ Ijipiti ɛ. U fa bi Josef wiaa jin.

¹⁹ U nyise niaa kinken a dɔgisɛba, a fuge la naabalimaba di ba jon ba bii-mullun kaa lii ta di ba suu.

20 Bua-la ɛ nɛ ba fa lul Moosis. U fa ɲaa bii-zoŋ-bie nɛ woruŋ. Ba benu u nyimma dia ɛ cheŋsiŋ batori, aŋ ka ba joŋu kaa lii ta.

21 Ba si joŋu kaa lii ta ɲii, Feero tolo ku joŋu, a diɛsu ari u bii-lulluŋ.

22 Ba dagu Ijipiti tinȚaa wu-jimiŋ kala. U wu-ɲaalaa ari u wu-bulaa ɛŋ u ɲaa ni-bal.

23 Moosis fa si yi jisiŋ mahiŋ balia, u biine ari u jaŋ mu na u naaŋbiiriŋ Iziral tinȚaa.

24 U si mu dime, u na Ijipiti tiina duu doŋise Iziral niaa doŋo. U mu lii paa Iziral tiina-la tuoruŋ, a kpu Ijipiti tiina-la.

25 U fa biina ari u naaŋbiiriŋ jaŋ jiŋ ari Wia che duu nɛ laaba ta, ama ba fa bi wuo jiŋ.

26 Taŋ si pula, u na di Iziral niaa balia, baa yuo doŋo. U mu duu keŋba he doŋo ɛ a bul, 'Ma ɲaa naaŋbiiriŋ nɛ, beɛ nɛ tii ma gura dudogise doŋo?'

27 Nii-la fa sii doŋise u doŋo tiina-la keŋ Moosis yige ta aŋ bul, di kubɛɛ nɛ si u bibenba a laa ba wiaa jijiŋ?

28 Duu che duu kpuu maa, ari u dia si kpu Ijipiti tiina-la ɲii nɛɛ?

29 Moosis si nii ɲii, u fá Ijipiti tinȚeen ɛ a mu ɲaa nuhuoru Midiaŋ tinȚeen ɛ. U hoŋ dime nɛ a jaa haala, a lul biiriŋ balia.

30 U fa hoŋ dime jisiŋ mahiŋ balia.

ɲii nɛ Wia tinȚaara kubala ku lii u teen giri-bine tuoŋ a kpage peel kubala baa yire Saana. U ku lii a nage tii-bie sii dii nyiniŋ tuoŋ.

31 Moosis si na ɲii, u ɲaa wu-kpuŋkpere. U mu yi duu na tii-bie-la, a nii la Tiina Wia

yiikoro. U bula pi Moosis a bul,

³² ‘Mi ne ɲaa ɲ naabalimaba Abiraham ari Aizik ari Jakob Wia.’ U si bul ɲii, Moosis china chichel. U bira bi wuo biben.’ ”

Ba yagɛ Sitiiviɲ ari tabiaa

³³ Sitiiviɲ bira bul, “Nii ne la Tiina Wia bula pi Moosis a bul, ‘Chaare ɲ nenɛɛɲɛɛ ɲ naasinɲ ɛ. Wia he lee-la ɲ si china ne. U wase lee-la kala a ta. U bi disinnɲ kenɛ.

³⁴ Mi na ba sɪi dɔgise mi niaa ɲii ne Ijipiti ɛ, a nii ba sɪi yel maa, a ku tuu di mi laaba ta. Sii ɛɛɛ, mi timɲ di ɲ miira mu Ijipiti.’ ”

³⁵ Nii ne Sitiiviɲ bira suomi aa bul, “Moosis deenɲ ne ba via aɲ piɛsu, ‘Kubɛɛ ne ɲaa ɲ bibenla a laa la wiaa jiiɲ?’ U ne Wia tinɲ u ɲaa ma kuhianɲ ari ma laataara. Wia ne to Wia tinɲdaari-la fa si ku lii Moosis teenɲ a nage tii-bie-la si dii nyininɲ tuɔɲ, a pɛu ɛ duu laa u niaa tita.

³⁶ Moosis ɲaa wu-magilaa ari wu-kpuɲkperisinɲ Ijipiti ɛ, aɲ-na keɛɛ u niaa lii Ijipiti tuɔɲ, a kenba to mugi-bal kubala baa yire Mugi-fianɲ. Ba to girinɲ maa jisɲ mahinɲ balia, a pɛɛ ɲaa wu-kpuɲkperisinɲ ari wu-magilaa wonɲbiinɲ ɛ.

³⁷ Moosis deenɲ ne bula pi Iziral niaa a bul, ‘Wia jaɲ lenɲ di nialinɲ sɪi bul wiaa, Wia Din-zɔɲ-la dolunɲ ɛ,
di ba dɔɲɔ kɔ ma teenɲ ari u si tinɲmi ɲii.
U jaɲ ɲaa ma naanɲbii.’ ”

³⁸ Nii ne Sitiiviɲ bira suomo bubul, “Moosis ari la naabalimaba ne fa hilimi giri-bine tuɔɲ.

Dime ne u na Wia tinɗaara ma peel kubala nyun baa yire Saana. U jon Wia niin wialaa si ken miisin pu duu laa bula pila.

³⁹ La naabalimaba via u niin an jon ba harin yia, ba tuobiinaa kala fa cho di ba fa miira mu Ijipiti.

⁴⁰ Nii ne ba bula pi Eron a bul, 'Me vesin pila di ba laa la sipaan. Moosis deen si kenla lii Ijipiti tinteen le a kenla ko daha, la bi jin wii-la kala si naau le.'

⁴¹ Nii ne ba me vene a nage ne-bie a kpaaru. Ba tuon tore ku-la le ba titia si mee.

⁴² Wia jon harin yiaba a jonba ta ba chuchuole cheɗwulaa ari chene ari wii-posun. Ba nmunse nii ne Wia ten-la seme donɗo nialin sii bul wiaa, Wia Din-zon-la dolun le, si nmunsa. Ba donɗo nmunsa a bul, Wia si, 'Ma Iziral timma, bua-la le ma fa si he giri-bine-la le jisin mahin balia-la, mi-na dee ma fa kpu pusun pa.

⁴³ Ma vesin ne ma kpikpaare.

Ma vene ba sii yire Molok, u lebin ne ma kaa chunaa ven, a chun ma cheɗwulun vene maa,

vene-la ba sii yire Refan u magilin ne.

Kiaa deenba ne ma me a chuchuole.

Nii ne tii mi jan len ba kenma kaa mu di-bolii, a kieli Babilon a mu.' "

⁴⁴ Nii ne Sitiivin bira bul, "La naabalimaba fa si he giri-bine tuon, ba ken lebi-la ba fa si he pi Wia. Wia ne fa dage Moosis duu naa. U dage u nagisin kala u si jan naa duu nage. Moosis naa nii.

⁴⁵ Niaa deenba suba ne, ka la naabalimaba laa lebin deen ba nyun e a chun. Ba di Josua juu tinteen dono. Nialin fa si tii tintee-la, ba fa bi Wia ka to. Wia pe la naabalimaba deenba le ba yuo kiri nialin, an laa tintee-la tii. Lebi-la fa he ba teen, nii ne deen deen, Devit, la naabalima, ku yiu.

⁴⁶ Wia lahorimo-la e u sul Wia duu len duu saa dia pu, u-na Wia-la u naabalima Jekob fa sii to.

⁴⁷ Devit dee bi dia-la saa, Solomon ne miira saa a pi Wia.

⁴⁸ Ka Wia si kii kun-kala, u bi diisi-la nuhuobiinee si saa dunduja ne ka juu. Nialin sii bul wiaa, Wia Din-zon-la dolun e, ba dono ne fa bul nii. U si,

⁴⁹ ‘Wia si, Wia-ja e ne mi kuori-kpasa he, tinteen ne naa mi naasin di-bilin.

Dii be e ne saa ma ja e saa pimi?

Mi di-wiesin he nii?

⁵⁰ Kiaa deenba kala, mi dee bi naa?’ ”

⁵¹ Nii ne Sitiivin bul, “Ma nyun dolie kinken. Ma digilaa ma kparime. Ma ken nyu-duon ari nialin si bi Wia ka to. Ma ma yie via ma to Wia Din-zon-la e, ari ma naabalimaba fa si naa nii.

⁵² Nialin sii bul wiaa, Wia Din-zon-la dolun e, ba tuon kun-kala tuo ma naabalimaba si bi naasin to dogise. Ba fa kpu nialaa si laa sipaan paala bul di Wia Tuo-pul Tiina ja e ko. U ne ma jono yalle a kpu.

⁵³ Wia tindaaraa jon Wia niin wiaa pima, ama ma buu to.”

54 Sitiiviŋ si bul wialiŋ dεε, nialiŋ fa si hilime vuure wiaa nii wialiŋ u si bula. Ba baaniŋ faasa sii, ba chichan̄ ba nyilaa.

55 N̄ii nε Wia Diŋ-zoŋ-la faasa hε Sitiiviŋ lε yugε. U wula beŋ wia nyuŋ a na Wii-baliŋ tula, a na Yesu maa duu hoŋ Wia sεmε, ni-duoŋ di-hoŋuŋ.

56 N̄ii nε Sitiiviŋ bul, “Má bee na, mi na Wia-jaŋ boiŋniŋ duu suro, ka Nuhuobiine Bie hoŋ Wia sεmε, ni-duoŋ di-hoŋuŋ.”

57 Ka ba faasa ŋaa goŋ a to ba digilaa, ba kala guu mu-u lε

58 a kenu yige ta u lii ba jaŋ tuoŋ lε, a paa tabiaa yiyagu. Nialiŋ s̄ii yage Sitiiviŋ joŋ ba genniŋ a pi bapuosi-bie kubala baa yire Sool, u biben̄.

59 Baa yage Sitiiviŋ ŋii nε ari tabiaa, ka u yiyire la Tiina Yesu a sulu, “Mi Tiina Yesu, laami kaa mu ŋ teen̄.”

60 U tuu kpirimi a faasa ŋmoo niŋ a bul, “Mi Tiina Yesu, mii suluŋ, sí ba haache deen̄ chimin̄ tiŋ.” U bul ŋii nε aŋ suu.

8

Sool to naasiŋ doḡise nialiŋ si laa Yesu wiaa dii aa hilimi

¹ Sool ma sei ari ba kpu Sitiiviŋ nε. Cheε-la ba suomo to nialiŋ si laa Yesu wiaa dii aa hilimi naasiŋ, a dudḡiseba kiŋken̄ Jerusalem lε. Ba kala piŋe Judiya ari Samaria tiŋteen̄ kala lε, see Yesu nanzooaba-la duŋduŋa nε ka.

² Nialin sii fá Wia jon Sitiivin a hugi an yel u yoho woruŋ.

Ba bul Wia wu-zomɔ-la Samaria le

³ Sɔɔl faa che duu pugi nialin si laa Yesu wiaa dii, a to ba naasin dudogiseba. U to dii-niirin a keŋe haalaa ari baala-la si laa Yesu wiaa dii, a lereba lii ba diisin le, an len ba kenba kaa mu to dia.

⁴ Nialaa fa si pisa, ba mu golle lee kala a bubul Wia niin wiaa.

⁵ Filip sii mu taŋ kubala baa yire Samaria, a bul Kirisito wiaa pi nialaa si he dime.

⁶ Ni-dan-la kala si nii wialaa u si bula a na u wu-magila-la u si ŋaa, ba kala ken nii-bala a jon ba nyuŋ he wialin u sii bul le.

⁷ Filip si bul wiaa nii, jin-bonɔɔ fa ken niaa a yuge, ba lenba. Di ba ne lenba, ba yie lii a faasa yiyel. Niaa ma yuga a gberike, donsuŋ ken naa-suunuŋ ari na-suunuŋ, ba ma kala duori.

⁸ Samaria tinɔaa kala tuɔŋ faasa tore.

⁹ Taŋ-la le baal kubala ma he dime, baa yire Saamɔŋ. U ken daalusuŋ a ŋinɔaa wu-kpuŋkperisin taŋ-la le niaa nina, a didage ari u ne ken doluŋ.

¹⁰ Ni-balaa ari hanbiisin kala jon ba nyuŋ he u wu-ŋaalaa le a bul, “Baala deen ne ŋaa wia. U ken doluŋ, dol-la ba sii yire Wia dol-balin.”

¹¹ U si ŋaa wu-kpuŋkperisin deenba niaa na u diene, nii ne tii niaa jon ba nyuŋ kala he u wu-ŋaalaa le.

¹² Ama Filip si bul Wia wu-zomɔ-la a tige Wia kuorii-la, a bul Yesu Kirisito ma wiaa, ba laa

wialaa dii, ba foba Wii-chuoε liiη, baalaa ari haalaa kala.

¹³ Saamōη titia ku laa wialiη dii, ba fou ma Wii-chuoε liiη, ka u mεε Filip ε. U si na wu-kpuηkperisi-la ari wu-magilaa Filip sıi ηaa, u ηaa u wu-kpuηkpere.

¹⁴ Yesu nanzooaba-la si he Jerusalem ε nii ari Samaria tinηaa laa Wia wiaa dii. Nii ne ba ta Piita ari Joōη di ba mu dime.

¹⁵ Ba mu a chuoε Wia piba di Wia joη u Diη-zōη-la piba,

¹⁶ bεε wiaa bua-la ε Wia Diη-zōη-la ha biba kuη-kala ε he. La Tiina Yesu doluη duηduηa le ne ba fa foba Wii-chuoε liiη.

¹⁷ Ba joη ba nisaa daηba ε, ηii ne Wia Diη-zōη-la ku tuu heba ε.

¹⁸ Saamōη si na di Yesu nanzooaba-la joη ba nisaa daηba ε Wia Diη-zōη-la ku heba ε, u joη moribiee a sulba a bul,

¹⁹ “Má pimi ma doluη deēη di mi ma joη nisiη daη nuu-kala ε, di Wia Diη-zōη-la he tiina ma ε.” Nii ne Piita bula pu,

²⁰ “N biina η jaη wuo joη moribiee yoo Wia si joη kua dii zile niaa leε? Ma di η moribiee kala jaη juu nyiniη.

²¹ N bi wii-kala keεε wiaa deēηba ε. N bi η tuoη pulla Wia teen.

²² Birime a lii wu-bomūη deēη ε, aη sul Wia duu joη η tuobiinaa deēηba η si biinu a cheη. Duu jaη joηo cheη, u jaη joηo cheη.

²³ N yaraa bieri kiηkeη, haache ma keηiη.”

²⁴ Nii ne Saamōη sulba di ba chuoε Wia pu di wiaa deēηba kala ba si bula sıu ε ηaa.

²⁵ Ba si bul Wia wiaa dɛɛ ari wialɪŋ kala u si ŋaa piba, ba sii di ba miira mu Jerusalem. Ba si mu Jerusalem ŋii, ba bul Wia wu-zɔmɔ-la Samaria tinteen tasiŋ lɛ a yugɛ.

Filip cheŋ baal-la si lii Itoopia tinteen

²⁶ Ŋii nɛ Wia tinɔdaara kubala ku bula pi Filip, “Sii mu taŋ-bubuɔŋ a mu wonɔbii-binii-la si lii Jerusalem aa mu Gaza.” U mua.

²⁷ U si mu dimɛ, u na baal kubala duu lii Itoopia tinteen. U ŋaa bonɔŋ nɛ a tima pipi Itoopia kuoro ba sɪi yirɛ Kanɔdaasi. U fa ŋaa haal nɛ. Baal-la faa beŋ u kiaa kala. U fa mu Jerusalem nɛ a chuɔlɛ Wia aŋ hɔŋ u toruko nyuŋ,

²⁸ a miira mumu dia. U fa sɪi venɔ ŋii nɛ u kikarimɛ Wia teniŋ sɛmɛ dɔŋɔ, Azaaya si ŋmuŋsa. Azaaya fa ŋaa nialiŋ sɪi bul wiaa, Wia Diŋ-zɔŋ-la doluŋ lɛ dɔŋɔ nɛ.

²⁹ Ŋii nɛ Wia Diŋ-zɔŋ-la bula pi Filip duu mu kpagɛ toruku-la.

³⁰ Filip fá mu kpagu a nii duu karimɛ Wia teniŋ-la sɛmɛ dɔŋɔ Azaaya si ŋmuŋsa. U piesu duu jinɔ wialiŋ u sɪi karimu bubuɔŋ nɛɛ?

³¹ Ŋii nɛ baal-la bul duu bi jaŋ wuo jinɔ ba bubuɔsaa, see di nuu dagu, aŋ yirɛ Filip duu jila hɔŋɔ pɛu lɛ.

³² Wia niinɔ wialiŋ u fa sɪi karimu nɛ ŋla: U si, “U tɔrɛ u niinɔ a nage piese ba si kaa mu di ba kpu, ka u tɔrɛ ŋii.

U bira nage pie-bie ma si tɔrɛ u niinɔ, ka ba kikeri u punaa nɛ.

Nii-la bi u niinɔ suro.

33 U si keŋ u titia muuri ŋii, ba girima laa u wu-siŋŋaa.

Ba liisu ni-weyee tuoŋ a kpuu.

Ba si kpuu ŋii, kubee ne jaŋ wuo to u doho naasiŋ?”

34 Baal-la si karime Wia niŋ wiaa dere, u piere Filip, “Kubee wiaa ne nii-la sii bul wiaa, Wia Diŋ-zoŋ-la doluŋ le bubul ŋii? U titia wiaa ne koo nuu ma doŋ wiaa nee?”

35 Nii ne Filip suomi Wia niŋ wialaa lee-la titia ne a bul Wia wu-zoŋŋoo wiaa a kaa mu tige Yesu le.

36 Ba si joŋ woŋbii-la aa mu, ba mu yi lee kubala duu keŋ liiŋ. Nii ne baal-la bula pi Filip a bul, “Na liiŋ ne ŋla. Bee ne jaŋ tomi di ŋ simi Wii-chuoŋe liiŋ fo?”

37 Nii ne Filip bula pu, “Di ŋ ne laa Yesu wialiŋ dii ari ŋ tuoŋ kala, mi jaŋ foŋ Wii-chuoŋe liiŋ.” Nii ne baal-la bul, “Mi laa dii ari Yesu Kirisito ne ŋaa Wia Bie.”

38 Nii ne baal-la ŋaa jani-la fa sii lere toruku-la chinŋ. Ba di Filip kala tuu a juu lii-la. Filip fou Wii-chuoŋe liiŋ.

39 Ba si ku lii lii-la tuoŋ, Yesu Diŋ-zoŋ-la ku joŋ Filip kaa lel. Baal-la bira bi Filip na aŋ joŋ u woŋbiŋ vivesŋ, a kala ŋaa tuotoŋ.

40 Filip ŋaa duu chinŋ duu he taŋ kubala baa yire Asidod le. U golle ta-biisi-la kala si he dime a bubul Wia wu-zoŋŋoo wiaa. U ŋaa ŋii ne a mu yi taŋ kubala baa yire Sizariya.

Sool ku laa Yesu wiaa dii

¹ Sool ha fufugi la Tiina Yesu haritooro-la ari u jaŋ kpuba, a sii mu nialin si kpu pusun pipi Wia kuhian teen,

² a sulu duu nmunse tennin pu duu kaa mu taŋ kubala baa yire Damaasikas a kpaa Wii-chuoŋe diisin le. U ne ŋaa ŋii duu na nuu-na kala sii to wonbii-la dime, baalaa koo haalaa kala, duu wuo keŋ dolun a wuo keŋeba voo kaa ko Jerusalem. U nmunsa pu.

³ Sool si lii jon wonbiin a mumu Damaasikas a ku kpage taŋ-la, pulumun guu lii wia nyun a faasa chaana heu le.

⁴ U tuu tel tinteen. Ka u nii nuu yiikoro. Uu bul u teen, “Sool, Sool, bee ne tii ŋ to mi naasin a dudogisemi ŋla?”

⁵ Nii ne u piese, “Kubee ne, tiina?” Yiikoro-la bul, “Mi ne ŋaa Yesu, nii-la ŋ si to u naasin a dudogise.

⁶ Sii juu taŋ-la tuon. Dime ba jaŋ dagin wii-la ŋ si jaŋ ŋaa.”

⁷ Sool ari nialin fa sii ven, ba china tuobiben, ba nii yiikori-la, ama ba bi nuu-kala naa.

⁸ Sool nyaga sii a suri u siaa. U bi kuŋ-kala wuo na. Ba keŋ u nisin le ne a lere juu Damaasikas.

⁹ U nyulime a he dime u tapulaa batori. U bi kuŋ-kala die, u bi liin ma nyua.

¹⁰ Yesu haritooro-la kubala ma fa he Damaasikas le, baa yire Ananayas. U na wiaa ari duosoo tuon. Nla ne u na: La Tiina Yesu yiru a bul, “Ananayas!” Nii ne u si, “Nami, mi Tiina.”

11 Nii ne la Tiina Yesu bula pu, “Sii mu wonbii-la ba sii yire wonbii-tegi-tegi a mu baal kubala dia u yirin ne Judas, a piɛɛ che baal-la si lii tan kubala baa yire Taasis. Baal-la yirin ne Sool. U nii chuɔle Wia sisele nii.”

12 Nii ne Yesu bira bula pi Ananayas a bul, “Sool nii chuɔle Wia nii, u na ari duosoo tuon, η-na Ananayas, di η ku juu a jon η nisin danu le di u siaa bira suri.”

13 Nii ne Ananayas bul, “Mi Tiina, niaa yuga kinkeη a bula pimi ari baala deen ηaa wu-bonηo η niaa le si he Jerusalem le.

14 Nialin si kpu pusun pipi Wia kuhiasin pu dolun tan deen le duu keɛ nialin kala sii chuɔlun voo.”

15 La Tiina Yesu bula pi Ananayas a bul, “Sii mu, mi ne liisu duu tima pipimi. U jan mu bul mi wiaa nialin si bi Juu tinηaa ηaa teen, ari kuoroo, ari Iziral niaa teen.

16 Mi ne jan dagu heɛ-la nii u si jan na a tin mi wiaa.”

17 Nii ne Ananayas sii mu dia-la Sool si jua. U juu a jon u nisaa dan Sool le an bul, “Mi naanbie Sool, la Tiina Yesu-la η si na wonbiin le η sii ko daha, u ne tinmi. U tinmi di mi ko di η siaa wuo suri, ka di Wia Din-zon-la ma heη le.”

Sool bul Wia wiaa a pi niaa Damaasikas le

18 U si bul nii, di kiaa nage chenfilin kerikee guu lii Sool siaa le tel, ka u bira wuo nina. U sii, ba fou Wii-chuɔle liin.

19 U dii kiaa a bira dol. U he Damaasikas le a juu Yesu haritooro-la si he Damaasikas tuon tapulaa banmene.

20 U si he dime, u guu sii mu Wii-chuoŦe diisin a suomo bubul Yesu wiaa a pipi niaa, a bul duu ne Ŧaa Wia Bie.

21 Nialin kala si nii wialin u si bula, u Ŧaaba wu-kpunkpere. Baa pieŦe doŦo, “Baala deen dee fa bi Jerusalem le he aa kpu nialin sii to Yesu deen Ŧii? Ŧla wiaa saa dee u bira ko daha, duu keŦeba voo kaa mu nialin si kpu pusun pipi Wia kuhiasin teen?”

22 Ka Sool sii bul wialaa, u wasa keŦ dolun a kii bunbun-la. U wuo dage ari Yesu ne Ŧaa Kirisito, Wia si liisa. U paala faasa bul Ŧii, Juu tinŦaa si he Damaasikas le, ba nanŦaasin kala yuore.

23 U he dime a dieni, Ŧii ne chee kubala Juu tinŦaa vuore di ba kpuu.

24 Sool ku nii. Ba yie po tan-la boinŦii-baalin wiiheye ari titanin kala ne di ba kpuu.

Sool he Jerusalem le

25 Titan kubala Sool haritooro jonu he sime tuon a keŦ Ŧmenin voo, a leru u kieli jee-la a tuu jeen harin, a lii mu Jerusalem.

26 Sool si mu Jerusalem, u chiche duu juu Yesu haritooro-la tuon. Ba bi laa dii ari u Ŧaa Yesu haritooro-la doŦo. Ba fifau.

27 Yesu nanzooaba-la doŦo ba sii yire Banabas ne peu le a kenu kaa mu Yesu nanzooaba-la teen. U ne bula piba Ŧii Sool si na la Tiina Yesu wonbiiŦ le, u bul wiaa pu Ŧii. Banabas ne saa bira bula piba Ŧii Sool si keŦ nyu-duon a bul Yesu wiaa pi niaa Damaasikas le.

²⁸ Ba sei u juu ba tuoŋ a gugolle ari tuotorun Jerusalem le,

²⁹ a bubul Wia wiaa ari nyu-duoŋ la Tiina Yesu doluŋ le. Ba di Juu timma-la sii bul Giriik tinŋaa wu-buluŋ, ba keŋ wiaa lileɛ. Ba wiwalime di ba kpuu.

³⁰ U naanbiiri-la si nii wiin deen, ba kenu kaa mu Sizariya a ŋaa u mu Taasis.

³¹ Nii hariŋ le nialiŋ si laa Yesu wiaa dii aa hilimi Judiya ari Galilii ari Samaria tinteen le kala na wiese, a wasa ŋaa Wia yarida, a to la Tiina Yesu a fifáu. Wia Diŋ-zoŋ-la ma peba le. Ba puŋa pe.

Piita mu Lida ari Joɓa

³² Piita fa golle leree kala ne. Tapulii kubala u sii mu Lida duu na Wia niaa dime.

³³ U si mu dime, u na baal kubala baa yire Iniyas. U gberike piŋ dia le jisii chori.

³⁴ Nii ne Piita bula pu a bul, "Iniyas, Yesu Kirisito vaariŋ ne, sii chuoli ŋ boso." U guu sii a duori.

³⁵ Nialiŋ kala si lii Lida ari Saroŋ na nii, a birime to la Tiina Yesu.

³⁶ Haal kubala ne fa he Joɓa le. U faa to Yesu ne. U yiriŋ ne Tabita. (Giriik tinŋaa kaa yiru Dookas. U bubuoŋ ne bagil.) U keŋ zile kiŋkeŋ a pipe summoo le.

³⁷ Bua-la le u wiwiile a suu. Ba fou liiŋ a kaa jila bil lusun nyun dia le.

³⁸ Joɓa ari Lida fa bi bol. Nialiŋ si laa Yesu wiaa dii a he Joɓa le nii ari Piita he Lida le. Ba tin niaa balia u teen di ba sulu duu he doluŋ an ko ba teen lima lima. Ba mu a bula pu.

³⁹ Piita sii to ba hariȚ mu. U si mu dime, ba kenu jil lusunȚ nyunȚ dia-la. Yo-haalaa kala chinȚ u seme aa yel, a paa ġeri-laalaa ari ġeri-vobia-la Dookas fa si yere u fa si he u miisinȚ le, a didage Piita.

⁴⁰ Piita ņaa ba kala lii dia-la tuonȚ. Ba si lia, u tuu kpirimi a chuole Wia. U chuole Wia dere anȚ birime suu-la teenȚ a bul, "Tabita, sii." U suri u siaa. U si na Piita, u sii honȚ.

⁴¹ Piita mu yiu a kenȚ u nisinȚ le u sii. Nii ne u yire Wia niaa ari yo-haala-la a jonȚo piba. Ba kala nau duu bira weye.

⁴² WiinȚ deenȚ teeli Jopa kala ne. Niaa yuga a ku laa la Tiina Yesu wiaa dii.

⁴³ Piita he puri-tiseru kubala dia le ne Jopa le a didieni. U yirinȚ ne fa SaamonȚ.

10

Piita ari Koniilias

¹ Baal kubala ne fa he Sizariya le. U yirinȚ ne fa Koniilias. U fa ņaa laali-yuoro-la ba si kaa kpaazolo zolo ba donȚo kuhianȚ ne, laali-yuoro-la ba kaa yire Itali laali-yuoroo.

² Uu fá Wia, ba di u dia niaa kala ma tuto Wia. U yie pipe summoo le, a chuchuele Wia ma bua-na kala le.

³ Wiiheye kubala ari kerifi batori bua le, Koniilias paala chaasa na ari duosoo tuonȚ di Wia tinȚdaara kubala ku juu a yiru, "Koniilias!"

⁴ U chaare siaa bibenu. FawullunȚ kenu. U piese, "Bee kunȚ ne mi Tiina?" Nii ne Wia tinȚdaari-la bula pu, "Wia nii ņ si yie chuchulu

Ții ne a na Ț si yie pipe summo-la ma le Ții. A tin wiaa deenba wiaa uu liisi Ț wiaa ne.

⁵ Tin niaa lele di ba mu Jopa a che yire baal kubala duu ko Ț teen. U yirin ne Saamon Piita.

⁶ Uu juu puri-tiseru kubala dia ne, u ma yirin ne Saamon. U dia kpage mugi-balin ne.”

⁷ Wia tinđari-la si bul wialin dere, u miira viiri. Ții ne an ka Konilias yire u dia tinținnaa balia a pe laali-yuoro kubala le. Laali-yuori-la he nialaa si yie hono gbaaru tuon ne a fifa Wia.

⁸ U bul wii-la kala u si na ne an len ba mu Jopa.

⁹ Tan si pula, wia ma mage nyu-gbanja di ba mu kpage Jopa. Ba sii mu Ții, Piita ma jil lusun duu chuole Wia.

¹⁰ Losun fa kenu u chiche kudiilee duu dii. Ba sii Ținaa kudiilee di ba pu. Ba sii Țaa kudiile-la Ții, u na ari duosoo tuon

¹¹ di wia nyun kpa. Ka kun a nage geri-balin a lii wia nyun ku tuu tințeen. Ba ken u niipine-la banesemin le.

¹² Ka pun-yiriba ari zaari-yiriba ari kialin si ken boye tutuuri tințeen he u tuon.

¹³ Ții ne u nii nuu yiikoro duu bul, “Piita, sii kpu a dii.”

¹⁴ Piita bul, “Ai, mi Tiina, mi ha bi ku-la kala si ken disinnin die.”

¹⁵ Yiikori-la bira miira bula pu, “Ku-la kala Wia si si u zomo, bira si bul duu ken disinnin.”

¹⁶ U na kialin deenba di ba ku tuu naansiin butori ne, ka ba miira jil wia nyun. Ba bira bi tibe.

17 Wii-la kperi Piita. U hɔnɔ bibiine wii-la u si na bubuɔŋ, di nialin̄ Koniilias fa si tima, di ba ne piesa ku chin̄ Saamɔŋ boin̄nii-baalin̄ ŋii.

18 Nii ne ba yire a piese di baal kubala he dia deen̄ tuɔŋ baa yire Saamɔŋ Piitaa?

19 Piita fa ha ken̄ wii-la u fa si na a bibiine u bubuɔŋ. Nii ne di Wia Din̄-zɔŋ-la bula pu, “Bee na baalaa batori ne he daha a chicheŋ.

20 Sii tuu a sɪ logo logo ŋaa, aŋ ken̄ba mu. Mi ne tin̄ba ŋ teen̄.”

21 Nii ne Piita sii tuu ba teen̄ a bula piba, “Mi ne nii-la ma sɪ che. Bee ne ma kaa chichemi?”

22 Nii ne ba bul, “Laali-yuoroo kuhian̄ kubala, baa yire Koniilias ne tin̄la. U ŋaa tuɔ-pul tiina ne a fifá Wia. Juu tin̄ŋaa ma kala bibeseu le. Wia tin̄daara kubala ne ku bula pu duu yirin̄ di ŋ kɔ u dia, di ba nii wii-la ŋ si jan̄ bula piba.”

23 Nii ne Piita yireba di ba juu chua, taŋ-pul.

Taŋ si pula u sii ba di ba mu. U naan̄biiri-la ma don̄sun̄ si laa Yesu wiaa dii Jɔpa le ma pe kenu mu.

24 Che-liamin̄ cheeŋ ba mu yi Sizariya. Dime Koniilias ari u naan̄biirin̄ ari u nan̄don̄sun̄ u si yira, ba kala hɔnɔ gberu.

25 Piita fa si ku juu, Koniilias sii chemu, a tuu kpirimi u sipaan̄ a chuolu.

26 Nii ne Piita kenu aŋ bul duu sii. Ka u bula pu, “Mi ma ŋaa nuhuobiin̄ ne.”

27 Piita ari Koniilias fa haa bul wiaa ne aŋ to don̄ɔ jujuu dia. Piita juu na di niaa yuga a hilimi dime.

28 Nii ne u bula piba a bul, “Ma titia jima ari Juu tin̄ŋaa kisin̄ ne di ba guoli nialin̄ sɪ bi Juu

tinȚaa Țaa tuoȚ. Ba bi ba diisiin maa mu. Ama Wia dagemi di mi sí nuu-kala kaa yire disinnin tiina.

²⁹ Nii ne tii, ba si ku yiremi, mi bi wii-kala bula aȚ kɔ. Mi si kɔ Țla, bul wii-la si tii Ț yiremi.”

³⁰ Nii ne Koniilias bula pu a bul, “Tapulaa batori ne Țla ari bua deen titia Ț, mii chuɔȚ Wia wiiheye mi dia Ț. Di baal kubala ne Ții a chin mi sipaan. U gennin faasa tutul.

³¹ U bula pimi, ‘Koniilias, Wia nii Ț si yie chuchuɔȚ Wia Ții ne, a na Ț si yie pipe summo-la ma Ț Ții.

³² Saa tinȚ niaa di ba mu Jɔpa, a che yire baal kubala duu kɔ. U yirin ne SaamȚ Piita. Uu juu puri-tiseru kubala dia ne, baa yire SaamȚ. U dia kpage mugi-balin ne.’ ”

³³ Koniilias bira bul, “Nii ne tii mi tinȚ niaa lima lima, ba kɔ Ț teen di ba yirin. N ma he dolun Ț si kɔ Țla. ȚȚȚ la kala hilime ne Wia sipaan, a gbigbere di la nii wii-la kala Wia si dagin di Ț bula pila.”

Piita bul Wia wiaa a pipi niaa

³⁴ Nii ne Piita suomo bubul, “Mi ȚȚȚ jima ari wutitii ne, Wia jonȚ niaa kala ba Țaa kubala ne.

³⁵ Nuu-kala síi fáu a ȚinȚaa wialin síi to woȚbiin, Wia laau ne. U sipaan tuo yiri-la kala u si Țaa Ț.

³⁶ Ma ma nii Wia wu-zomɔ-la u si jonȚ pi Iziral tinȚaa. U bula piba di ba to Yesu Kirisito Ț a na wiese. (U ne Țaa nuu-kala Tiina.)

³⁷ Wialin si tige Yesu si lii Nazaret le suomi Galilii tinȚeen a teeli Judiya tinȚeen kala. Joon laa sipaan bubul Wia wiaa, a fo niaa Wii-chuoŋe liin.

³⁸ Ma ma nii Yesu wiaa ne. Wia jon u Din-zon-la heu le a puu dolun. U sii mu lee kala, aa naa wu-zonhon pipi niaa, aa vaare nialin kala Sitaani si kene a nyaga bil. Wia fa chin u harin ne tii u wuo ninnaa wiaa deenba kala.

³⁹ Wialin kala u si naa Jerusalem le ari Juu tinȚaa tinȚeen kala, la na a naaba dansia. Nii ne ba kpaasu mere daa-gese nyun u suu.

⁴⁰ Ama Wia chisu suun le tapul-torimun cheen a leŋ niaa bira nau.

⁴¹ Nuu-kala dee buu na, ama la nialin Wia fa si liisa di la naa u dansiaba, la ne nau. U si sii suun le, la kala hon di-bala a dii kiaa.

⁴² U bula pila di la bul Wia wiaa a pi niaa, a dageba ari Wia liisu ne duu naa ni-weyee ari ni-suunun kala sariya diire.

⁴³ U wiaa ne nialin kala fa sii bul wiaa, Wia Din-zon-la dolun le faa bul nii. Ba si nuu-kala si laa u wiaa dii, Wia jan jon u haacheba cheu u dolun le.”

Wia jon u Din-zon-la a he nialin si bi Juu tinȚaa naa le

⁴⁴ Piita ha sii bul wiaa nii ne, Wia Din-zon-la ku tuu he nialin kala fa sii jegili wialin le.

⁴⁵⁻⁴⁶ Juu timma-la fa si laa Yesu wiaa dii a lii Jopa a to Piita harin ko, ba nia ari baa bul wiaa yiikori-yiriba le ba si bi jin a didenne Wia. U naaba wu-kpunkpere. Ba fa bi biina ari Wia

jan jon u DiȚ-zoȚ-la a dii zile nialin ma si bi Juu tinȚaa Țaa le. Nii ne Piita bul,

⁴⁷ “Wia si jon u DiȚ-zoȚ-la pila Ții, Ții ne u jono pi niaa deenba maa. Bεε ne jan wuo to niaa deenba di ba sí Wii-chuoε liin fo?”

⁴⁸ U Țaa ba foba Wii-chuoε liin Yesu Kirisito dolun le. Nii ne ba sulu duu hoȚ ba teen tapulaa banmenε.

11

Piita bul u tinȚinȚaa wiaa a pi nialin si laa Yesu wiaa dii aa hilimi Jerusalem le

¹ Yesu nanzooaba-la ari nialin doȚsun si laa Yesu wiaa dii a lii Judiya nia ari nialin doȚsun si bi Juu tinȚaa Țaa ma nii Wia niin wiaa a sei.

² Nii ne Piita miira mu Jerusalem. Nialin si cho di ba keri nialin si bi Juu tinȚaa Țaa penee, ka ba-na to Yesu, ba bulu worun an piesu,

³ “Bεε ne tii Ț mu nialin si bi Juu tinȚaa Țaa teen, ma di ba paala dii kiaa?”

⁴ Nii ne Piita suomo bubul wii-la kala si paala chaasa Țaa.

⁵ U bula, “Mi fa he JoȚa le ne a chuchuoε Wia, a na ari duosoo tuoȚ di kuȚ a nage Țeri-balin lii wia nyun ku tuu mi teen. Ba keȚ Țeri-la niipine-la banεeminȚ le.

⁶ Mi nyilimi u tuoȚ a na pusun ari bagilaa ari kialin si keȚ boȚe tutuuri tinȚeen ari diibiisinȚ.

⁷ Ka mi nii nuu yiikoro duu bul, ‘Piita, sii kpu a dii.’

⁸ Nii ne mi bul, ‘Ai, mi Tiina, mi ha bi ku-la kala si keȚ disinnȚ die.’

9 Yiikori-la bira lii wia nyuŋ a bula pimi, 'Ku-la kala Wia si si u zomɔ, bira sí bula bul duu keŋ disinniŋ.'

10 Wiin deenŋ ɲaa naanŋsiin butori ne, ka kialin miira jil wia nyuŋ.

11 Bua-la titia le ne baalaa batori ba si tima mi teenŋ a lii Sizariya, ba ku juu dia-la mi fa sí juu.

12 Wia Diŋ-zɔŋ-la bula pimi di mi sí logo logo ɲaa aŋ to ba hariŋ mu, di mi jonŋ niaa kala ba ɲaa kubala ne. La di mi naanŋbiirinŋ deenba balidu sí lii Jɔpa, la kala ne mu Sizariya, a juu Koniillas dia.

13 Nii ne u bula pila ari nii u si na Wia tinɔdaara duu chinŋ u dia tuɔŋ a bula pu, "Tinŋ niaa di ba mu Jɔpa a yire baal kubala baa yire Saamɔŋ Piita, a kenu kaa kɔ.

14 U janŋ bul wiaa pima a dagema wialinŋ si janŋ laa ma di ɲ dia niaa kala ta.'

15 Mi si suomo bubul wiaa, Wia Diŋ-zɔŋ-la ku tuu heba le, ari u fa si laa sipaanŋ hela le nii.

16 Wiin deenŋ si ɲaa, mi liisi wii-la la Tiina Yesu fa si bula. U fa si, 'Jɔɔŋ sí fo niaa Wii-chuoŋe liinŋ, liinŋ dunɔɔŋa ne u kaa fo.

Ama mi-na janŋ jonŋ mi Diŋ-zɔŋ-la a hema le.'

17 Wia si jonŋ u Diŋ-zɔŋ-la pila nii bua-la le la si ku laa Yesu Kirisito wiaa dii, nii ne u jonŋ dii zile ba ma le. Kubee ne saa kami di mi to Wia duu síba le pe?"

18 Ba si nii wialinŋ deenba, ba bira bi wii-kala wuo bul. Ba denne Wia a bul, "Wia paala pi nialinŋ ma si bi Juu tinŋaa ɲaa wonŋbiinŋ di ba wuo birima lii ba haacheba le aŋ keŋ miisinŋ."

Nialin si laa Yesu wiaa dii aa hilimi Antiock ɛ

¹⁹ Bua-la ɛ ba fa si to naasinɗ dudɔgise nialin si laa Yesu wiaa dii a tinȚ Sitiivinɗ wiaa, ba pise. Ba si pise nii, ba mu yi Foniisia ari Saapɔs tinȚteenɗ ari taɗ-la ba sfi yire Antiock, a bul Wia niinɗ wiaa pipi Juu tinȚnaa dunɗuna dime.

²⁰ Ama nialin dɔɗsunɗ si laa Yesu wiaa dii a lii Saapɔs ari Sariini sii mu Antiock, a bul la Tiina Yesu wiaa a pi nialin si bul Giriik wu-bulun maa.

²¹ Wia peba ɛ a chinɗ ba harinɗ. Niaa yuga a laa Yesu wiaa dii a birima tutou.

²² Nialin si laa Yesu wiaa dii aa hilimi Jerusalem ɛ nii wiinɗ deenɗ. Ba tinȚ Banabas duu mu Antiock.

²³ U si mua, u na nii Wia si pe nialin ɛ. U tuonɗ tɔre. U chagileba worunɗ a bul di ba chinɗ la Tiina Yesu yarida ɛ ari ba tuonɗ kala, a si jonɔ ta.

²⁴ Banabas fa naa ni-pula ne a kenɗ yarida worunɗ. Wia Din-zonɗ-la ma heu ɛ worunɗ. Niaa yuga a laa la Tiina Yesu wiaa dii a ku tutou.

²⁵ Nii ne Banabas sii mu Taasis duu che Sool lerinɗ.

²⁶ U si nau, u kenu ba ko Antiock. Ba di nialin si laa Yesu wiaa dii, ba yie hilimi. Ba honɗ dime ji-pilinɗ a dage Wia wiaa pi niaa yuge. Antiock ɛ ne ba suomo kenɗ Yesu haritooro-la kaa yiyire Kirisitianba.

²⁷ Bua-la ɛ ne nialin sfi bul wiaa, Wia Din-zonɗ-la dolunɗ ɛ dɔɗsunɗ lii Jerusalem a ko Antiock.

²⁸ Ba dɔŋɔ yirinɛ nɛ Agabɔs. U sii chinɛ a bul wiaa, Wia Din-zɔŋ-la dolun ɛ a bul di losun jan juu dunia kala. Losu-la ku juu di Kulɔɔdiɔs nɛ fa ŋaa kuori-balinɛ.

²⁹ Nii nɛ Yesu haritooro-la vuure a sei di ba jan jon moribiee tinɛ, di ba kaa mu pɛ ba naanbiiri-la si hɛ Judiya ɛ, di nuu-kala tia mageŋii kala u si kenɛ.

³⁰ Ba kaa kɔ. Ba jonɔ tinɛ Banabas ari Sɔɔl, di ba kaa mu pi nialinɛ si laa Yesu wiaa dii kuhiasinɛ Judiya ɛ.

12

Ba wasa to naasinɛ dɔgise Yesu nanzɔɔba

¹ Kuoro kubala nɛ hɛ dime a bibenɛ Juu tinɛŋaa tinteenɛ. U yirinɛ nɛ fa Herɔd. Bua deenɛ ɛ u suomo to naasinɛ dudɔgise nialinɛ dɔŋsunɛ si laa Yesu wiaa dii aa hilimi.

² U ŋaa ba jon tokobii a kpu Jɔɔŋ naanbie Jeems.

³ U si na di Juu tinɛŋaa tuɔŋ tɔɔ wii-la u si ŋaa ɛ, u ŋaa ba kenɛ Piita ma tɔ dia. (Wiinɛ deenɛ ŋaa ba gbieli-bal-la ɛ nɛ ba si yie dii boroboro si bi si-burunɛ kenɛ.)

⁴ Ba si kenɛ Piita, ba kenu kaa mu tɔ dia. Dime nɛ ba ŋaa laali-yuoroo fii ari balidu bibenu. Banese yie benu mua, banese ma bira ku laaba ɛ. Herɔd fa biina di diisinɛ kielinɛ gbiele-la nɛ bal, ka u kenu lii pi nialinɛ di ba dii u sariya.

⁵ Piita fa si hɛ sarika ɛ ŋii, nialinɛ si laa Yesu wiaa dii aa hilimi chuɔle Wia pupu ari siifiesinɛ.

Ba liise Piita sarika ɛ

⁶ Titan kubala Piita fa pin donj laali-yuoro-la baliaminj sii benu pege. Ba fa kenj chorumoo balia ne a kaa voo u nisaa le, ka laali-yuoroo balia ma chinj sarika-la boijninij a po. U tanj nii pul di Herod fa kenu kaa lii nialinj tuonj di ba dii u sariya.

⁷ Piita he dime nij di Wia tinjdaara kubala ne chinj dime nij. Pulumunj chaane sarika-la tuonj. Wia tinjdaari-la ku peese Piita vaanj pe a chisu, a bula pu duu sii lima. Chorumo-la guu lii Piita nisaa le tuu tel.

⁸ Nii ne Wia tinjdaari-la bula pu duu paa u kaaa laale a he u nenjenje. Piita naa nij Wia tinjdaari-la si bula pu. U bira bula pu duu jonj u geri-boso baage a to u harinj.

⁹ U to u harinj a lii sarika-la tuonj. U sii to Wia tinjdaari-la harinj nij, u fa ha bi jinj ari wii-la Wia tinjdaari-la sii naa, naa wutitii. U biina u na ari duosoo tuonj ne.

¹⁰ Ba mu kieli laali-yuoro-la si chinj sipaanj a bibenj sarika-la, a bira mu kieli laali-yuoro-la donsunj ma si chinj harinj a ma ha bibenj sarika-la, a mu yi hoonj boro-la si to boijnii-baalinj a jujuu tanj-la. Boi-la suri u titia le, ba lii. Ba lii jonj wonjbii kubala aa venj. Ba si mu mua, Wia tinjdaari-la jonj Piita ta.

¹¹ Nii ne Piita sisele ku jinj ari wii-la si naau le naa wutitii ne. U bul, "Mi lesele jima ari Wia ne tinj u tinjdaara u ku laami ta Herod nisinj le ari wialinj kala Juu tinjaa fa si biina ba naami le."

¹² Piita si jinj wiinj deenj le, u mu Jonj Maak naanj Meeri dia. U mu dime, di niaa fa yuga a hilimee chuole Wia.

13 Piita ņmoo boro. Toli-bie kubala baa yire Roda, u fa ņaa ketii ne dia-la le. U ko duu na.

14 U ku nii Piita yiikoro a wuo jin di Piita ne. U tuon tore worun. U bi boi-la suro an miira fa juu bula pi niaa di Piita ne chin di-jalin.

15 Ba si toli-bie-la nyun tuo. Ka u-na ha bul di wutitii ne. Nii ne ba bira bul, u ni-dima ne u na.

16 Ka Piita ma ha chin a ņmunmoo boro. Nii ne ba ku ken boro-la suri a nau. U ņaaba wu-kpunkpere.

17 Nii ne Piita ken u nisin vigi di ba ken gon, an bula piba nii Wia si kenu kaa lii sarika-la tuon. U si di ba bul wiin deen a pi Jeems ari u naanbiiri-la ma donsun si laa Yesu wiaa dii. U si bul nii dere, u lii to lee don mu.

18 Tan si pula, laali-yuoro-la si po sarika-la bi Piita na. Ba tuobiinaa kala vugime. Ba pipiese dono di bee ne ņaa Piita lee?

19 Nii ne Herod bul di ba che kenu kaa ko. Ba cheu lol. Herod piесе laali-yuoro-la duu na wii-la kala si ņaa, an ņaa ba kpuba. Nii ne Herod sii lii Judiya tinteen, a mu Sizariya a hon dime.

Kuoro Herod suba

20 Bua deen le Herod fa na baaniņ worun Taya ari Saadon niaa nyun. Ba sii hilime mu di ba na Herod, ba laa sipaan a na Bilasitas, nii-la sii beņ kuoro dia ne, duu peba le. U peba le. Nii ne ba mu Herod teen a sulu duu len di ba sin. Ba tan niaa kudiilee lii kuoro tinteen ne. Nii ne tii baa sulu nii.

²¹ Herod he tapulii ne di ba ko. Tapulii-la si yie, Herod sii laale u kuori-genniŋ a hoŋ u kuori-kpasa nyuŋ, a bul wiaa pipi nialiŋ.

²² Nii ne nialiŋ faasa ŋŋaa goŋ a bul, “U bi naga nuhuobiine níi bul wiaa deenba, Wia ne.”

²³ Ba si bul ŋii, Herod bi Wia zile pa. Nii ne tii Wia tinɗaara ku tuu ŋmoo Herod lo lima lima u suu, nanɗuɗlaa diiu.

²⁴ Ka Wia niin wiaa ha teeli leriŋ. Niaa yuga a nii a laa dii.

²⁵ Banabas ari Sool si tinɗ tinɗimii-la dere, tinɗimii-la ba si si di ba mu tinɗ Jerusalem le, ba miira mu Antiok, a pe kenɗ Joɗɗ Maak ma peba le mu.

13

Ba liise Banabas ari Sool a tinɗba di ba mu leree dɗɗsun a bul Wia wiaa.

¹ Nialiŋ sii bul wiaa, Wia Diŋ-zoŋ-la doluŋ le ari kerichiba dɗɗsun fa he Antiok le, nialiŋ si laa Yesu wiaa dii aa hilimi teenɗ. Ba yiriŋ ne Banabas, ari Simiaŋ ba sii yire ni-bine, ari Lusias si lii Sariini, ari Sool ari Maneyaŋ. (Tinɗteen kuoro Herod ne diese Maneyaŋ.)

² Niaa deenba tinɗ tinɗinɗaa pipi Wia a vuvoo niinɗ. Nii ne Wia Diŋ-zoŋ-la bula piba a bul, “Ma liise Banabas ari Sool pimi di ba tinɗ tinɗimii-la mi si joŋo piba di ba ŋaa.”

³ Ba chuɗle Wia a voo niinɗ, a joŋ ba nisaa danɗba le, aŋ taba.

Banabas ari Pool he Saapɗs le

⁴ Wia Diŋ-zɔŋ-la si tinba nii, ba sii mu Selusia, a lii dime a juu liiŋ daboro, a mu tintee kubala liiŋ si gollo chu baa yire Saapɔs.

⁵ Ba si yi dime, ba mu Saapɔs taŋ dɔŋɔ baa yire Salamis. Ba bul Wia niinŋ wiaa Juu tinŋaa Wii-chuɔle diisinŋ le dime. Ba keŋ Joɔŋ Maak ma pe kɔ duu pe tinŋ tinŋimii-la.

⁶ Ba golle tinŋee-la kala liiŋ si gollo chu, a mu yi taŋ kubala baa yire Paafɔs. Dime ne ba na daalusunŋ tiina kubala baa yire Baa-Yesu. U fa ŋaa Juu tiina ne aŋ nyia wiaa bul duu-na bul wiaa, Wia Diŋ-zɔŋ-la dolunŋ le ne.

⁷ U fa he ba taŋ kuoro dia le ne, baa yire Saajas Pɔɔɔs. Kuoro-la fa ŋaa wu-jinnu ne. U yire Banabas ari Sɔɔl u sipaanŋ. U faa che di ba bul Wia niinŋ wiaa pu ne.

⁸ Daalusunŋ tiina Elimas lii ba harinŋ aa walime di kuoro-la si Yesu wialaa laa dii. (Giriik le ba keŋ Baa-Yesu yiyire Elimas ne.)

⁹ Nii ne Wia Diŋ-zɔŋ-la ku he Sɔɔl le. (Ba fa kenu kaa yiyire Pɔɔl ma ne.) U chaare siaa pe daalusunŋ tiina-la le

¹⁰ a bula pu, “N-na Sitaani bie deenŋ, ŋ ŋaa ku-zɔŋ kala dinɔɔŋ ne. N ŋaa zenbe tiina maa a ŋaa wu-bɔŋŋɔɔ kinŋenŋ. Wia wonbii-titiiba-la ŋ kaa golibi ne.

¹¹ Bee na, Wia janŋ ku tuunŋ le, ŋ janŋ nyulime, a mage magina kubala ŋ bi janŋ na pulumunŋ.” U si bul nii, kunŋ guu tɔ u siaa, u bira bi na. U gollo chiche nuu duu keŋ u daanŋ le.

¹² Kuoro-la si na wii-la si ŋaa, u laa Yesu wiaa dii. Wialinŋ u si gunna a tige la Tiina Yesu le ŋaa wu-kpunŋkperere.

Banabas ari PƆol he Antioċ le, Pisiidia tinȚeen le

¹³ PƆol ari u nanȓɔnsuȚ sii juu liiȚ daboro a lii Paafos, a kiele mu taȚ kubala baa yire PƆega a he Panfilia tinȚeen le. JoȓȚ Maak taba dime aȚ miira mu Jerusalem.

¹⁴ Ba ma sii dime a mu Antioċ, Pisiidia tinȚeen le. Che-wiesii-la cheeȚ, ba mu juu Wii-chuoċe dia a hoȚ.

¹⁵ Ba si hoȚ nii, nuu karime wialiȚ Moosis fa si ņmuȚsa bil di niaa tuto, ari Wia tenni-la nialiȚ sii bul wiaa, Wia DiȚ-zoȚ-la doluȚ le fa si ņmuȚsa. Ba si karima deċe, Wii-chuoċe dia-la kuhiasin tinȚ di ba bula piba a bul, “Mi naanȓbiirinȚ, di ma ne keȚ wii si jaȚ wuo pe niaa deenȓa le di ba nyuȚ nyaase, ma bul.”

¹⁶ Nii ne PƆol sii chinȚ a keȚ u nisin vigi di ba keȚ goȚ, aȚ suomo bubul, “Mi naanȓbiirinȚ Iziral timma ari ma nialiȚ si bi Juu tinȚaa ņaa a he daha a fifa Wia, ma jegile nii mi teenȚ.

¹⁷ Wia-la ma Iziral tinȚaa deenȓa sii to, u ne tuoċe la naabalimaba a ņaa ba puȚ a yuge, bua-la le ba fa si ņaa nuhuoċraa Ijipiti tinȚeen le. U doluȚ le ne u keȚba kaa lii Ijipiti le.

¹⁸ U beȚba ari kenyiri jisin mahinȚ balia giri-bine tuoȚ.

¹⁹ U leȚe ba yuo ta-gentisinȚ balipe KeenanȚ tinȚeen le a laa tinȚee-la a dii. Ba hoȚ dime jisin zo-banese ari mahinȚ balia ari fii.

²⁰ Ba si hoȚ lee-la, Wia liise ba tuoȚ nihianȚ duu bibenȚ ba tinȚeenȚ. Ba venee ņaa nii ne, ka Samuel-na ko. U fa ņaa nialiȚ sii bul wiaa, Wia DiȚ-zoȚ-la doluȚ le doȓo ne.

21 Nii ne ba sul Wia duu piba kuoro. Wia sei a liise Sool piba. Sool fa naa Kis bie ne a lii Benjamin doho niaa tuonj. U dii kuoronj jisin mahinj balia.

22 Nii ne Wia kiru kuoronj le anj naa Devit dii kuoronj. U bul wiaa a tige Devit le a bul, 'Jesi bie Devit ne naa mi tuoturu nia. U jan naa wii-kala mi sii che duu naa.'

23 Devit doho niaa tuonj ne Yesu lii. Wia naa u ku naa Iziral niaa Laataara, ari u fa si bul nii.

24 Ka di Yesu-na ko, Joonj bul Wia wiaa pi Iziral tinnaa kala, a bul di ba birima lii ba haache le anj fo Wii-chuole liinj.

25 Joonj tinŦinŦaa si kpage derinj, u piесе niaa, 'Kubeε ne ma biine di mi naa? Mi dee nii-la ma sii gberu duu ko. U jan ko mi harinj. Nii-la-na mi paala bi maga di mi kenj u nenŦenŦee nmeninj a puri!'

26 Mi naanbiirinj Abiraham doho niaa ari ma nialinj si bi Juu tinnaa naa a he daha a fifa Wia, la wiaa ne ba tinj di ba bul wialinj deenba si jan wuo laala ta.

27 Yesu si ko, nialinj si he Jerusalem le ari ba kuhiasinj fa bi jinj ari u ne naa la Laataara. Ba ma bi nialinj fa sii bul wiaa, Wia Dinj-zonj-la dolunj le wu-bulii-la bubuonj jinj, wialinj ba si yie karime che-wiesii-la cheenj kala. Ama ba ha lenj nialinj sii bul wiaa, Wia Dinj-zonj-la dolunj le niinj wialinj ku naa wutitii, a kpu Yesu.

28 Ba paala bi wii-kala na u si naa chei a mage di ba kpuu, ka ba sul Paalit duu lenj di ba kpuu.

29 Ba si naa wialinj kala dere ba si laa sipaanj nmunse Wia teninj tuonj a mu tige Yesu le, ba

soru daa-geεε nyuŋ a joŋu hugi.

³⁰ Ama Wia chisu suuŋ ɛ.

³¹ U si sii suuŋ ɛ, u keŋ u titia ku dage ba di nialiŋ fa si lii Galilii a mu Jerusalem. Ba nau yuge. Ba ne ɛεε saa bul u wiaa pipi Iziral tinȚaa.

³² La ma saa ko di la bul Wia wu-zomɔ-la pima. Wii-la Wia fa si bula pi la naabalimaba duu jaŋ ŋaa,

³³ ɛεε u ŋaa pila, la nialiŋ si ŋaa ba doho niaa. Wia chise Yesu suuŋ ɛ u keŋ miisiŋ. Ba fa ŋmuŋse nii ne Wia teniŋ seme doŋo ɛ ba sii yire Saams. Ba ŋmuŋsa a tige Yesu ɛ a bul,

‘Ŋ ŋaa mi Bii ne.

Mi ne lulun jiniŋ.’

³⁴ Ba ŋmuŋse Wia teniŋ seme doŋo ma a tigeu ɛ ari Wia si,

‘Mi jaŋ sene tou ɛ a pema ɛ woruŋ ari mi fa si bul nii a pi Devit.’

U bul nii ne aŋ chise Yesu suuŋ ɛ, duu bira bi jaŋ suu a pua.

³⁵ Wia teniŋ baa yire Saams seme doŋo maa ba bira ŋmuŋsa,

‘Ŋ bi jaŋ leŋ di ŋ Tuɔ-pul Tiina suu a pua.’

³⁶ Devit fa ŋaa wialiŋ Wia sii che duu ŋaa. U ŋaa nii u miisiŋ ɛ aŋ suu. Ba joŋu hugi u naabalima seme, u pua.

³⁷ Ama nii-la Wia si chise suuŋ ɛ, u-na bi pua.

³⁸ Mi naanbiirin, u maga di ma kala jin woruŋ di baala deen wiaa ne ŋaa la wuo bubul di Wia jaŋ joŋ ma haacheba chema.

³⁹ Nuu-kala si laa u wiaa dii, u laa u haacheɓa kala ta ne, haacheɓa-la kala wialin Moosis fa si ŋmunsa bil di niaa tuto fa si bi wuo laa ta.

⁴⁰ Má fiɛɛ ma siaa di wialin nialin síi bul, Wia Diŋ-zoŋ-la dolun ɛ, sí ma ɛ ŋaa. Ba si,

⁴¹ ‘Ma nialin síi moŋ Wia,
má bee na tinȚimii-la mi si jan tin ma
miisin tapulun ɛ.

Di nuu ne bula pima, ma bi jan laa dii duu sene
ŋaa wutitii.

U jan ŋaama wu-kpunƙpere a len di ma
suu.’ ”

⁴² Pɔɔl ari Banabas si bul wiaa deenba kala dɛɛ, ba sii lii Wii-chuoɛ dia ɛ. Ba síi mu, nialin sulba di ba miira ko harin che-wiesii-la cheɛ, a bira bul wiaa deenba piba.

⁴³ Nii ne nialin kala lii Wii-chuoɛ dia ɛ. Juu tinȚaa ari nialin si bi Juu tinȚaa ŋaa aŋ tuto Juu tinȚaa, ba yuga a to Pɔɔl ari Banabas harin. Pɔɔl ari Banabas bul wiaa piba a susulba di ba chin Wia wu-zomɔ-la ɛ a sí joŋo ta.

⁴⁴ Harin che-wiesii-la si yie, niaa jesin kala si he taŋ-la ɛ ne mu Wii-chuoɛ dia di ba jegile nii Wia niin wiaa.

⁴⁵ Juu tinȚaa fa si na ni-daŋ-la si hilime nii, ba didii hadorun. Ba juuu Pɔɔl ɛ ari wialin u síi bul a tutuus.

⁴⁶ Ka Pɔɔl ari Banabas bul wiaa ari nyu-duon a bul, “U fa maga di la laa sipaan bul Wia niin wiaa pi ma Juu tinȚaa ne, ka ma viaba ta aŋ bibiine ma bi maga di ma keŋ miisi-la si bi dɛɛ. La jan lenma aŋ mu nialin si bi Juu tinȚaa ŋaa teen.

⁴⁷ Wia ne bula pila di la Țaa Ții. U bul wiin deen Wia tenin seme dɔŋɔ. U si, 'Mi ne liisin di Ț Țaa nialin si bi Juu tinȚaa Țaa pulumuȚ.

N jan bul Wia niin wiaa dunia seme-na kala, di Wia laa nialaa ta.' "

⁴⁸ Nialin si bi Juu tinȚaa Țaa si nii wiin deen, ba tuon kala tɔre, ba bul di Wia niin wiaa sima kinkeȚ. Nialin Wia si liisa di ba keȚ miisi-la si bi dere, ba laa wialin dii.

⁴⁹ La Tiina Yesu niin wiaa teeli lee-la kala.

⁵⁰ Ama Juu tinȚaa nyise taȚ-la nihiasin ari haala-la si Țaa ni-balaa a fifá Wia a he. Ba di Juu tinȚaa suomo to naasin dudogise Pɔol ari Banabas, a Țaa ba lii ba tinȚeen le.

⁵¹ Pɔol ari Banabas kpesi ba neȚteȚȚe hagila heba le, a dageba Ții di ba wii dee, aȚ lii mu Ikooniam.

⁵² Ka nialin si laa Yesu wiaa dii AntioȚ le, ba tuon kala tɔre. Wia Din-zon-la ma heba le woruȚ.

14

Banabas ari Pɔol mu Ikooniam

¹ Pɔol ari Banabas si he Ikooniam le, ba juu Juu tinȚaa Wii-chuoȚe dia a bul Wia wiaa. Ba si chaasa bul Wia wiaa Ții, ni-daȚ ku laa Yesu wiaa dii, Juu tinȚaa ari Giriik tinȚaa kala.

² Ama Juu tinȚaa si bi Yesu wiaa laa dii, ba nyise nialin si bi Juu tinȚaa Țaa he. Ba tuobiinaa bira bi nialin si laa Yesu wiaa dii teen mua.

³ PƆol ari Banabas hɔŋ lee-la a dieni. Ba bul la Tiina Yesu wiaa ari nyu-duoŋ. U ma pɛba lɛ a piba doluŋ ba ŋiŋaa wu-magilaa ari wu-kpuŋkperisiŋ. Niaa ku jɪŋ ari la Tiina Yesu zile wiaa nɛ ba sɛnɛɛ bul.

⁴ Nialiŋ fa si hɛ taŋ-la lɛ kɛŋ ba titia kpaa balia. Dɔŋsuŋ tuto Juu tinŋaa, dɔŋsuŋ ma tuto Yesu nanzƆƆba-la.

⁵ Nii nɛ nialiŋ si bi Juu tinŋaa ŋaa ari Juu tinŋaa ari ba kuhiasiŋ wiwalimɛ di ba dɔgise PƆol ari Banabas aa chɛ di ba paa tabiaa yiyageba.

⁶ Ba ku jɪŋ a sii fá mu Lisita, a lii dime a mu Dɛɛbi. Ba kala ŋaa ta-biisiŋ nɛ Lakoonia tinŋteen lɛ. Ba ma mu ta-biisi-la si golli Lakoonia tinŋteen chu.

⁷ Dime kala nɛ ba bul Yesu wu-zomɔ-la wiaa.

Banabas ari PƆol mu Lisita ari Dɛɛbi.

⁸ Ba fa si mu Lisita ŋii di baal kubala gberike hɔŋ dime. Ba lulu duu gberike nɛ. U ha bi vene na.

⁹ U hɔnɔ jegile nii PƆol fa síi bul wialiŋ. PƆol chaare siaa benu, a na duu laa dii ari Yesu jaŋ wuo a vaaru.

¹⁰ U faasa bula pu, “Sii chinŋ ŋ naasiŋ nyuŋ.” U pura sii chinŋ u naasiŋ nyuŋ aa venŋ.

¹¹ Nialiŋ fa si hilime a na wii-la PƆol fa si ŋaa, ba suomo kpikpia goŋ aa bul ari ba yiikoro lɛ a bul, “Vesiŋ nɛ birime nuhuobiine ku tuu la tuoŋ.”

¹² Nii nɛ ba kɛŋ Banabas yiyire Zuus. Zuus nɛ fa ŋaa ba venŋ-hiaŋ. PƆol nɛ fa nii-la síi bul

wiaa, nii ne tii ba yiru Heemis maa, ba ven-hian nanzoo yirin ne nii.

¹³ Ba vene Zuus dia ba fa si juu kpikpaare, fa chin ba tan sipaan. Vene tiina ken ne-bellin ari tii-fiilaa ba si kaa guori kaa ko dia-la boinini. Ba di nialin fa si hilime ka che di ba kpaare Yesu nanzoo-ba-la ne.

¹⁴ Banabas ari Pool si nii wii-la ba sii che ba nna, ba ken ba gennin kiese, a dageba nii ari ba bi seye, an fa juu nialin tuon a faasa bul,

¹⁵ “La nanjonsun, bee ne tii maa nna nla? La ma nna nuhuobiinee ne. La ko di la bul la Tiina Yesu wu-zom-la ne pima, di ma wuo len ma vui-toonu-la an birima to Wia-la si weye. U ne nna wia nyun, ari tinteen, mugi-balaa ari fuonun, ari kun-kala si he dunia le.

¹⁶ Bunbun Wia lenje la naabalimaba tuto ba titia wonbiin ne.

¹⁷ U fa nna wu-zonjon pipi niaa, a didageba nii ari u he dime. U nna duonun ninii a nna бага kiaa wiwase, ma didii kiaa a vuvoge a kala ken tuotonun.”

¹⁸ Banabas ari Pool bul wiaa deenba kala ne, ka nialin ha bi seye an chiche di ba kpaareba. Ba na heen ne, ka nialin-na len.

¹⁹ Di Juu tinnaa donsun lii Antioch, Pisiidia tinteen le, a ma ko. Donsun ma lii Ikoniam a ko. Ba ku kese nialin pe ba titia le a yage Pool ari tabiaa, a kenu lere lii ba tan tuon. Ba biina u fa suba ne.

²⁰ Yesu haritooro-la mu a gollu. Nii ne u sii a miira juu tan tuon. U tan si pula, ba di Banabas sii mu Deebi.

Ba miira lii Siiria a mu Antioƙ

²¹ PƆƆl ari Banabas bul Yesu wu-zƆmƆ-la wiaa lee-la ma ƙe. Ba si bul nii, niaa yuga a laa Yesu wialin dii a tuto ba hariƚ. Nii ne ba miira mu Lisita, a sii dime a mu Icooniam, a bira sii dime a miira mu Antioƙ Pisiidia tinƆeen ƙe.

²² Leree deenba kala ba yie bul wiaa pi nialin si laa Yesu wiaa dii di ba wasa ƙeƚ yarida aa ƚaa di ba nyun nyaase di ba chin ba yarida ƙe, a si joƚo ta. Ba ma bula piba di nialin si laa Yesu wialin dii, di ba jan na heeƚ kinƙeƚ, ka di ba-na juu Wia kuorii-la tuƚ.

²³ Lee-na kala nialin si laa Yesu wialin dii aa hilimi, ba ma liise niaa ba tuƚ di ba ƚaa ba kuhiasin. Ba ne ƚaa nii, ba yie chuƆle Wia piba aa vƆƆ niin, aƚ jonba he la Tiina Yesu nisin ƙe. U-na la Tiina Yesu wiaa ne ba laa dii.

²⁴ Nii ne ba golle Pisiidia tinƆeen kala dere aƚ lii mu Panfilia tinƆeen.

²⁵ Dime ba bul Wia niin wiaa taƚ kubala baa yire Pƙeƚa, a bira lii dime a mu taƚ kubala baa yire Atalia.

²⁶ Ba lii dime a juu liin daboro, a bira miira mu Antioƙ. Dime ne ba fa jonba he Wia nisin ari u lahƆrimƆ ƙe di ba wuo tin ba tinƆinƆaa. Leele ba tin tinƆimii-la dere.

²⁷ Ba si miira ku yi Antioƙ, ba yire nialin kala si laa Yesu wiaa dii aa hilimi, a bula piba wu-zƆmƆ-la kala Wia si toba ƙe a ƚaa, a dageba nii Wia si wuo suri wonbiin a pi nialin si bi Juu tinƆaa ƚaa, ba ma wuo laa Yesu wiaa dii.

²⁸ Ba hƚƚ dime, ba di nialin si laa Yesu wiaa dii teen, a dieni.

15

Yesu nanzƆƆba ari nialin si laa Yesu wiaa dii kuhiasin hilime Jerusalem ƣ

¹ Baalaa dƆnsun ma lii Judiya a kƆ AnȚiok, a suomo didage ba naanbiiri-la si laa Yesu wiaa dii a bul, “Wia bi jan wuo laama ta, see ma keru ma penee, ari Moosis fa si bil niin pima nii.”

² Nii ne PƆol ari Banabas ken nii-dolun worun. Ba di nialin si lii Judiya ken wii-la lilere. Ba vuure di PƆol ari Banabas ari nialin dƆnsun si lii AnȚiok, di ba mu Jerusalem a na Yesu nanzƆƆba-la ari nialin si laa Yesu wiaa dii aa hilimi kuhiasin dime, a mu tige wiin deen ƣ.

³ Nialin si laa Yesu wiaa dii aa hilimi kenba lii he wenin ƣ. Ba sii mu nii, ba to FƆniisia ari Samaria tinȚeen a bula pi nialin si laa Yesu wiaa dii dime nii nialin si bi Juu tinȚaa Țaa si birima tuto Wia. Ba si bul wu-zƆmun deen nii, nialin tuƆn tƆre kinƣen.

⁴ Ba si mu yi Jerusalem, Yesu nanzƆƆba-la ari nialin kala si laa Yesu wiaa dii aa hilimi ari ba kuhiasin, ba kenba worun. Ba bula piba wialin kala Wia si Țaaba ƣ.

⁵ Ama nialin dƆnsun ma si laa Yesu wiaa dii aa to nialin ba sii yire Farisii tinȚaa, ba sii chin a bula piba a bul, “U maga di ba keru ba penee an tuto wialin Moosis fa si bile di maa to.”

⁶ Yesu nanzƆƆba-la ari nialin si laa Yesu wiaa dii kuhiasin bira hilimi di ba bira biine wiin deen wiaa.

⁷ Ba hƆnƆ ken wii-la a lere dieni. Nii ne Piita sii chin an bul, “Mi naanbiirin, ma jima ari

faafaa kala ne Wia liisemi ma tuon di mi bul
Wia wu-zomɔ-la wiaa a pi nialin si bi Juu
tinɔaa naa, di ba ma wuo laa Yesu wiaa dii.

⁸ Mi mu bula piba. Wia jon u Din-zon-la heba
le ari u fa si jonɔ hela le nii, a dage nii ari u
maga di ba ma laa Yesu wiaa dii. U saa jin
nuu-kala tuon.

⁹ U bi nialin si naa Juu tinɔaa ari nialin si bi
Juu tinɔaa naa kaa pore. Nialin si bi Juu tinɔaa
naa ma laa Yesu wiaa dii, nii ne tii u jon ba ma
haacheba cheba.

¹⁰ Bɛɛ ne tii ma jon chugi-balin aa chun nialin
si bi Juu tinɔaa naa an laa Yesu wiaa dii, aa
magise Wia nii? La di la naabalimaba kala, la fa
bi chuga deen wuo chun.

¹¹ La laa dii ari la Tiina Yesu dunɔɔna
lahorimo le ne Wia jan laala kala ta ari u si
laaba ta nii.”

¹² Piita si bul wii-la dɛɛ, nialin kala fa si
hilime naa fuii, a jegile nii Banabas ari Pool
teen. Ba bul wu-magila-la ari
wu-kpunɔkperisi-la Wia si toba le naa nialin si
bi Juu tinɔaa naa le.

¹³ Ba si bul wialin dɛɛ, Jeems ma bul, “Mi
naanɔbiirin, má jegile nii mi teen.

¹⁴ Saamonɔ Piita bula pima Wia si laa sipaan
cho nialin si bi Juu tinɔaa naa nii, a tuose niaa
ba tuon di ba naa u niaa.

¹⁵ Nialin sii bul wiaa, Wia Din-zon-la dolun le
ma fa bul wiin deen Wia tenin tuon. Ba si, Wia
bula a bul,

¹⁶ ‘Mi jan miira ko a chuule Devit dia-la si tele.

Mi jaŋ wasa taase je-kieri-la duu chin
woruŋ.

17 Mi jaŋ ŋaa ŋii di dunia niaa ni-kaanaa ma ku
che Wia a tou.

Nialin mi si tuosa nialin si bi Juu tinŋaa
ŋaa tuon di ba ŋaa mi niaa,
ba ma jaŋ ku chemi a tomi.'

18 Wia bul ŋii faafaa kala ne di niaa jin."

19 Nii ne Jeems bul, "Mi biina u bi maga di la
walime nialin si bi Juu tinŋaa ŋaa aŋ birima
tuto Wia.

20 Ama má leŋ di la ŋmuŋse tenin piba a bula
piba di ba bira sí vuin kaa tin a birisi ba titia, di
ba leŋ ba-chorun ari ha-chorun wu-ŋaalaa, a sí
pusuŋ si suu pimee dii, a sí pusun chalin ma dii.

21 Beε wiaa ba yie dage wialin Moosis fa si bile
di la tuto ta-biisi-la kala le ne. Ba ŋaa ŋii faafaa
kala ne a kaa ko jinin. Ba ma yie karime wialin
Wii-chuole diisin le che-wiesii-la-na kala cheεŋ."

*Ba ŋmuŋse tenin pi nialin si bi Juu tinŋaa ŋaa aŋ
laa Yesu wiaa dii.*

22 Yesu nanzooaba-la ari kuhiasi-la ari nialin si
laa Yesu wiaa dii aa hilimi, ba vuure a liise ba
tuon niaa, a tinba di ba di Pool ari Banabas mu
Antiock. Ba liise Judas ba sii yire Basabas ari
Saalas. Niaa deenba balia ne fa ŋaa ba tuon
sipaa-laaraa.

23 Ba jon tenin piba a tinba. Ten-la le ba fa
ŋmuŋse ŋla ne, "La nialin si laa Yesu wiaa dii a
ma ŋaa Yesu nanzooaba, ari nialin si ŋaa
kuhiasin la tuon, laa chuolema, ma nialin si laa
Yesu wiaa dii aŋ bi Juu tinŋaa ŋaa a he Antiock
ari Siiria ari Siliisia le.

24 La nia ari la niaa doŋsuŋ ko ma teenj a walimema, a keŋ ma tuobiinaa vugime. La bi bula piba di ba ŋaa ŋii.

25 Nii wiaa la hilime ne a vuure. U zomɔ pila di la liise niaa a tinba ma teenj, di ba di la nanɔdoŋsuŋ Banabas ari Pool ne jaŋ ko.

26 Niaa deenba joŋ ba miisinj a yoo suuŋ ba fa sii tinj la Tiina Yesu Kirisito tinjinŋaa.

27 La saa tinj Judas ari Saalas. Ba ma jaŋ bula pima wialinj titia la si ŋmuŋsa pima.

28 Wia Diŋ-zoŋ-la ari la kala keŋ nii-bala ari la bi jaŋ joŋ chugi-yuŋi kala chuŋma. Ama u maga di ma to kisinninj deenba la sii dagema ne. Ba ne ŋla:

29 Ma sí vuiŋ namia chaŋ, ma sí kuŋ-kala chalinj dii, ma sí puna-la kala si suu pimee chaŋ, a sí ba-chorunj ari ha-chorunj wu-ŋaalaa ŋiŋaa. Di ma ne wuo liise ma titia wiaa deenba le, ma he dolunj. Ma jaŋ hoŋ worunj.”

30 Nii ne ba ta nialinj ba si liisa. Ba sii mu Anɔiok. Ba si mu dime, ba yire nialinj kala si laa Yesu wiaa dii aa hilimi, a joŋ teŋ-la piba.

31 Ba si karime teŋ-la, wialinj ba si ŋmuŋsa ŋaa ba keŋ tuotoŋ. Ba nyuŋ kala nyaase.

32 Judas ari Saalas fa ŋaa nialinj sii bul wiaa, Wia Diŋ-zoŋ-la dolunj le ne. Ba bul wiaa yuge piba kinkeŋ. Ba si ŋaa ŋii, ba nyuŋ nyaase, ba wasa chinj ba yarida le.

33 Nialinj dieni mua Anɔiok le. Nii ne nialinj si laa Yesu wiaa dii Anɔiok le taba ari yarifielaa, ba miira mu nialinj si tinba teenj.]

34 Ama u ŋaa wu-zoŋ ne a pi Saalas duu dieni

Antioƙ ƙɛ.]

³⁵ Pɔɔl ari Banabas ma ka Antioƙ ƙɛ. Niaa dɔŋsun yuga a pɛba ƙɛ a bul la Tiina Yesu niinƊ wiaa a pi niaa.

Pɔɔl ari Banabas pɔɔɛ dɔŋɔ ƙɛ.

³⁶ U ƚii hariƚ nɛ Pɔɔl bula pi Banabas a bul, “Leƚ la miira mu, a na nialin si laa Yesu wiaa dii taƚ kala ƙɛ la si bul la Tiina Yesu niinƊ wiaa, a na ba sii ƚaa ƚii.”

³⁷ Banabas faa che duu ƙɛƚ Jɔɔƚ ba sii yire Maak kaa pɛ mu.

³⁸ ƚii nɛ Pɔɔl biine duu wonɔbiinƊ dee di ba ƙɛnu pɛ ba titia ƙɛ, bɛɛ wiaa u via duu pɛba ƙɛ a tinƊ tinƆinƆaa Panfilia ƙɛ, lee-la ba fa si laa sipaanƚ mu di ba tinƊ, ka u miire.

³⁹ Ba faasa ƙɛƚ wiinƊ deenƚ kaa lere ƙinƙɛƚ, ba pɔɔɛ dɔŋɔ ƙɛ. ƚii nɛ Banabas ƙɛƚ Jɔɔƚ Maak. Ba juu liinƊ daboro a duoro mu Saapɔs.

⁴⁰ Ka Pɔɔl ma liise Saalas. Nialin si laa Yesu wiaa dii jonba he Wia nisinƊ ƙɛ duu bibenba.

⁴¹ ƚii nɛ ba sii mumu a mu yi Siiria ari Siliisia tinƆteenƚ. Ba wasa bul wiaa pi nialin si laa Yesu wiaa dii aa hilimi dime, di ba wasa chinƚ ba yarida ƙɛ.

16

Timoti to Pɔɔl ari Saalas hariƚ

¹ ƚii nɛ Pɔɔl sii mu Dɛɛbi, a lii dime a mu Lisita. U mu dime ƚii di Yesu haritooroo kubala he dime, baa yire Timoti. U naanƚ fa ƚaa Juu tiina nɛ a ma fa laa Yesu wiaa dii, anƚ ka u nyimma fa ƚaa Giriik tiina.

² Nialin si laa Yesu wiaa dii Lisita ari Icooniam kala ɛ bibese baal-la ɛ.

³ Pɔɔl faa che di Timoti to u harin. A tin Juu tinȚaa si he lere-la ɛ wiaa Pɔɔl kenu keru u penin, beɛ wiaa ba kala jima ari u nyimma Țaa Giriik tiina ne.

⁴ Ba sii mu tasi-la nii, ba bul wiaa a pi nialin si laa Yesu wiaa dii dime. Ba bula piba wialin Yesu nanzooaba-la ari nialin si laa Yesu wiaa dii kuhiasin Jerusalem ɛ si bile piba di ba tuto.

⁵ Nii ne nialin si laa Yesu wiaa dii aa hilimi wasa keȚ yarida. Ba ku puȚaa pe tapulii kala.

Pɔɔl na wiaa ari duosoo tuȚȚ Turɔwas ɛ

⁶ Pɔɔl ari Saalas gollɛ nii halii a to Firijia ari Galiisia tinȚeen, beɛ wiaa Wia Din-zon-la biba wonbiin pa di ba bul Wia niin wiaa Esia tinȚeen ɛ.

⁷ Ka ba jon ba wonbiin a mu yi Maasiya. Dime ne ba walime di ba juu Bitiinia tinȚeen, ama Yesu Din-zon-la biba wonbiin pa.

⁸ Nii ne ba to Maasiya tinȚeen a mu yi Turɔwas.

⁹ Dime, titanin Pɔɔl na ari duosoo tuȚȚ di baal kubala a lii Masidoonia, duu china aa sulu duu ko Masidoonia tinȚeen a peba ɛ.

¹⁰ Pɔɔl si na nii dere, la duu Țaa siri di la mu Masidoonia, beɛ wiaa la jima ari Wia sene dagela di la mu bul Wia wu-zomɔ-la a pi nialin si he lee-la ne.

Haal kubala baa yire Lidia laa Yesu wiaa dii Filipa ɛ.

¹¹ Ba bira sii dime a sii juu liiŋ daboro, a duoro chol tegi tegi a mu Saamotas. U taŋ si pula la bira sii a mu Niyapolis.

¹² La bira lii dime a vene mu Filipa. U fa ŋaa ta-bal ne Masidoonia seme doŋo a tuto Rom. La hoŋ taŋ-la le tapulaa banmene.

¹³ Che-wiesii-la cheeŋ si yie, la lii taŋ-la tuoŋ a mu fuoŋ niin. La fa biina la jaŋ na Wia di-chuoluŋ dime. La si mu dime, la tuu hoŋ a bul wiaa pipi haala-la fa si hilime dime di ba chuole Wia.

¹⁴ Haala-la si jegile nii la wialiŋ, ba tuoŋ haal kubala ne fa he dime, baa yire Lidia. U fa lii Taataya tinteen ne. U fa biri genniŋ ne a yiyalle. U faa chuole Wia ne. U si jegile nii wialiŋ Pool fa sii bul, Wia pulle u tuoŋ, u laa wialiŋ dii.

¹⁵ Ba fo ba di u dia niaa Wii-chuole liiŋ. Nii ne haal-la sulla a bul, “Di ma ne biina di mi sene laa Yesu wiaa dii ne, má ku juu chua mi dia le.” U si sulla dieni nii, la mu chua.

Ba keŋ Pool ari Saalas to dia Filipa le

¹⁶ Chee kubala la bira mu Wia di-chuoluŋ. Yomo toli-bie ku chenla. Jima ne kenu, u vuga pipi niaa. U vuga na moribee yuge a pi nialiŋ si tiu.

¹⁷ U to la di Pool hariŋ a yie faasaa bul, “Niaa deenba tin tinŋaa a pi Wii-baliŋ si yuga a kii kuŋ-kuŋ-kala. Ba bulaa pima nii ma si jaŋ ŋaa di Wia laama ta.”

¹⁸ U yie ŋaa nii tapulii kala. Nii ne Pool baaniŋ sii. U miira birima chaase tolo-la, aŋ bula pi jima-la a bul, “Yesu Kirisito doluŋ le mi si, ŋŋ lii aŋ leŋ tolo-la.” Jima-la guu lii tolo-la le.

19 Tolo-la tinjŋaa si na ari ba bira bi moribie-la ka na, ba keŋ Pool ari Saalas a lere mu ba taŋ kuhiasin teenj ba si yie hihilimi lee-la.

20 Ba keŋba kaa mu ba Rom kuhiasin teenj, a bula piba a bul, “Niaa deenba ŋaa Juu tinjŋaa ne aŋ wiwalime niaa la taŋ tuonj.

21 Baa dagela di laa ŋaa wialaa la Rom tinjŋaa sii kisu.”

22 Ni-daŋ-la kala fa si hilime, ba sii pe ba nihiasi-la le a keŋ Pool ari Saalas. Njii ne Rom tinjŋaa kuhiasin keŋ ba gennin wuri aŋ bul di ba viireba.

23 Ba faasa viireba aŋ keŋba to dia, aŋ bula pi sarika bibenni-la duu toba woruŋ di ba sí wuo lii.

24 U nii ba niin a keŋ Pool ari Saalas a kaa kiele juu sipaanj dia tuonj, a keŋ ba naasin baliaminj kala he kurunj.

25 Ari tita-siesee Pool ari Saalas chuchuole Wia a yii yilaa a didenne Wia. Nialin ba si kaa to dia ku-kaanaa ma jijegili aa nii.

26 Njii ne tinteenj guu zigili a keŋ sarika dia-la ma kala kaa zigili. Borusunj kala guu suri. Nu-kala kurunj ma lii tel.

27 Sarika bibenni-la hirike sii donj le a na di sarika-la borusunj kala suro. U biina nialinj kala ba si kaa to dia, ba lii fá viiri ne. U liise u tokobii duu kpu u titia.

28 Njii ne Pool faasa kpia a bula pu a bul, “Sí ŋ titia kpu. La kala ne he daha.”

29 Sarika bibenni-la ŋaa ba keŋ chaaninj kaa ko. U laa fá juu, a tuu tel Pool ari Saalas naasin le a chichel.

30 U kenba kaa lii a pīeseba a bul, “Mi nanȚon̄sun, εε ne mi jan̄ ŋaa di Wia laami ta?”

31 Nii ne ba bula pu a bul, “Laa la Tiina Yesu wiaa dii, di Wia laa ma ari ŋ dia niaa kala ta.”

32 Nii ne ba bul la Tiina Yesu niin̄ wiaa pi ba di u dia niaa kala.

33 Titan̄-la titia ne sarika bibenni-la kenba a chēse ba yaraa naawiilaa, ka ba fo ba di u dia niaa kala Wii-chuōle liin̄.

34 Sarika bibenni-la ken̄ Pool ari Saalas a kaa mu u dia, a piba kudiilee ba dii. Ba di u dia niaa kala ŋaa tuot̄oru ari ba si laa Wia wiaa dii.

35 Tan̄ si pula, Rom nihiasin̄ tin̄ di ba mu bula pi porisiba kuhiasin̄ di ba bula pi sarika bibenni-la duu liise Pool ari Saalas.

36 Nii ne sarika bibenni-la bula pi Pool di Rom nihiasi-la tima di ba bula pu duu liise ba di Saalas. Nii wiaa ba jan̄ wuo mu ari yarifielaa.

37 Nii ne Pool bula pi porisi kuhiasi-la a bul, “Ba viirela niaa tuon̄, an̄ bi la sariya die a dagela wu-cheyin̄, an̄ ka la ma ŋaa Rom tin̄ŋaa. Nii ne ba ken̄la t̄o dia. Ka lēlē baa chē di la luora viiri. Ai, la bi sei. U maga di Rom nihiasi-la titia k̄o daha ne a ku liisela.”

38 Nii ne porisi kuhiasi-la mu bula pi Rom nihiasi-la ari Pool ari Saalas ma ŋaa Rom timma ne. Ba si nii ŋii, fawullun̄ ken̄ba.

39 Nii ne ba sii mu sulba ari ba cheye ne an̄ liiseba sarika lē, an̄ bula piba di ba lii ba tan̄ lē.

40 Ba lii sarika lē a mu Lidia dia. Dimē ne ba na nialin̄ don̄sun̄ si laa Yesu wiaa dii. Ba bul wiaa piba a ŋaa ba nyun̄ nyaase, an̄ viiri.

17

Pool ari Saalas mu Tesalonaaka tinȚeen

¹ Ba sí viiri nii, ba mu to taŋ kubala baa yire Aŋfiipolis, a bira sii dime a to taŋ doŋo maa baa yire Apolonia, a lii dime a mu taŋ kubala baa yire Tesalonaaka. Juu tinȚaa Wii-chuoŋe dia fa he dime.

² Pool mu juu Wii-chuoŋe dia ari u si venee ŋaa nii lee-na kala. Che-wiesii-la cheeŋ yosun batori pege, ba di niaa vuvuure Wia wiaa.

³ U karime Wia teniŋ piba a dageba nii ari u si maga di Yesu na heeŋ a suu aŋ bira sii suuŋ le, a bira bula piba ari Yesu deeŋ u si bul u wiaa piba ne ŋaa Kirisito.

⁴ Nialiŋ doŋsun laa wialiŋ dii a pe Pool ari Saalas le. Ba tuoŋ Giriik tinȚaa ari haala-la si ŋaa ni-balaa ba taŋ le ma yuga a laa wialiŋ dii a peba le.

⁵ Nii ne Juu tinȚaa yaraa bibieri. Ba che keŋe nyu-duo tinȚaa si yie bibaare wonbiee ari yosun tuoŋ a pe ba titia le. Ba bira che keŋe niaa doŋsun, ba kala hilimi di ba keŋ taŋ-la kala a vugime. Ba mu juu Jeesiŋ dia di ba che Pool ari Saalas di ba keŋba kaa ku lii niaa tuoŋ.

⁶ Ba biba naa aŋ keŋ Jeesiŋ ari nialiŋ doŋsun si laa Yesu wiaa dii a lereba lii ba taŋ kuhiasin teen, aŋ ŋiŋaa goŋ a bul, “Niaa deeŋba chei lee kala ne aŋ leele ko la jaŋ.

⁷ Ka Jeesiŋ laaba bil u dia le. Ba kala chei wii-la la kuori-baliŋ si bile ne aŋ bul di kuori doŋ ne he dime, baa yire Yesu.”

⁸ Wiaa deenba ba si bula ŋaa nialin ari ba taŋ kuhiasin kala bi jin wii-la kala ba si jaŋ ŋaa.

⁹ Nii ne taŋ kuhiasin ŋaa Jeesin ari u nanɔŋsun liise ta-time, aŋ ka ba lenba.

Pɔɔl ari Saalas mu Biriya tinȚeen

¹⁰ Taŋ si bire, nialin si laa Yesu wiaa dii ŋaa Pɔɔl ari Saalas lii mu Biriya. Ba si yi Biriya, ba mu juu Juu tinȚaa Wii-chuoɛ dia.

¹¹ Lee-la Juu timma-la kpia Juu timma-la si he Tesalonaaka ɛ. Ba chaga laa Wia niin wialin ari na-kparin a kikarime Wia tenin ari siifiesin tapulii-na kala, di ba na di wialin sene ŋaa wutitiiba ne.

¹² Ba tuon niaa yuga ne laa Yesu wiaa dii. Giriik tinȚaa haalaa si ŋaa ni-balaa ari ba baalaa kala laa Yesu wialin dii.

¹³ Juu timma-la si he Tesalonaaka ɛ nia di Pɔɔl bira bul Wia wiaa Biriya ma ɛ. Ba sii mu dime maa a nyise ni-dan-la he.

¹⁴ Nii ne nialin si laa Yesu wiaa dii ŋaa Pɔɔl lii a mu mugi-balin niin, ka Saalas ari Timoti bi mua aŋ he Biriya ɛ.

¹⁵ Niaa donsun lii Biriya a to Pɔɔl harin, a kenu kaa mu Ateŋ. Pɔɔl miira tinba di ba mu bula pi Saalas ari Timoti di ba ku chemu lima.

Pɔɔl mu Ateŋ tinȚeen

¹⁶ Pɔɔl si hon Ateŋ ɛ a gbigbere Saalas ari Timoti, u na di daalusun su taŋ-la kala ɛ. U tuon faasa viisi.

¹⁷ Nii ne Pɔɔl mu Juu tinȚaa Wii-chuoɛ dia. U bul Wia wiaa pi Juu tinȚaa ari nialin sii fá Wia,

ba kaa lɛɛ. U yie juu yɔbɔ maa chɛɛ-na kala a bul Wia wiaa a pi nialɪŋ si yie kɔ dime.

18 Kerichiba-la dɔŋsun sɪi to Epikuuras wonɔbiɪŋ ari Sitoik kerichiba dɔŋsun ma ku nau. Niaa dɔŋsun ma piɛɛ, “Bɛɛ kiaa nɛ ni-yaariŋ deen ma chinaa bul?” Dɔŋsun ma si, “U naga ven-falii wiaa nɛ u bubul.” Pɔɔl si yie bul Yesu wiaa ari u si sii suuŋ lɛ nɛ tii ba bul ɲii.

19 ɲii nɛ ba kɛnu kaa mu ba si yie hilimi dia-la lɛ baa yirɛ Ariyɔpagis a bul, “La cho di la nii wu-faliŋ deen wiaa ɲ sɪi dagu nɛ.

20 Wialɪŋ dɔŋsun ɲ sɪi bul ɲaa wu-kpɔŋkperisiŋ nɛ la teen. La saa cho di la nii ba bubuɔŋ nɛ woruŋ.”

21 Ateŋ niaa ari ba nuhuɔraa kala bi wii-kala kaa pɛ, see di ba bul wu-falia-la ba si nia a pi niaa, a ma cho di ba jegile nii wu-falaa niaa teen. Ba wiɪŋ kala nɛ ɲii.

22 ɲii nɛ Pɔɔl sii chinɪŋ nialɪŋ fa si hilime tutuɔbaaniŋ a bula piba a bul, “Mi si kɔ daha, mi na ari ma cho vuiaa kpaariŋ nɛ woruŋ.

23 Mi sɪi gɔllɛ ma taŋ lɛ, mi na ma vesɪŋ. Mi bira na koruŋ maa ma si saa. ɲla nɛ ma tuuro heu lɛ, ‘Wia-la la si bi jinɪŋ di-kpaariŋ lɛ ɲla.’ ” ɲii nɛ Pɔɔl bira bul, “Wia-la ma sɪi chuɔlɛ aŋ buu jinɪŋ, u wiaa nɛ mi bulaa pima ɲii.

24 Wia-la si ɲaa dunia ari kuŋ-kala si hɛ dime, a ɲaa wia nyuŋ ari tinȚteen kala Tiina, u bi lee-la nuhuobiine si saa aa kpaare vuiaa ka juu.

25 U bi naga u si chɛ kuŋ ka nɛ tii uu chɛ nuhuobiinee tima pu. U nɛ pi nuhuobiinee miisiŋ ari wiese ari kuŋ-kuŋ-kala.

dɔŋsun laa wialin dii.

18

Pɔɔl mu Koriŋti tinȚeen

¹ Njii nɛ Pɔɔl sii Aten ɛ a mu taŋ dɔŋɔ baa yire Koriŋti.

² U na baal kubala a lii Pɔŋtos, Rom tinȚeen taŋ nɛ, baa yire Akuila. U fa ŋaa Juu tiina nɛ. Ba di u haala Pirisila si lii Rom kɔ, u bi diene. Kuori-balin ba sii yire Kulɔɔdios fa bula pi Juu tinȚaa kala di ba lii Rom ɛ. Njii nɛ tii ba sii kɔ. Pɔɔl mu ba dia duu chuɔɛba.

³ U mu juu ba dia a chuchua dime, bɛɛ wiaa ba kala tinȚ tinȚinȚ-bala nɛ. Ba fa keŋ tennin yiyere lenȚɛɛ nɛ aa yalle moribee.

⁴ Chɛ-wiesii-la chɛɛŋ kala u yie mu ba Wii-chuɔɛ dia. Ba di Juu tinȚaa ari Giriik tinȚaa keŋ wiaa lilerɛ. U wiwalime di ba sei wii-la.

⁵ Njii nɛ Saalas ari Timoti lii Masidoonia kɔ. Bua-la ɛ ba si kɔ, Pɔɔl jon u nyun kala hɛ aa bul Wia wiaa, a dage worun a pi Juu tinȚaa ari Yesu nɛ ŋaa Kirisito.

⁶ Njii nɛ ba lii u harin an tuusu. Ba si ŋaa njii, u kpesi u gennin kun-kollun heba ɛ an bula piba a bul, “Ma wu-bɔŋŋɔɔ jan nyua ma nyun ɛ. Mi wii dee. A lii jinin mi jan mu a bul Wia wiaa pi nialin si bi Juu tinȚaa ŋaa.”

⁷ U bul njii an sii mu juu baal kubala dia, baa yire Taatis Jasitis. U faa chuɔɛ Wia nɛ. U dia kpage Wii-chuɔɛ dia.

⁸ Baal kubala baa yire Kirisipas nɛ fa ŋaa Wii-chuɔɛ dia-la kuhian. Ba di u dia niaa kala

laa la Tiina Yesu wiaa dii. Niaa ma yuga Koriñti
Ƽ a nii Wia wialaa a laaba dii. Ba foba
Wii-chuoƼ Ƽiñ.

⁹ Titan kubala PƆƆl na ari duosoo tuoñ di Wia
bula pu a bul, “Sı fawulluñ fá. Haa bul wiaa
pipi niaa a sı Ƽeñ.

¹⁰ Mi chin Ʒ hariñ. Nuu-kala bi jañ wuo kenin
a Ʒaan wu-boñ kala, beƼ wiaa mi niaa yuga tañ
deen Ƽ.”

¹¹ PƆƆl hoñ dime Ʒii jina ari lebi a didage Wia
wiaa pipi niaa.

¹² Bua-la Ƽ baal kubala baa yire Galio ne fa
Ʒaa Giriik kuoro. U fa si dii kuoruñ Ʒii, Juu
tinƷaa sii he doñƆ Ƽ a keñ PƆƆl, a kenu kaa mu
ba sariya didiilin.

¹³ Ba bul, “Baala deen walime di niaa sei a
chuchuoƼ Wia woñbii-la si jañ chei la kisin Ƽ
ne.”

¹⁴ PƆƆl si Ʒaa duu bul wiaa, Ʒii ne Galio bula
pi Juu timma-la a bul, “Juu timma, di baala
deen ne fa Ʒaa wii chei, u fa jañ keñ woñbii di
mi keñ kenyiri a jegile nii ma teen.

¹⁵ Ama u si Ʒaa wu-bulii ne ma kaa Ƽere ari
yiraa wiaa, ari ma titia kisinnin wiaa, u maga di
ma titia kaa mu bula wase ne dia Ƽ. Mi bi jañ
wuo laa wiin deen jin.”

¹⁶ U kiriba ta ba Ƽii sariya didiilin.

¹⁷ Ba kala Ƽii gollo keñ Sositenis, nii-la fa si
Ʒaa Wii-chuoƼ dia kuhian doñƆ, a Ʒmobu
sariya didillin boinñin. Ama Galio sipaa kala fa
tuo dime.

PƆƆl miira mu AntioƷ tinteen

18 Pɔɔl he Kɔriŋti le a dieni. Nii ne u sii a chuɔle nialŋ si laa Yesu wiaa dii Kɔriŋti le aŋ lii. Ba di Pirisila ari Akuila kala sii mu a juu liiŋ daboro di ba mu Siiria tinŋeen. Ka di ba-na juu liiŋ daboro-la, Pɔɔl ta niŋ Wia teen taŋ kubala baa yire Keŋkiriya le aŋ fuŋ u nyuŋ, aŋ-na juu daboro-la.

19 Ba mu yi taŋ kubala baa yire Efesis. Dime Pɔɔl leŋ Pirisila ari Akuila aŋ mu juu Wii-chuɔle dia. Ba di Juu tinŋaa keŋ wialŋ lilere.

20 Nialŋ doŋsuŋ bul duu hoŋ ba teen dieni, ka u bi seye.

21 U si sii dime, u bula piba a bul, “Di Wia ne pimi woŋbiŋ, mi jaŋ miira ko ma teen.”

Nii ne u sii mu juu liiŋ daboro a lii Efesis le,

22 a mu yi taŋ kubala niŋ baa yire Sizariya. U sii dime a mu Jerusalem, a mu chuɔle nialŋ si laa Yesu wiaa dii aa hilimi dime. U bira sii dime a mu Antiok.

23 U hoŋ dime a dieni mua a bira sii, a to Galiisia ari Firijia tinŋeen, a bul wiaa pipi nialŋ si laa Yesu wiaa dii dime di ba wasa keŋ yarida.

Apɔlos mu Efesis ari Kɔriŋti tinŋeen

24 Juu tiina ma ne fa he dime, baa yire Apɔlos. U lii Alekizandia ne. U ma sii ko Efesis. U fa jin wiaa buluŋ woruŋ a jin Wia teniŋ ma woruŋ.

25 Ba fa dagu la Tiina Yesu woŋbii-la tonuŋ woruŋ. Uu dage Yesu wiaa woruŋ ari siifan. Wialŋ kala u si bula aa tige Yesu le ŋaa wutitiiba ne. Ari nii kala, duu nii bul Wii-chuɔle liiŋ fonuŋ wiaa, Joŋ Wia lii-foori-la sii fo niaa Wii-chuɔle liiŋ duŋduŋa wiaa ne u jin.

²⁶ U si he Efesis le, u bul Wia wiaa ari nyu-duonj Wii-chuole dia le. Pisisila ari Akuila he dime a nii wialinj u sii bul. Nii ne ba kenu kaa mu ba dia a wasa dagu Wia wonjbii-la woruj.

²⁷ Nii ne Apolos chiche duu mu Giriis tinteenj. Nialinj si laa Yesu wiaa dii Efesis le peu le a nmunse teninj a pi nialinj sii laa Yesu wiaa dii Giriis le, a bula piba di u ko ba kenu woruj. U si mu dime, u puu nialinj si laa Yesu wiaa dii, Wia lahormo le. U peba le woruj.

²⁸ U di Juu tinjaa faasa kenj wiaa lilere niaa tuonj. U yie kenj nii-dolunj a jonj Wia teninj dageba ari Yesu ne nja Kirisito. U bul nii a wuo loba.

19

Pool mu Efesis tinteenj

¹ Apolos fa si he Korinti le nii, Pool bira golli nii a bira ko Efesis. U si ko dime, u na nialinj donsunj si laa Yesu wiaa dii.

² Nii ne Pool pieseba, "Wia jonj u Din-zonj-la hema le nee bua-la le ma si laa Yesu wiaa dii?" Nii ne ba si, "Ai, la ha bi Wia Din-zonj-la wiaa nia."

³ Nii ne Pool bira pieseba, "Ni-bee ne ma to ka ba foma Wii-chuole liinj?" Nii ne ba bul, "La to wialinj Joonj Wia lii-foori-la si dagela ne."

⁴ Nii ne Pool bira si, "Nialinj si birima lii ba haacheba le ne, Joonj fufo Wii-chuole liinj. U fa bula piba ari nuu janj ko u harinj, u yirinj ne Yesu, duu ko di ba laa u wiaa dii."

⁵ Ba si nii wiinj deenj Pɔɔl si bula, ba ɲaa ba foba Wii-chuɔɛ liinj la Tiina Yesu dolunj ɛ.

⁶ Ɗii nɛ Pɔɔl jonj u nisaa danɓa ɛ. U si ɲaa ɲii, Wia Diŋ-zɔŋ-la ku tuu heba ɛ. Ba suomo bubul yiikori-yiriba ba si bi jinj, a bul Wia wiaa Wia Diŋ-zɔŋ-la dolunj ɛ maa.

⁷ Niaa deenɓa kala fa ɲaa ari baalaa fii ari balia nɛ.

⁸ Pɔɔl si he Efesis ɛ, u venɛɛ juu Wii-chuɔɛ dia cheŋsinj batori, a chaasa bubul Wia kuorii-la wiaa ari nyu-duonj. Ba di niaa keŋ wialinj lilɛɛ, u wiwalime di ba sei wii-la.

⁹ Ama nialinj dɔŋsunj nyunj si dolie, ba bi wii-la laa dii, aŋ bubul wu-bɔŋŋɔɔ a tige la Tiina Yesu wonɓii-la tonunj wiaa. Nialinj si laa Yesu wiaa dii aa hilimi tuɔŋ nɛ ba bul ɲii. Pɔɔl lenɓa aŋ keŋ nialinj si laa Yesu wiaa dii kaa mu. Ba mu juu baal kubala dii-bal baa yire Tiranis. Pɔɔl ari niaa yie keŋ wiaa lilɛɛ dime tapulii-na kala.

¹⁰ U venɛɛ ɲaa ɲii a yi jisinj balia nɛ. Juu tinɲaa ari Giriik tinɲaa kala si he Esia tinɲeenj ɛ wuo nii la Tiina Yesu wiaa.

Sikiiva biirinj gollɔ kiri jin-bɔŋŋɔɔ

¹¹ Wia fa jonj dol-bal kubala nɛ a pi Pɔɔl, u ɲinɲaa wu-kpunɲkperisinj.

¹² Pɔɔl yaraa geri-kɔsumɔɔ ma paala ba yie paa kaa mu pi nyanyal tinɲaa ba duduori. Di jin-bɔŋŋɔɔ nɛ keŋ nuu maa, ba lii tiina ɛ.

¹³ Juu tinɲaa dɔŋsunj ma fa he dime a ma fa gollɛ aa kiri jin-bɔŋŋɔɔ niaa ɛ. Ba wiwalime di ba ɲaa ɲii la Tiina Yesu dolunj ɛ nɛ. Ba bula pi jin-bɔŋŋɔɔ-la a bul, “Mi si, má lii Yesu dolunj ɛ, nii-la wiaa Pɔɔl síi bul.”

14 Baalaa balipe ne faa ŋaa ŋii. Ba nyimma yirin ne Sikiiva. U fa ŋaa Juu tinŋaa nialin si kpu pusun pipi Wia kuhian dɔŋɔ ne.

15 Nii ne jin-bɔŋ-la bula piba a bul, “Mi jin Yesu a jin Pɔɔl maa, aŋ ka ma ma ŋaa kubεεba ne?”

16 Nii ne jinŋin si keŋ baal-la wuoba. U sii a keŋba a ŋmooba worun a pireba. Ba gennin kala kiesε. Ba kala fá lii dia-la tuɔŋ ari yaribiree.

17 Juu timma-la ari Giriik timma-la ari nialin kala si he Efesis le nii wiin deen. Fawullun keŋba kala. Ba denne la Tiina Yesu worun.

18 Nialin ma dɔŋsun si laa Yesu wiaa dii yuga kɔ, a ku dage ba wu-bɔmɔ-la ba si ŋaa a pi Pɔɔl, niaa tuɔŋ.

19 Ba tuɔŋ niaa yuga a faa ŋaa daalusun. Ba kala paa tenni-la ba fa si karima aa ŋaa daalusu-la. Ba paa nyige nuu-kala siaa le. Ba si keŋ tenni-la kala yalin pe dɔŋɔ le, u ŋaa siidi bui bui bui ne.

20 La Tiina niin wiaa teeli lerin kala a dol worun.

Niaa ŋaa taawei Efesis le

21 Nii ne Pɔɔl biine ari u jan to Masidoonia tinteen ari Giriis tinteen a mu Jerusalem. Nii ne u bul, “Di mi ne mu dime, u maga di mi mu Rom maa.”

22 Nii ne Pɔɔl tin nialin fa si peu le ba tuɔŋ balia di ba mu Masidoonia. Timoti ari Irasitas ne u tin. Aŋ ka u titia hoŋ Efesis le Esia tinteen a dieni mua.

²³ Bua-la Țe yuosuȚ fa juu Efesis Țe siifesiȚ a tige la Tiina Yesu woȚbii-la tonuȚ wiaa.

²⁴ Libiri kubala ne fa he dime. U yiriȚ ne fa DemiiȚas. U fa keȚ selime ne a kaa lilibi kiaa, ba nage ba taȚ veȚ-baliȚ Atemis. TinȚimiȚ deen Țe ba di u tinȚinnaa na moribee keȚkeȚ.

²⁵ Chee kubala u yire u tinȚinnaa ari u tinȚinni-dȚsuȚ a bula piȚa a bul, "Mi nanȚȚsuȚ, ma jima ari tinȚimiȚ deen ne Țaa la kuori.

²⁶ Ma titia nia a nina maa wialiȚ PȚol sii bul. U si, vuia-la nuhuobiinee sii libi, ba bi wia Țaa. U saa wuo keȚ ni-daȚ nyusuȚ birime ba sei wii-la. U Țaa Ții Efesis deen Țe ari Esia tinȚeen jeesiȚ kala Țe ne.

²⁷ Wii-la la sii fá ne Țla: Niaa jaȚ chei la tinȚimiȚ deen yiriȚ. La biraa fá ari la veȚ-baliȚ Atemis jaȚ ku Țaa ku-tȚȚ. Niaa bira bi jaȚ zizilu. LeȚe Esia niaa ari dunia nuu-kala nii zilu."

²⁸ NialiȚ si nii wii-la, ba baaniȚ sii. Ba Țaa goȚ a bubul, "La veȚ-baliȚ Atemis si he Efesis Țe ne keȚe doluȚ."

²⁹ Nii ne ba keȚe taȚe kala vugime. Ni-daȚ-la keȚe Gayas ari Arisitaakis si lii Masidoonia a tuto PȚol hariȚ. Ba lereba kaa mu lee-la taȚe-la niaa si yie hihilimi.

³⁰ Ba si keȚe ba kaa mu dime, PȚol fa cho duu mu juu nialiȚ tuȚe, ama nialiȚ si laa Yesu wiaa dii bi seye.

³¹ Esia tinȚeen kuhiasiȚ dȚsuȚ si dii PȚol nanȚȚsuȚ tinȚ di ba sulu duu sí nialiȚ tuȚe juu.

³² NialiȚe kala si hilime bi jinȚ wii-la sii Țaa. DȚsuȚe Țaa goȚ a bul Țla ne, dȚsuȚe ma si

wiin deen ne. Ba kala jesin paala fa bi jin wii-la si tii ba ku hilimi donjo le.

³³ Jju tiina kubala ne fa he nialin tuon. Baa yire Alekizanda. Jju tinŋaa leŋe u lii chin ba sipaan ne. Nii ne tii nialin donsun biine duu ŋaa wii-la tuon ni-bal ne. Nii ne Alekizanda ken u nisin vigi di ba ken gon, an wiwalime duu bula pi nialin di ba di u nanjonsun bi wii cheye.

³⁴ U sfi ŋaa nii, ba bene duu ŋaa Jju tiina. Nii ne ba kala bira ŋaa gon a he donjo le a yi hawaba balia aa bul, “La ven-balin Atemis si he Efesis le ne ken dolun.”

³⁵ Nii ne ba tan kerichi-hian donjo ku lii a wuo ŋaa ba ken gon. U bula piba a bul, “Efesis niaa, nuu-kala ne jima ari la tan Efesis ne tii la ven-balin Atemis ari u di-kpaarin kala, a pe tabii-la si lii wia nyun ku tuu tel, la kpikpaare le.

³⁶ Nuu-kala bi jan wuo ken wiin deen kaa lere. Nii wiaa, ma len gon an si wii-la si bi bubuo kene ŋaa.

³⁷ Niaa deenba bi kun gaa jon la ven-balin di-kpaarin, ba bira bi wii bula chei la ven-balin yirin maa, ka ma kenba kaa ko daha.

³⁸ Di Demitias ari u tintinnaa ne ken wii ari nuu, sariya ken u tapul-diilie ne, ma tan kuhiasin ma he dime di ba dii sariya. Ma len di ba mu dime a nyan donjo.

³⁹ Ama di wii don ma ne he dime maa che di ma bul, ma len bua-la tan kuhiasi-la si yie ko a hilimi di ba bula wase.

⁴⁰ Di ba ne piesela, la bi wii-kala jan wuo bul a tige taawei deen wiaa si ŋaa jinin. Wii-la mi

sii fá nε nla, ba jaŋ bul di la nε hε taawei-la.”

⁴¹ U si bul nii dεrε, u ŋaa nialin fa si hilime sii a viiri.

20

Pool mu Masidoonia ari Giriis tinȚeen

¹ Nii nε taawei-la dεrε. Ka Pool yire nialin si laa Yesu wiaa dii Efesis lε a bul wiaa piba di ba nyuŋ nyaase. U si bul wialin dεrε, u taba aŋ sii mu Masidoonia tinȚeen.

² U golle Masidoonia tinȚeen kala a bul wiaa yuge piba di ba nyuŋ nyaase. Nii nε ka u lii dime a mu Giriis tinȚeen.

³ U hε Giriis tinȚeen lε cheŋsin batori. Nii nε u ŋaa siri duu juu liin daboro a mu Siiria tinȚeen. U si ŋaa siri nii, u nia ari Juu tinȚaa vuure u wiaa di ba kpuu. Nii nε u keŋ u tuobiinaa birime a miira sii to Masidoonia.

⁴ Baal kubala nε fa to u hariŋ. Baa yire Sopata a lii Biriya. U fa ŋaa Piras bie nε. Ka niaa deenba: Arisitaakis ari Sekunđas a lii Tesalonaaka, baal kubala maa baa yire Gayas a lii Deebi, ari Timoti. Niaa balia ma hε dime a lii Esia. Baa yire Tikikas ari Turɔfimɔs.

⁵ Ba nε laa sipaan a mu gberela Turɔwas lε.

⁶ La hε dime bua-la lε ba si yie dii boroboro si bi si-buruŋ kenε. U kieli, ka la sii Filipa lε a juu liin daboro, a veŋ tapulaa banon aŋ-na yi Turɔwas. La hε dime tapulaa balipe.

Pool mu Turɔwas tinȚeen

⁷ Lahadi cheŋ la kala hε donɔ lε a dii kudiile-la Kirisito fa si si di la didii a liliisi u

wiaa. U taŋ nŋi pul di PƆol sii viiri. Nŋi ne u bul wiaa deen deen taŋ siesi.

⁸ La hƆŋ lusun nyun dia le ne a nyige chaanaa yuge.

⁹ BapuƆsi-bie kubala ma he dime. Baa yire Yutikas. U fa hƆŋ tokoro niŋ ne. PƆol si bul wiaa didieni nŋi, u hƆŋ didiege don a jonƆ pin don, a foro lii lusun nyun dia-la nyun a tuu tel. Ba tuu jonƆ duu suba.

¹⁰ Nŋi ne PƆol ma sii tuu a tin a guoru, an bula pi nialin a bul, “Ma si leŋe duu naa wii, u weye ne.”

¹¹ Nŋi ne ka PƆol bira jil lusun nyun dia-la ba didii kudiile-la Kirisito fa si si ba didii a liliisi u wiaa. U si dii deŋe, ba bira keŋ ba wu-bulun halii taŋ-pul. Nŋi ne u viiri.

¹² Ba keŋ bapuƆsi-bie-la kaa mu dia duu weye. U naaba tuƆtuŋ.

PƆol sii TurƆwas le a mu Miliitas

¹³ Nŋi ne la sii a mu juu liin daboro a duoro mu AsƆs. PƆol fa bula pila ari la juu liin daboro a duoro mu AsƆs, ka duu veŋ naasiŋ le kƆ a juu liin daboro AsƆs le. Nŋi ne la juu liin daboro a mu AsƆs. Dime ne la fa mu di la jonƆ PƆol.

¹⁴ PƆol si ku puula AsƆs le, la jonƆ ari liin daboro a mu to Mitilini.

¹⁵ La bira sii dime. U taŋ si pula, la ku yi KiyƆs. Taŋ donƆ bira si pula, la ku yi SamƆs. U taŋ si pula, la ku yi Miliitas.

¹⁶ La bira sii Miliitas le. PƆol si duu bi jan chin Efesis le. U si, u bi che duu dieni Esia tinteen, duu faa che duu mu Jerusalem lima lima ne a puu PenƆikƆs che-gbieli-la dime.

Pool bul wiaa a pi nialij si laa Yesu wiaa dii aa hilimi kuhiasij Efesis e

17 Nii ne la kiele ko Miliitas. Pool tima yire nialij si laa Yesu wiaa dii aa hilimi kuhiasij Efesis e di ba ko.

18 Ba si ko, u bula piba a bul, “Ma ma jin nii mi si naga ne, a chin bua-la e mi si bumo ko Esia tinteen ne a kuko jinin.

19 Mi si tin tinȚiȚŃŃaa pi la Tiina Wia nii, mi ken mi titia muuri ne kinken. Mi ma yel sii-liirin a tin ma wiaa. Mi na heen maa Juu tinȚaa teen, ba si yie vuvuure di ba kpumi.

20 Mi dagema wii-na kala si jan pema e, mi bi kaa faama. Mi dagema Wia wiaa, niaa tuon ari ma diisin kala ma e.

21 Mi bula pi Juu tinȚaa ari Giriik tinȚaa kala siifiesin di ba birima lii ba haacheba e an ku to Wia, a laa la Tiina Yesu wiaa dii.

22 Wia Din-zon-la dagemi di mi mu Jerusalem. U nin e ne mi leele to aa mu nla. Mi bi jin wii-la kala si jan naami e dime.

23 Mi ta jin ne ari tan-na kala e mi si mua, Wia Din-zon-la yie bula pimi siifiesin ari wiaa jan juumi, di ba kenmi to dia maa.

24 Ama mi si yie ben mi miisin, u bi kun-kala naa mi teen. Mi taa che di mi tin tinȚimii-la dere mi Tiina Yesu si si mi tin ne. U ne si di mi bul Wia wu-zom-la a pi niaa, a bula piba nii u si jan faba nennige.

25 Leele mi jima ari ma niaa deenba mi si yie golle ma tuon a bul Wia kuorii-la wiaa pima, ma bira bi jan ko di ma nami.

26-27 Mi si bul Wia wialin pima nii, mi bi wialin kala Wia si ɲaa kaa faama. Mi saa bulaa pima siifiesin jinin tapulun deen di ma nuu-kala kɔ duu lɛlɛ, mi bi wii cheye. Ma wu-bɔŋŋɔɔ jan nyua ma nyun lɛ.

28 Má beɲ ma titia nyun worun, aɲ pɛ beɲ nialin maa u Diɲ-zɔɲ-la si joŋo hɛ ma nisin lɛ. Má beɲ nialin si laa Yesu wiaa dii a hihilimi nyun, ari pie-daara si yie beɲ u piesee nyun nii. Wia ne joɲ u titia bie chalin yɔɔba.

29 Mi jima, di mi ne leɲma, ni-bɔŋŋɔɔ jan ku juu ma tuɔɲ, ari gunɲurusun si yie juu pusun tuɔɲ nii. Ni-bɔmɔ-la bi jan leɲma, ba jan walimema.

30 Níaa jan lii ma tuɔɲ maa a keɲ wialin kaa birime, a nyise nialin si laa Yesu wiaa dii di ba miire hariɲ a toba.

31 Nii ne tii mi si, má beɲ ma titia nyun nii. Máa liisi ari mi dagema nuu-kala jisɲ batori ne ɲla wiiheye ari titanɲin kala, a yel sii-liirin ma worun ma wiaa.

32 Mi lɛlɛ joɲma hɛ Wia nisin lɛ ne. Wia wu-zɔmɔ-la lahɔrimɔ lɛ u jan pɛma lɛ. U jan wuo pɛma lɛ di ma keɲ dolun a chin ma yarida lɛ. U jan leɲ di ma wuo dii kialin u si ɲaa bil ma sipaan Wia kuorii-la lɛ a gbigberɛ nialin si laa u wiaa dii lɛ.

33 Mi ha bi ma kuɲ-kala moribiee koo gennin biina di mi kaa laa.

34 Ma titia jima di mi tima worun, a na kialin kala la di mi nanɲɔɲsun síi che.

35 Mi ɲaa ɲii di mi wuo dagema di ma faasa tin tinɲinɲaa nii, ma jan wuo pɛ puwuoloo lɛ aa

liisi ari la Tiina Yesu fa si bul nii. U si,
'N̄ si jon̄ kua pi nia,
u n̄e ken̄ tuot̄orun̄
a kiī η si laa kua nia teen̄.' "

³⁶ PƆol si bul wiaa d̄ere, u tuu kpirimi a
chuōle Wia a piba kala.

³⁷ Ba guoru a yel sii-liirin̄.

³⁸ Ba tuon̄ chei worun̄, b̄ee wiaa u fa bula
piba ari ba bira bi jan̄ nau. N̄ii n̄e ba ken̄u kaa
mu liin̄ daboro lerin̄.

21

PƆol mu Jerusalem

¹ La ta d̄on̄Ɔ an̄ juu liin̄ daboro. La ven̄ tegi
tegi a mu lee kubala baa yire K̄os, a bira sii
dime. Tan̄ si pula la mu lee kubala baa yire
Roodis, a bira lii dime a mu Patara.

² Dime n̄e la na liin̄ daboro duu mu F̄oniisia.
La juu mu.

³ La s̄ii mu nii, la na lee kubala la na-gua, baa
yire Saap̄os. La kieli dime a mu yi Siiria
tin̄teen̄. La mu chin̄ tan̄ kubala le baa yire
Taya. Dime n̄e liin̄ daboro-la che duu chin̄ di ba
chaare kiaa si he liin̄ daboro-la le.

⁴ La che mu na nialin̄ si laa Yesu wiaa dii
dime. La hon̄ ba teen̄ tapulaa balipe. Ba bula pi
PƆol Wia Din̄-zon̄-la dolun̄ le duu sí Jerusalem
mu.

⁵ La si hon̄ dime tapulaa balipe nii, la bira lii
dime a jon̄ la won̄biin̄. Baalaa ari ba haalaa ari
ba biirin̄ ken̄la kaa lii tan̄-la tuon̄. La kala tuu
kpirimi liin̄ niin̄ a chuōle Wia.

⁶ La ta dɔŋɔ dime aŋ juu liiŋ daboro, ka ba ma miira mu dia.

⁷ La lii Taya ɛ a jonŋ la wonbiinŋ a mu taŋ kubala baa yire Pitolimiiyas. La mu chuɔɛ nialiŋ si laa Yesu wiaa dii dime aŋ chua.

⁸ U taŋ si pula, la sii a mu Sizariya, a mu juu baal kubala dia baa yire Filip. U fa gollo bul Wia wiaa ne aa pi niaa. U fa ŋaa nialiŋ balipe dɔŋɔ ne ba fa si liisa Jerusalem ɛ.

⁹ U fa keŋ toloo banese ne. Ba fa bi balaba jaa aŋ fa bubul Wia wiaa Wia doluŋ ɛ.

¹⁰ La he dime ŋii tapulaa banmene, di baal kubala lii Judiya tinŋteenŋ a ma kɔ, baa yire Agabos. U fa ŋaa nii-la sii bul wiaa, Wia Diŋ-zɔŋ-la doluŋ ɛ ne.

¹¹ U kɔ la teenŋ a laa Pɔol damere a kaa voo u titia naasiŋ ari u nisaa aŋ bul, “Ŋla ne Wia Diŋ-zɔŋ-la bul, ‘Juu tinŋaa jaŋ keŋ damere deen tiina a vobu ŋla Jerusalem ɛ, a jonŋu he nialiŋ si bi juu tinŋaa ŋaa nisiŋ ɛ.’ ”

¹² La si nii wiinŋ deenŋ, la di nialiŋ fa si he dime sul Pɔol duu sí Jerusalem mu.

¹³ Nii ne Pɔol bula piba a bul, “Beɛ ne tii ma yiyel ŋla a ŋaa mi tuɔŋ chei ŋla? Di ba ne jaŋ keŋmi voo, koo di ba ne kpumi maa Jerusalem ɛ a tinŋ mi Tiina Yesu wiaa, mi seye ne.”

¹⁴ U si bul nii, la na ari la buu wuo nyagaa bil. Nii ne la leŋ aŋ bul, “Wia jaŋ leŋ di wii-kala u sii che u ŋaa duu ŋaa.”

¹⁵ Nii ne aŋ ka la ŋaa siri a sii mu Jerusalem.

¹⁶ Nialiŋ dɔŋsunŋ si laa Yesu wiaa dii a lii Sizariya ma to la hariŋ a mu, a keŋla kaa mu juu baal kubala dia baa yire Mineesiŋ. U lii

Saapɔs nɛ. U laa Yesu wiaa dii bua-la lɛ ba fa si suomo bubul Yesu wiaa pipi niaa nɛ.

Pɔɔl mua duu na Jeems

¹⁷ La si yi Jerusalem, nialinj si laa Yesu wiaa dii dime kenla woruŋ.

¹⁸ Tanj si pula, la di Pɔɔl mu di la na Jeems. La mua di nialinj kala si laa Yesu wiaa dii kuhiasinj kala hɛ dime.

¹⁹ Nii nɛ Pɔɔl chuɔleba aŋ bula piba nii kala Wia si pɛu lɛ u tinj tintinjŋaa nialinj si bi Juu tinjŋaa ŋaa tuɔŋ.

²⁰ Ba si nii wiinj deen, ba lolle Wia aŋ bula pi Pɔɔl a bul, “La naanbii, bee na Juu tinjŋaa yuga si laa Yesu wiaa dii. Ba yi niaa bui bui bui a kala tuto wialinj woruŋ Moosis fa si ŋmuŋsa bil di niaa tuto.

²¹ Ba nii ŋ wiaa. Ba si ŋ dage Juu tinjŋaa kala si hɛ nialinj si bi Juu tinjŋaa ŋaa tuɔŋ di ba via wialinj Moosis fa si ŋmuŋsa bil di niaa tuto, a bira bul di ŋ si di ba sí ba biirinj penee keru a sí Juu tinjŋaa naabalimaba wiaa to.

²² Ba janj nii ari ŋ kɔ. Bɛɛ nɛ saa la janj ŋaa?

²³ Saa to la niinj wii-la la si si ŋŋ ŋaa. Baalaa banɛsɛ nɛ hɛ daha. Ba ta niinj nɛ Wia teenj, baa che di ba liisɛ niinj deenj Wia teenj.

²⁴ Kenj baalaa deenba a ma toba lɛ, a ma piisɛ ŋ disinninj ta, a tinj moribieɛ di ba ma piisɛ ba disinninj ta aŋ funj ba nyusunj maa. Nj ŋaa nii nuu-kala janj wuo to nii lɛ jinj ari wialinj kala ba si bula a tigeŋ lɛ bi wutitii ŋaa. Ba janj na ari ŋ ma titia ka to wialinj Moosis fa si ŋmuŋsa bil di niaa tuto nɛ.

25 Ama nialin si laa Yesu wiaa dii an bi Juu tinȚaa ŋaa, la ŋmunse tenin a bula piba di ba seye di ba bira sí vuin namia chan, di ba bira sí pusun chalin ma dii, a sí pusun si suu pimee dii, a liise ba titia ba-chorun ari ha-chorun wu-ŋaalaa le.”

26 Pɔɔl nanɔɔnsun si bul ŋii, u taŋ-pul, Pɔɔl ken baala-la banesemin mu, ba kala piise ba disinnin ta an juu Wia-dia. U dage nialin si kpu pusun pipi Wia tapulaa mage ŋii ba si jan piise ba disinnin ta, ka di ba kun-kala-na kpu pusun pi Wia. Tapulaa balipe ne u dage.

Ba ken Pɔɔl Wia-dia le

27 Tapulaa balipe-la sí yi, Juu tinȚaa dɔɔnsun si lii Esia na Pɔɔl duu he Wia-dia le. Ba nyise ni-dan he ba ken Pɔɔl.

28 Ba faasa kpia a bul, “Iziral timma, má ku pela le. Baal-la si golle lee kala a didage wiaa lee-na kala a chichei la niaa sí to wonbii-la, aa chei Moosis fa si ŋmunse wialin bil di niaa tuto maa, a bul wu-bɔɔŋɔɔ a tige Wia-dia deen ma le, u níi kɔ daha ŋii. U paala ken Giriik tinȚaa kaa ku juu Wia-dia-la, a ŋaa lerin deen ken disinnin.” Wii-la si tii ba bul ŋla:

29 Ba fa na baal kubala duu to Pɔɔl harin taŋ-la le. U yirin ne Turɔfimɔs a lii Efesis. Ba fa biina Pɔɔl kenu kaa juu Wia-dia-la ne.

30 Ŋii ne taawei sii taŋ-la kala le, nialin kala to dɔɔɔ a ken Pɔɔl a kenu kaa lere lii Wia-dia-la le. Ŋii ne an ka ba guu ken Wia-dia-la boiniree to.

³¹ Ba sfi walime di ba kpuu, Rom laali-yuoroo kuhian nii ari taawei sii Jerusalem kala le.

³² U si nii nii, u sii a guu liise laali-yuoroo dɔɔsun ari ba kuhiasin, ba fá mu taawei-la lerin. Nialin si nau ari laali-yuoro-la, ba bira bi Pɔɔl nmobo.

³³ Laali-yuoroo kuhian-la mu ken Pɔɔl, a naa ba ken chɔrumɔɔ balia kaa vɔbu. Nii ne u piese nialin a bul, “Kubee ne nia deen? Bee ne u naa chei?”

³⁴ Ba kala naa gon. Dɔɔsun bubul wiin deen, dɔɔsun ma bul wiin deen. Naa fa sfi naa gon nii, laali-yuoroo kuhian-la bi wii-la si paala naa wuo jin. Nii ne u naa u niaa ken Pɔɔl kaa mu laali-yuoroo dii-duon.

³⁵ Ba si yi dia-la lusun cholun, nialin ken Pɔɔl lilere a wiwalime di ba kpuu, nii ne laali-yuoro-la jonu chun.

³⁶ Nialin kala to u harin a naa gon a bubul, “Má kpuu.”

Pɔɔl bul wiaa duu laa u titia

³⁷ Ba si jil lusun chol-la a chiche di ba juu dia-la, nii ne Pɔɔl sul laali-yuoroo kuhian-la duu len duu bul wii pu. Nii ne laali-yuoroo kuhian-la piese Pɔɔl a bul, “Nii-na n nii Giriik wu-bulun nee?”

³⁸ N dee bi Ijipiti tinnaa baal-la naa, baal-la si suomo naa taawei an ken niaa bui banese-la si kpu niaa a kaa mu giri-bine tuon?”

³⁹ Pɔɔl si, “Ai, mi naa Juu tiina ne a lii Taasis, Siliisia tinteen ta-balin. Mii sulun di n len di mi bul wiaa pi nialin.”

⁴⁰ Nii ne u pu wonɓiin. Pɔɔl si chin lusun chol-la le nii, u ken u nisin vigi di nialin ken gon. Nii ne ba kala naa fuii. Pɔɔl suomo bubul wiaa Juu tinnaa yiikoro le.

22

¹ Nii ne u bula piba a bul, “Mi nyimmaba ari mi naanɓiirin, ma jegile nii wii-la mi si kene di mi bula laa mi titia.”

² Ba si nia duu bul wiaa ari ba yiikoro, ba kala naa fuii. Nii ne Pɔɔl bul,

³ “Mi naa Juu tiina ne. Ba lulmi Taasis le, Siliisia tinteen. Mi hanɓiirin le ne ba kenmi kaa ko daha a benmi. Gamiilal ne dagemi. U dagemi la naabalimaba wonɓii-la ba sii to ari siifisin. Mi tou worun a jon mi titia pi Wia, ari ma ma si he daha jinin si naa nii.

⁴ Mi ma to a dogise nialin fa sii to Yesu wonɓii-la a chiche di mi kpuba. Mi naa ba keseba vɔɔba a kenba to dia, baalaa ari haalaa kala.

⁵ Nialin si kpu pusun a pipi Wia kuhian, ari kuhiasi-la kala si yie hilime vuvuure wiaa ma jan wuo bula pima ari wiin deen mi si bula naa wutitii ne. Ba nmunse tennin pimi di mi kaa mu Damaasikas a jono pi Juu timma-la si he dime. Ba naa nii di mi wuo kese nialin si laa Yesu wiaa dii dime a vɔɔba, a kaa ko Jerusalem a dogiseba daha.”

⁶ Nii ne Pɔɔl bira bul, “Mi si lii jon wonɓiin aa mu Damaasikas a mu kpage tan-la ari wiihei-siesee, pulumun guu lii wia nyun a faasa chaana hemi le.

⁷ Mi tuu tel tinteen aŋ nii nii-la yiikoro duu bul mi teen a bul, ‘Sɔɔl, Sɔɔl, bɛɛ nɛ tii ŋ to mi naasin a dudɔgisemi ŋla?’

⁸ Nii nɛ mi piɛsɛ, ‘Kubɛɛ nɛ, tiina?’ Yiikori-la bul, ‘Mi-na Yesu si lii Nazaret, nii-la ŋ sii to u naasin a dudɔgisɛ.’

⁹ La di nialin fa sii ven, ba na pulun-la, aŋ bi nii-la fa sii bul wiaa mi teen yiikoro nia.

¹⁰ Nii nɛ mi piɛsɛ, ‘Mi ŋii mi Tiina?’ Mi Tiina bira bul, ‘Sii juu Damaasikas. Dime ba jan dagin wii-la kala mi si liisin di ŋ ŋaa.’

¹¹ Pulun-la chuule mi siaa, mi bira bi naa, ŋii nɛ la di nialin fa sii ven ken mi nisin le a lere juu Damaasikas.

¹² Baal kubala fa he dime, baa yire Ananayas. U faa fá Wia nɛ a tuto wialin Moosis fa si ŋmunsa bil di niaa tuto. Juu timma-la kala fa si he Damaasikas le zizilu.

¹³ U kɔ mi teen a chin mi semɛ a bula pimi a bul, ‘Mi naanbii Sɔɔl, ken ŋ siaa suri.’ Bua-la titia le mi siaa suri, mi bee nau.

¹⁴ Nii nɛ Ananayas bula pimi a bul, ‘Wia-la la di la naabalimaba sii to nɛ liisin di ŋ jin wii-la u sii che di ŋ ŋaa. U len ŋ na Wia Tuɔ-pul Tiina a nii u yiikoro maa u si bul wiaa pin.

¹⁵ N jan ŋaa u siada tiina, a bula pi niaa wii-la ŋ si nia aŋ pɛ naa.

¹⁶ Bɛɛ nɛ saa tii ŋ hɔnɔ dieni? Sii mu a len di ba fon Wii-chuɔle liin a fo ŋ haacheba ta Yesu dolun le.’

*Wia yire Pɔɔl duu bul Wia wiaa a pi nialin si bi
Juu tinŋaa ŋaa*

17 Nii ne mi miira mu Jerusalem a juu Wia-dia a chuchuoƎ Wia. Mi sƎi chuoƎ Wia nii,

18 mi na la Tiina Yesu ari duosoo tuoƆ. U bula pimi a bul, 'Sii lii Jerusalem Ǝ lima, beƎ wiaa nialin si he daha bi jan sei mi wialin n si jan bula piba.'

19 Nii ne mi bula pi Yesu a bul, 'Mi Tiina, ba jima woruƆ di lee-na kala mi si mua, mi yie juu Wii-chuoƎ diisin a kese nialin si laa n wiaa dii dime, a nmooba an keƆba to dia.

20 Bua-la Ǝ ba si kpu Sitiivin, nii-la fa si naa n siada tiina a bul n wiaa pipi niaa, mi-na PooƆ ma fa he dime a sei di ba kpuu. Ba sƎi kpuu, mi ne fa po niaa deenba gennin ba si wuro, an ka ba kpuu.'

21 Nii ne mi Tiina bula pimi a bul, 'Sii daha, mi jan timin di n mu di-bolii, nialin si bi Juu tinƆaa naa lerin.' "

22 PooƆ fa sƎi bul wiaa nii, nialin kala fa jegile nii. Ama u si bul wiin deen, ba bira suomo naa gon a bul, "Ma kpu ni-tooƆ deen, u bi maga duu he dunia Ǝ."

23 Ba ninƆaa gon, an keƆ ba gennin kpikpesi a naa hagila yuyuo.

24 Nii ne Rom laali-yuoroo kuhian-la bul di laali-yuoro-la keƆ PooƆ kaa juu laali-yuoroo dii-duo-la. U si di ba viiru an piesa na wii-la si tii ba kala lii u harin an ninƆaa gon nla.

25 Nii ne ba vobu di ba viiru. Ba sƎi che di ba viiru, PooƆ piese laali-yuoroo kuhian-la fa si chin dime a bul, "U maga di ba viire nuu si naa Rom tiina an bi u sariya die, a dagu u wu-cheelin koo?"

²⁶ U si nii wii-la Pɔɔl si bula, u ma bira mu u kuhianȚ teenȚ a bula pu a bul, “Bee na Ț sȚi che di Ț Țaa wii-la, baal-la Țaa Rom tiina ne.”

²⁷ Nii ne laali-yuoroo kuhianȚ-la titia sii kɔ Pɔɔl teenȚ a piestu, “Ț Țaa Rom tiina neȚ? Bula pimi.” Nii ne Pɔɔl si, “Oo.”

²⁸ Laali-yuoroo kuhianȚ-la ma bul, “Mi ma Țaa dɔȚɔ ne. Mi ta ȚȚ moribiee yuge ne an-na ku Țaa Rom tiina.” Nii ne Pɔɔl si, “Ba paala lulmi di mi Țaa Rom tiina ne.”

²⁹ Nii ne nialinȚ fa sȚi che di ba viire Pɔɔl anȚ piestu, ba suusa lii u teenȚ lima lima. Laali-yuoroo kuhianȚ-la si ku jinȚ ari Pɔɔl Țaa Rom tiina ne, ka u Țaa ba keȚ chorumɔɔ kaa vɔbu, fawullunȚ kenu maa.

Pɔɔl chinȚ nialinȚ si yie hilime vuvuure wiaa sipaanȚ

³⁰ Nii ne laali-yuoroo kuhianȚ-la chiche duu sene jinȚ wii-la si tii Juu tinȚaa bubul Pɔɔl teenȚ Ții. U tanȚ si pula u Țaa ba kenu puri, a Țaa nialinȚ si kpu pusunȚ pipi Wia kuhiasinȚ ari kuhiasi-la si yie hilimi a vuvuure wiaa ku hilimi. Ba si hilimi Ții, u keȚ Pɔɔl kaa lii a Țaa u chinȚ ba sipaanȚ.

23

¹ Pɔɔl fa si chinȚ Ții, u chaare u siaa pe nialinȚ fa si yie hilime vuvuure wiaa le anȚ bula piba a bul, “Mi naanȚbiirinȚ, mi to Wia mi miisinȚ kala le ne. Mi si tou, mi tuɔbiinaa kala yie chesi ne a kaa kɔ tapulunȚ deenȚ.”

² Nii ne nialin si kpu pusun pipi Wia kuhian donɔ, baa yire Ananayas, bula pi nialin si china kpage Pɔɔl di ba nmoo u niin le.

³ Ba si nmobu nii, Pɔɔl ma bula pu a bul, “N lɔɔ nage jeen si yere, ka ba naa tuɔrun buge ne di niaa si na. Wia ma jan nmobun nii. N hono di η to wialin ba si nmunsa bil di la tuto ne a didii mi sariya, an ka η bul di ba nmoomi a chei wialin nii.”

⁴ Nialin si china kpage Pɔɔl piesu a bul, “Nialin si kpu pusun pipi Wia kuhian ne η tuuse nii?”

⁵ Nii ne Pɔɔl bira bul, “Mi naanbiirin, ma kiasa sima. Ba nmunse Wia tenin tuɔn ari u bi maga di la bul wu-bɔnɔɔ a pi nii-la sii beɔ niaa. Mi bi jin ari u ne naa nialin si kpu pusun pipi Wia kuhian.”

⁶ Pɔɔl si bene nialin si yie hilime vuvuure wiaa tuɔn, u na ari donsun naa nialin ba sii yire Sadiusii tinnaa, donsun ma naa Farisii tinnaa. Nii ne u faasa bul nialin si yie hilime vuvuure wiaa teen a bul, “Mi naanbiirin, mi ma naa Farisii tiina ne, nii-la si lulmi ma naa Farisii tiina ne. Mi laa dii ari nialin si suba jan sii sun le a ken miisin. Nii ne tii baa dii mi sariya.”

⁷ U si bul wiin deen, Farisii timma-la ari Sadiusii timma-la bira bi nii-bala kene. Ba pore donɔ le.

⁸ Sadiusii tinnaa si di nuu ne suba, u bira bi jan sii sun le a ken miisin, a bira bul di Wia tinndaraa ma tuo, di ni-dinjin ma tuo, ka Farisii tinnaa si di ba kala he dime, di nuu ma ne suba, u jan sii sun le a ken miisin.

⁹ Nii ne nialin sii a faasa ŋɛŋaa goŋ. Wia tenin kerichiba-la doŋsun si he Farisii niaa paati-la tuon sii a faasa ken wialin lilere a bul, “La bi na baala deen si ŋaa wii-la chei. U naga ari ni-dima ne koo Wia tinɗaara ne sene bul wiaa pupu, la bi u-na jin.”

¹⁰ Nii ne ba ken wii-la faasa lere, lerin kala hosi. Fawullun ken laali-yuoroo kuhian-la ari ba jan ken Pɔɔl lere puɔse. Nii ne u ŋaa u laali-yuoroo juu nialin tuon a loriko laau nialin teen, a kenu kaa mu laali-yuoroo dii-duo-la.

¹¹ U tan si bire, titan-la titia la Tiina Yesu ko Pɔɔl teen, a chin u seme, a bula pu a bul, “Nyire ŋ boye. U maga di ŋ dii mi siada a bul mi wiaa Rom le ari ŋ si bul mi wiaa nii Jerusalem le.”

Juu tinɗaa ka vuure di ba kpu Pɔɔl

¹² U tan si pula, Juu tinɗaa doŋsun hilimi doŋɔ le a vuure di ba kpu Pɔɔl. Ba ta niin ne ari ba ne buu kpua, ba bi jan dii kiaa. Ba bi jan nyua liin maa.

¹³ Nialin fa si vuure wiin deen kii niaa mahin balia.

¹⁴ Nii ne ba mu nialin si kpu pusun pipi Wia kuhiasin ari nialin kuhiasin teen a bula piba a bul, “La ta niin ne di la ne bi Pɔɔl kpua, la bi jan dii kiaa.

¹⁵ Ma di nialin si yie hilime vuvuure wiaa kuhiasin saa tin di ba bula pi Rom laali-yuoroo kuhian-la duu len di Pɔɔl ko ma teen. Ma fugi ari maa che di ma wasa dii u sariya ne. La jan ŋaa siri duu ne len u kuko, u bi jan yima, ka di la kpuu.”

16 Pɔɔl dihaala bie ma nii ba sîi vuure Ții, a mu juu laali-yuoroo dii-duo-la a bul wii-la pi Pɔɔl.

17 Nii ne Pɔɔl yire laali-yuoroo kuhianɗ dɔŋɔ a bula pu a bul, “Keŋ bapuɔsi-bie deenɗ kaa mu ma kuhianɗ teenɗ, u keŋ wii ne duu bula pu.”

18 Nii ne u kenu kaa mu ba kuhianɗ teenɗ a bula pu a bul, “Pɔɔl, nii-la ba si kaa to dia ne yiremi a bula pimi di mi keŋ bapuɔsi-bie deenɗ kaa ko ŋ teenɗ, duu keŋ wii ne duu bula piŋ.”

19 Nii ne kuhianɗ-la keŋ bile nisinɗ le a kenu lii mua, a fiela piesu di wu-bee ne u keŋ di u bula pu?

20 Nii ne u bul, “Juu tinȚaa vuure ne di ba bula piŋ di ŋ chie leŋ di Pɔɔl ko nialinɗ si yie hilime vuvuure wiaa kuhiasinɗ teenɗ. Baa fugi ari baa che di ba wasa dii u sariya ne.

21 Saa sî sei, bee wiaa nialinɗ dɔŋsunɗ jaŋ faa wonɗbiinɗ le a gberu. Ba kii niaa mahinɗ balia. Ba ta niinɗ ne di ba bi Pɔɔl kpua, ba bira bi jaŋ dii kiaa, ba bi jaŋ nyua liinɗ maa. Ba ŋaa siri ne di ŋ ne pu wonɗbiinɗ duu kuko.”

22 U si bul Ții dere, kuhianɗ-la bula pi bapuɔsi-bie-la a bul, “Sî bula pi nuu-kala ari ŋ bul wiinɗ deenɗ pimi,” aŋ ŋaa u viiri.

Ba keŋ Pɔɔl mu tinȚeenɗ kuoro Fiilis teenɗ

23 Nii ne laali-yuoroo kuhianɗ-la yire u laali-yuoroo kuhiasinɗ balia a bula piba a bul, “Má liise laali-yuoroo zo-balia di ba ŋaa siri di ba di Pɔɔl mu Sizariya, a pe ja-jillaa mahinɗ batori ari fii le, ari nialaa ma si keŋ tinȚee

zo-balia. Lenj di ba ŋaa siri di ba lii titanjin deen kerifi nibi le.

²⁴ Má che janin a liisa pi Pɔɔl duu ma jil, a kenu worun a kaa mu Sizariya, a kenu kaa mu he tintee-la kuoro Fiilis nisin le.”

²⁵ Nii ne ka laali-yuoroo kuhian-la ŋmunse tenin a piba di ba kaa mu pi kuoru-la a tin wiin deen wiaa. Nla ne u bul tenj-la le:

²⁶ “Mi-na Kulɔɔdios Lisias ne ŋmunse tenin deen a pipi mi nyimma kuoro Fiilis. Mii chuɔlunj worun.

²⁷ Baala deen mi si ŋaa ba kaa ko ŋ lerin, Juu tinŋaa ne fa kenu di ba kpoo. Ba sii che di ba ŋaa nii, mi nii ari u ŋaa Rom tiina ne. Nii ne mi kenj mi laali-yuoroo mu, la loriko laau ba nisin le.

²⁸ Mi faa che di mi nii wii-la si tii ba bubul u teenj. Nii ne mi kenu kaa mu ba nihiasin si yie hɔnɔ vuvuure wiaa teenj.

²⁹ Ba si piesu wiaa, mi na ari u bi wii-kala cheye a mage di ba kpoo koo di ba kenu to dia. Wii-la si tii ba bubul u teenj tige ba titia kisinnin le ne.

³⁰ Ba si bula pimi ari Juu tinŋaa doŋsun vuura ne di ba kpoo, nii ne mi si di ba kenu kaa ku pinj lima lima. Mi saa bula pi nialin sii bul u teenj ne di ba ko ŋ teenj, a ma dage wii-la u si ŋaa chei a pinj.”

³¹ U si ŋmunse tenj-la dere, laali-yuoro-la ŋaa nii u si bula piba. Titanj-la ba kenj Pɔɔl kaa mu yi tanj kubala baa yire Antipatis.

³² U tanj si pula, laali-yuoro-la sii venj naasin le ne miira ko ba dii-duo-la, anj ka janin tinŋaa

kenu mu Sizariya.

³³ Ba si yi dime, ba jon Pool pi ba tinȚeen kuoro, a jon ten-la ma pe.

³⁴ Nii ne kuoru-la karime ten-la an piere Pool lee-la u si lia. U bul duu lii Siliisia ne. U si nii nii,

³⁵ u bula pu a bul, “Bua-la le nialin sfi bul n teen ne ko, mi jan nii wii-la n si kene di n bul, an ka di mi-na dii n sariya.” Nii ne u naa ba ken Pool mu he dii-bal-la Herod si saa, a naa laali-yuoroo pupou dime.

24

Juu tinȚaa bul Pool teen

¹ Tapulaa banon si kiele, nialin si kpu pusun pipi Wia kuhian baa yire Ananayas sii mu Sizariya, kuoro Fiilis teen. Ba di nialin kuhiasin donsun ari sariya didiire kubala baa yire Tatulas, ba kala ne mua. Ba si mu u teen, ba suomo bubul wii-la si tii ba bubul Pool teen.

² Tatulas ne ba laa sipaan yire duu dage wii-la Pool si naa chei. Nla ne u suomi, “Mi nyimma, n ne wuo bibenla worun a len la hon ari yarifielaa. N si wuo bibenla nii, n wase wiaa yuge a pila ba zomo la tinȚeen deen le.

³ La tan seme-na kala la tuon toro worun wiin deen le bua-na kala le ne. La saa lollun kinken.

⁴ Mi bi che di mi bul wiaa dieni. Mi saa sulun di n ken ken yiri an jegile nii wii-la la si kene di la bul. La jan kerii wii-la la si jan bul kuii.

⁵ La na di baala deen naa wu-heeru ne. Juu tinȚaa si he dunia seme-na kala le, u yie mu

lee-la a Țaa taawei. U ne Țaa Nazaret niaa paati kuhianj maa.

⁶ U faa che duu ma Țaa disinnij ne Wia-dia le. Nii ne la kenu [a faa che di la dii u sariya la naabalima wonbii-la le la sii to nii.

⁷ Nii ne laali-yuoroo kuhianj ba sii yire Lisias ku hosi a kenu loriko laa la teenj.

⁸ U ne bula pi la nialij kala sii bul Pool teenj di la ko Ț teenj a bula pinj wii-la si tii la bubul u teenj.] Di Ț ne piese baala deenj, Ț titia jan jinj ari wialij kala la si bula a tigeu le Țaa wutitii ne.”

⁹ Nii ne Juu tinȚaa ma sii pe a bul di wii-la kala u si bula Țaa wutitii ne.

Pool bul wiaa duu laa u titia kuoro Fiilis sipaanj

¹⁰ Nii ne tinȚeenj kuoru-la liisi Pool duu bul wii-la u ma si kene duu bul. Nii ne u bul, “Mi jima ari Ț dii sariya tinȚeenj deenj le u jisij bolie. Mi tuonj saa toro mi si jan bul wiaa a laa mi titia Ț sipaanj.

¹¹ Ț jan wuo piesa nii Ț titia le ari bua-la le mi si ku mu Jerusalem di mi chuole Wia Wia-dia le, u bi tapulaa fii ari balia kii.

¹² Juu tinȚaa bimi naa di la di nuu-kala kenj wii lilere Wia-dia le, mi bi taawei ma Țaa Wii-chuole diisij le koo lee kala tanj-la le.

¹³ Ba bira bi jan wuo dage ari wialij ba si si mi Țaa chei Țaa wutitiiba ne.

¹⁴ Wii-la mi si jan bula pinj ari u Țaa wutitii ne Țla: Ba wialij kala tuonj mii to wonbii-la ba sii chei ne. Wonbii-la mi sii to, mi maa to la naabalimaba Wia ne. Mi ma Țaa wialij kala Moosis si Țmunsa bil di la to yarida, aa to

tenni-la nialin sîi bul wiaa, Wia Din-zon-la dolun le si nmunsa kala maa.

15 Mi ma laa dii ari Wia jan chise ni-zonho ari ni-bonho kala suun le. Niaa deenba kala si chin nii, ma laa wiaa deenba kala dii ne.

16 Mi yie wiwalime worun di mi tuobiinaa kala chesi Wia ari nuhuobiinee kala sipaan.

17 Mi si lii Jerusalem le diene, a yi jisi ari jisi. Lele ne mi ko a ken moribiin kaa ko di mi pi mi tinteen niaa an pe kpu pusun pi Wia.

18 Nii le ba nami Wia-dia le. Bua-la le ba sîi nami, di mi piise mi disinnin der. Ni-dan kala tuo mi teen. Mi bi taawei ma kala naa. Juu tinnaa donsun si lii Esia tinteen ma ne fa he dime.

19 Di ba ne fa ken wii-kala a tigemi le, u fa maga di ba titia ne ko daha a ku bul.

20 Nii ma dee, len di niaa deenba si he daha bul wii-la ba si na di mi naa chei bua-la le mi si chin nialin si yie hono vuvuure wiaa sipaan.

21 Wii-la dununa mi si naa ne na: Mi fa chin ba sipaan a faasa bula piba a bul, 'Jinin maa dii mi sariya a tin mi si laa dii ari ni-suunun jan sii suun le a ken miisin.' "

22 Fiilis si nii nii, u jin wonbii-la Pool sîi to wiaa worun. Nii ne tii u bul di ba sii. Ka u bula piba a bul, "Ma len di laali-yuoro kuhian Lisias ne ko. Nii-na mi jan dii ma sariya."

23 U naa laali-yuoro kubala biben Pool, an bula pu duu kenu to an len duu nina wiese, duu pi u nanonun wonbiin di ba ku ninau di ba bubul wiaa. Duu ni che kun maa, di ba peu le.

⁵ Nii ne u bul di ba leŋ di ba kuhiasin to u harin mu Sizariya, di u ne ŋaa wii cheiba le, di ba bul u teen dime duu nii.

⁶ Fesitis chua Jerusalem le ari tapulaa chori koo fii an-na miira mu Sizariya. U tan si pula, u mu hon sariya didillin an ŋaa ba ken Pɔɔl kaa ko.

⁷ Pɔɔl si ko, Juu timma-la si lii Jerusalem ko, ba ku gollu chu a bul di wialin Pɔɔl si cheye yuga ne siifese, ama ba bi wuo dage ari wialin ba si bula a tigeu le ŋaa wutitiiba.

⁸ Nii ne Pɔɔl ma bul wiaa duu laa u titia a bul, “Mi bi Juu tinŋaa naabalimaba wonbii-la ba sɔi to wii-kala cheye, mi bira bi wii ma kala cheye a tige Wia-dia le koo Rom kuori-balin ma le.”

⁹ Fesitis ma faa che di Juu tinŋaa chou ne, ŋii ne u piese Pɔɔl ari u jan cho duu mu Jerusalem duu dii u sariya dime a tin wiaa deenba ba si bula a tigeu le koo?

¹⁰ Nii ne Pɔɔl si, “Ai, mi jan cho di mi mu kuori-balin teen. U maga di u ne dii mi sariya. N titia jima worun ari mi bi wii ŋaa chei Juu tinŋaa le.

¹¹ Di mi ne fa ŋaa wii chei a mage di ba kpumi, mi faa sei ne, ama di wialin kala ba sɔi bul ŋaa wu-nyiarin ne, nuu-kala tuo duu wuo jonmi he ba nisin le di ba kpumi. Mii sulun di ŋ leŋ di mi mu kuori-balin teen duu ne dii mi sariya.”

¹² Nii ne Fesitis ari u nihiasin vuure wiaa. Ka u bula pi Pɔɔl a bul, “Na ŋ si ŋ jan mu kuori-balin teen duu ne dii ŋ sariya. N saa jan mu.”

Pool chin Agiripa ari Beenis sipaan

13 U bi diene di kuoro kubala ba sii yire Agiripa ari u dihaala ba sii yire Beenis ko di ba chuole Fesitis Sizariya le.

14 Ba si mu dime tapulaa banmene, Fesitis bul Pool wiaa kala a piba a bul, "Baal kubala ne he daha. Fiilis ne fa kenu kaa to dia. U ha he dime.

15 Mi si mu Jerusalem, nialin si kpu pusun pipi Wia kuhiasin ari ba nihiasin Juu tinnaa tuon ku bul wialin u si naa cheiba le, an bul di mi dii u sariya a jon cheerin pu.

16 Nii ne mi bula piba ari Rom tinnaa bi sei di ba bul duu cheye ne an jon tiina he u dinjononon nisin le, see di ba kala hono, di dono bul u wiaa, dono ma bul u wiaa.

17 Nii ne ba ko daha. Ba si ko, mi bi kaa dieni. U tan si pula, mi mu sariya didillin an naa ba ken baal-la kaa ko.

18 Nialin fa sii bul Pool teen sii chin a bul wialin Pool si naa chei. Mi fa biina di ba jan dage wu-bomola u si naa. Ama ba bi wuo dage.

19 Wii-la ba si bula ne naa wu-kaa-lerii ne ba kaa lere a mu tige ba Wii-chuolun le ari baal kubala si suba, baa yire Yesu. Pool yie bubul ari Yesu sii suun le a he u miisin le.

20 Mi fa bi jin nii mi si jan to a jin wiin deen tuon. Nii ne mi piese Pool ari u jan sei a mu Jerusalem di ba dii u sariya dime?

21 Pool bi seye. U sulmi di mi len di ba benu a kenu kaa mu kuori-balin teen di u dii u sariya. Nii ne mi naa ba bibenu. Mi ne ku na wonbiin, mi jan len di ba kenu mu kuori-balin teen di u dii u sariya."

²² Nii ne Agiripa bula pi Fesitis ari u titia cho duu ma nii baal-la niin ne. Nii ne Fesitis bula pu ari u chie jan nii u wu-bulun.

²³ U tan si pula, Agiripa ari Beenis mu sariya didiilin. Ba kpiere ba titia worun a mu juu dii-bal-la. Niaa zilba kinken. Ba di laali-yuoroo nihiasin ari ni-balaa tan-la le, ba kala ku juu a hon don le. Ba kala si hon nii, Fesitis naa ba ken Pool ku juu.

²⁴ Nii ne Fesitis bul, "Kuoro Agiripa, ma di nialin kala si he daha, ma na baala deen. U wiaa ne tii Juu timma-la si he daha ari Juu timma-la si lii Jerusalem kala ku wiwalimemi. Baa naa gon a bul di u bi maga di u ken miisin.

²⁵ Mi-na bi na ari u si naa wii-la chei a mage di ba kpuu. Ama u titia ne sulmi ari u jan mu kuori-balin teen duu dii u sariya. Mi saa jan len duu mu.

²⁶ Ama mi paala bi chaasa jin wii-la kala mi si jan nmunsa pi kuori-balin a mu tigeu le. Nii ne tii mi kenu kaa ko ma teen di ma nii u wiaa. N-na kuoro Agiripa teen ne mi saa paala kenu kaa ko. Mi biina ari n ma ne juu wii-la tuon, n jan wuo na wii di mi wuo nmunse tenin pi kuori-balin.

²⁷ U bi wonbii kene mi teen di mi ne lenje di ba ken dansarika kaa mu kuori-balin teen, an bi chaasa bul wii-la kala u si naa chei."

26

Pool bul wiaa duu laa u titia Agiripa sipaan

1 Nii ne Agiripa bula pi Pool a bul, “Wonjbiin he dime di η bul wiaa a laa η titia.” Nii ne Pool suomo bul wiaa a jijaake u nisaa a bul,

2 “Kuoro, mi jan bul di mi nyun sima jinin mi si jan wuo bul wiaa a laa mi titia η sipaan wiaa deenba kala le Juu tinjaa sii bul mi teen,

3 beε wiaa η-na paala chaasa jin Juu tinjaa kisinnin kala ne ari ba wu-kaa-lerin. Mi saa sulun di η ken kenyiri an jegile nii mi teen.

4 Juu tinjaa kala jin mi fa si nage nii ne a suomi mi hanbiirin kala le. Mi fa yie he mi tinteen ari Jerusalem dunduja le ne a ku waa.

5 A lii bunbun kala a kaa ko mi faa to Farisii tinjaa paati-la sii to wonjii-duo-la ne la Wii-chuolun le. Di ba ne seye, ba jan wuo bul ari ba jin nii niin le faafaa kala ne.

6 Ka leele ba len mi chin daha di ba dii mi sariya a tin mi sii yiele wii-la Wia si si u jan naa pi la naabalimaba.

7 La Iziral tinjaa ta-gentisin fii ari balia-la, la kala yiele wiin deen ne, nii wiaa ne tii la fiεε siin a chuchuole Wia wiiheye ari titanin kala nii. Mi sii yiele wiaa deenba ne tii, Juu tinjaa bubul mi teen nii, mi nyina.

8 Beε ne tii ma Juu tinjaa bi wuo laa dii ari Wia jan wuo chise nialin si suba, di ba bira sii suun le?

9 Mi ma titia fa laa dii ari u maga di mi naa wii-la kala mi si wuo naa a chei Yesu si lii Nazaret yirin.

10 Nii ne mi naa Jerusalem le. Mi laa dolun nialin si kpu pusun pipi Wia nihiasin teen, an

ken Ɔia niaa yuge a to dia. Di ba ne si di ba kpuba maa, mi yie sei ne, ka ba kpuba.

¹¹ Mi vene dogiseba yuge Wii-chuoŋe diisin kala le, aa walime di ba bul ari ba bi Yesu jin an via u wonbii-la. Mi baaniŋ sii kinkeŋ ba nyun. Mi paala mu tasiŋ donsun si tuo Juu tinteen le, a to ba naasiŋ a dogiseba dime.

Pool to nii u si ŋaa a ku laa Yesu wiaa dii

¹² Wiin deen wiaa ne tii mi sii mu Damaasikas. Nialiŋ si kpu pusun pipi Wia kuhiasiŋ tinmi a pimi dolun.

¹³ Mi sii mu wonbiin le mi nyina, ari wiihei-siesee mi na pulumun duu lii wia nyun a chaana he la di nialiŋ fa sii ven le. U pulla kii wii-posun.

¹⁴ La kala tuu tel tinteen. Ka mi nii nuu yiikoro duu bula pimi Hiiburu yiikoro le a bul, 'Sool, Sool, bee ne tii ŋ to mi naasiŋ a dudogise mi ŋla? Ŋ nage neen ne ba si vobo an ŋmunmoo duu ven. U bi sei duu ven an dudogise u titia ne.'

¹⁵ Nii ne mi piese, 'Kubee ne, Tiina?' Nii ne Tiina bul, 'Mi ne ŋaa Yesu, nii-la ŋ si to naasiŋ a dudogise.

¹⁶ Ama sii chin. Mi ken mi titia ku dagiŋ di mi liisin di ŋ tin tinŋinaa pimi ne, a ŋaa mi siada tiina, a bula pi niaa ŋ si nami nii jinin, ari nii ŋ si jan bira nami maachie.

¹⁷ Mi jan timin di ŋ mu Iziral tinŋaa teen ari nialiŋ si bi Juu timma ŋaa kala teen. Di ba nii walimin, mi jan laan ta ba nisiŋ le.

18 Mi jaŋ timiŋ di ŋ mu ŋaa di ba siaa suri, a keŋba di ba birima lii birimiŋ tuoŋ a ku juu pulumuŋ tuoŋ, a ŋaa di ba lii Sitaani nisiŋ le a ko Wia teenj. Di ba ne ŋaa nii aŋ laa mi wiaa dii, Wia jaŋ joŋ ba haacheba cheba. Ba jaŋ wuo na leriŋ Wia si tuosa nialiŋ tuoŋ.'

Pool to u tinjinŋaa naasiŋ

19 Nii wiaa kuoro, mi bi yiikori-la si lii wia nyuŋ wiaa via.

20 Nii ne mi suomo bul Wia wiaa Damaasikas le ari Jerusalem le a kaa mu Judiya tinteenj kala, ari nialiŋ si bi Juu timma ŋaa tuoŋ. Mi bula piba di ba birima lii ba haacheba le aŋ birima to Wia, aŋ ŋiŋaa wialiŋ si jaŋ dage ari ba birima lii ba haacheba le ne.

21 Wiin deenj wiaa ne tii Juu tinŋaa keŋmi Wia-dia le aa che di ba kpumi.

22 Ama ari jiniŋ kala Wia haa pemi le ne, nii ne tii mi chinj daha aa bul wiaa deenba kala mi si ŋaa siada a pima, ma ni-balaa ari ma ni-biisiŋ kala. Wiin deenj mi sii bul, u titia ne nialiŋ fa sii bul wiaa, Wia Diŋ-zoŋ-la doluŋ le ari Moosis kala fa bul ari wii-la jaŋ ŋaa.

23 Ba fa bula ari Kirisito jaŋ na heeŋ a suu, a laa sipaanj a sii suuŋ le nialiŋ si suba kala tuoŋ. Ba bira bula pi Juu tinŋaa ari nialiŋ si bi Juu tinŋaa ma ŋaa ba si jaŋ ŋaa nii a na pulumuŋ."

24 Pool si bul wiaa duu laa u titia nii, Fesitis kpiau le a bula pu a bul, "Pool, ŋŋ nyaase ne. Nj wu-jiŋ kinkeŋ kinkeŋ keŋiŋ nyinyaase ne."

25 Nii ne Pool bul, "Mi bi nyaase mi nyina. Wutitii ne mii bul. Mi siaa kala ne fiela.

²⁶ Kuoro Agiripa, η jin wiaa deenba kala nε. Nii nε tii mi wuo bubulba ari nyu-duon. Mi jima ari wiaa deenba kun-kala tuo η si bi jin. Wiaa deenba kala si ηaa, ba bi wu-faalia ηaa.

²⁷ Kuoro, η laa nialin sii bul wiaa, Wia Din-zon-la dolun ε wiaa dii nεε? Mi jima η laa dii nε.”

²⁸ Nii nε kuoro Agiripa piεε Pɔɔl a bul, “N biina lεεε-bie deen η jan wuo len di mi laa Yesu wiaa dii a tutou koo?”

²⁹ Nii nε Pɔɔl bul, “U ηaa lεεε-bie koo u bi lεεε-bie ηaa, mii chuɔε Wia nε di ma di ni-kaana-la kala sii jegile nii mi teen jinin deen, di ma ku nagemi ari mi si laa Yesu wiaa dii nii. Ama mi b́ che di ma nagemi ari ba si kenmi vɔɔ ari chorumɔɔ ηla.”

³⁰ Pɔɔl si bul wiaa deenba dεε, nii nε tinteen kuoro ari nii-la si chin kuori-balin nyun ari Bεenis ari nialin kala fa si honɔ, ba sii di ba viiri.

³¹ Ba si lii di-jalin nii, ba bula pipi donɔ a bul, “Baala deen bi wii-kala cheye a mage di ba kpuu koo di ba kenu tɔ dia.”

³² Nii nε Agiripa bula pi Fesitis a bul, “Di baala deen fa bi wonbiin sula ari u jan mu kuori-balin teen duu dii u sariya, mi fa jan bul di η jonu ta.”

27

Pɔɔl juu liin daboro a duoro mu Rom

¹ Nii nε ba vuure di la juu liin daboro a mu Itali. Ba jon Pɔɔl he laali-yuoroo kuhian kubala nisin ε a pe dansarikaba donsun ε. U lii Rom

ne a fa ŋaa kuhianŋ Rom kuori-balinŋ
laali-yuoroo tuonŋ. Baa yiru Julius.

² La mu juu liinŋ daboro si lii taŋ kubala baa
yire Adamiitam a ŋaa siri duu mu tasi-la si he
mugi-balinŋ niinŋ Esia tinŋteenŋ le. Baal kubala baa
yire Arisitaakis ma fa he la tuonŋ ne. U fa ŋaa
Masidoonia tiina ne a lii Tesalonaaka. La si mu
ŋii,

³ u taŋ si pula la mu yi taŋ kubala baa yire
Saadonŋ. Julius fa kenŋ zile Pool teenŋ a pu
wonŋbiinŋ duu mu na u nanŋdonŋsunŋ, di u nŋi che
kunŋ maa, di ba peu le.

⁴ La bira sii dime. La sŋi mu, di pelinŋ lu lii
lee-la la fa si chaasa. La miira mu to tinŋteenŋ
kubala liinŋ si gollo chu, baa yire Saapos. La to
seme-la si kere pelinŋ.

⁵ La kperɛ to Siliisia ari Panŋfilia tinŋteenŋ niinŋ,
a mu yi lee kubala baa yire Maara. U fa he
Laasa tinŋteenŋ ne.

⁶ Dime ne laali-yuoroo kuhianŋ-la na liinŋ
daboro donŋo duu lii Alekizandia aa mu Itali. U
ŋaa la juu.

⁷ La fiela duori ŋii deenŋ deenŋ tapulaa
banŋmene a na heenŋ kinŋkenŋ, anŋ sisele ku kpage
taŋ kubala baa yire Sinaadas. Pel-la bi seye di la
to dime. Nii ne la bira kperɛ to tinŋteenŋ kubala
liinŋ si gollo chu, baa yire Kiriiti, a ku yi lee
kubala baa yire Salimooni. La kperɛ to tinŋtee-la
seme-la si kere pelinŋ.

⁸ La si kperɛ to lii-la niinŋ ŋii, la na heenŋ
worunŋ an-na ku yi lee kubala baa yire Fee
Heevins. U fa kpage taŋ kubala baa yire Lasiya.

⁹ La honŋ dime a dieni, Juu tinŋŋaa tapul-bal-la

ba si yie kpu pusun pi Wia, duu jon ba haacheba cheba, ku kieli. Bua-la le liin duorun yie hei ne. Nii ne Pɔɔl bul wiin deen chagileba a bul,

¹⁰ “Mi naanbiirin, mi na ari la wonbii-la venin jan kperila. Má len di la hon daha. Di la ne si la mu, la liin daboro ari la chugusun jan chei, la donsun ma jan suu.”

¹¹ Ama laali-yuoroo kuhian-la fa bi Pɔɔl teen jegile nii, an jegilee nii liin daboro-la kuhian ari liin daboro-la tiina teen.

¹² Ba si lee-la bi zon ari ba si jan he dime yibiinin le. Ba tuon jesin kala fa cho di ba juu liin daboro-la, a wiwalime di ba ne wuolo, di ba mu yi tan kubala baa yire Fiinis a he dime yibiinin. Fiinis ne fa naa lee-la liin daborusun si yie chin a he Kiriiti tinteen. U fa he tan seme ari tan bubuon pegen, a bira pin tan seme ari tan nyun pegen maa a kere pelin.

Lii-pelin lu mugi-balin le

¹³ Nii ne pelin fiela lu a lii tan bubuon a kuko. Nialin biina ari ba jan na wonbiin a ven ari ba fa si biina nii ba tuon le. Nii ne ba ken hoo-bal-la ba si yie kaa chage liin daboro-la a kaa liise a he liin daboro-la tuon, an duoro kperere to Kiriiti tinteen niin nii.

¹⁴ U bi diene di peli-duon faasa lu a lii tan nyun ari wii-pɔsun pegen. U lii tinteen liin si gollo chu ne a kuko.

¹⁵ U ku nmoo liin daboro-la, la bi pel-la wuo chaase. La bi wii-kala wuo naa. Nii wiaa la len pel-la ken liin daboro-la mu lee-la u si lu mumu.

16 Nii ne la to lee kubala liinj si gollo chu baa yire Kaada, a to u tanj semε. U kere pel-la mua. Dime la na heej woruj aŋ-na wuo kenj liinj dabori-bie-la la fa si jono voo liinj daboro-la harij.

17 Ba lere liinj dabori-bie-la ku juu liinj daboro-la tuoj a kenj nmesinj vobu, aŋ voo liinj daboro-la kala kpanj kpanj. Fawulluj fa kenba ari ba janj vene mu juu hagili-bunbugulo-la tuoj si gollu Liibia tinteenj a pe dime. Nii ne ba kenj genni-la ba fa si jono voo liinj daboro-la nyuj di pelinj kaa venj a kaa ta ba suusa tuu, aŋ lej pel-la kenj liinj daboro-la aa venj.

18 Pel-la faasa lu nij ne deenj deenj. Tanj si pula ba suomo chaare chugusu-la si he liinj daboro-la tuoj a yuo tita.

19 Tanj si pula, la titia chaare liinj daboro-la kiaa ba si kaa wase liinj daboro-la donsunj a yuo ta.

20 La tapulaa yuga wia si bi poso, chejwulaa ma bi lia. Ka pel-la ha faasa lu kinjenj. Pel-la si faasa lu nij, la bira bi yiela ari la janj kenj miisinj.

21 Nialinj diene ba bi kiaa die. Ba si diene ba bi kiaa die nij, Pool sii chinj ba sipaanj a bula piba a bul, "Mi naanjiirinj, u fa maga di ma jegile nii mi teenj. Di ma ne fa jegile nii mi teenj, la ne fa bi Kiriiti le lia, la kiaa deenba kala si cheye, ba fa bi chei. Kialinj kala si lele ma fa bi lel.

22 Ama mii sulma, ma nyire boye. Liinj daboro dunduja ne janj lel, ama ma kuj-kala bi janj suu.

23 Wia-la si tiimi, mi maa chuolu. U tinjdaara dia ko mi teenj titaninj

24 a bula pimi a bul, ‘Pɔɔl, sí fawulluŋ fá. N jaŋ mu chin kuori-balin sipaan. Wia tin ŋ wiaa ne a leŋ ma di nialin kala si he liin daboro tuon, ma kala jaŋ ken miisin.’

25 Nii wiaa, mi naanbiirin, má nyire boye. Mi ŋaa Wia yarida ari wii-la kala u si bula, u jaŋ chaasa ŋaa.

26 Ama la ta jaŋ mu chin dunđoli-bie kubala le ne liin si gollo chu.”

27 Pel-la kenla kaa ven ŋii ne tapulaa fii ari banese mugi-bal-la ba sii yire Adira tuon. U titaŋ-la ari tita-siesee nialin sii duori liin daboro-la, ba biine ari baa mu dunđolo niin ne.

28 Nii ne ba jon kuj he lii-la le di ba magise a na u lunuŋ. Ba na duu lunje a mage naakielin mahin balia. Muapilii ba bira magise a na duu ŋaa naakielin mara ari fii.

29 Fawulluŋ fa kenba ari ba jaŋ mu ŋmoo buŋ. Nii ne ba chaare hoonu-la ba si yie kaa chichage liin daboro-la a kikii. Ba banese ne ba chaare liin daboro-la harin a chagu kii, an susul Wia di taŋ-pul di ba na pulumuŋ.

30 Nii ne nialin fa sii duori liin daboro-la lii a chiche di ba fá, an ka liin daboro-la ari ni-kaanaa. Ba liise liin dabori-bie-la a he liin tuon, a fufugi ari baa che di ba lii liise ho-la ba si kaa chichage liin daboro-la sipaan ne.

31 Nii ne Pɔɔl jin a bula pi laali-yuoroo kuhian-la ari laali-yuoro-la a bul, “Ma bi jaŋ ken miisin, see nialin sii duori liin daboro-la he liin daboro tuon.”

32 Pɔɔl si bul nii, laali-yuoro-la keru ŋmesi-la

ba fa si kaa voo liinj dabori-bie-la, a lenj liinj jonjo viiri.

³³ Tanj si kpage puluŋ, Pooł sul nialinj kala si he liinj daboro-la tuoŋ di ba dii kiaa a bul, “Tapulaa fii ari banese ne ɲla ma sii gberɛ wii-la si jan ɲaama. Ma bi kuŋ-kala die.

³⁴ Nii wiaa mii sulma di ma dii kiaa. Di ma ne dii kiaa, ma jan keŋ doluŋ a wuo laa ma titia a keŋ miisinj. Ma kuŋ nyu-puŋ ma bi jan wii.”

³⁵ Pooł si bul ɲii deɛ, u jon boroboro, a chuɔɛ Wia ba kala sipaan, aŋ choɛ didii.

³⁶ Ba nyire boye, ba kuŋ-kala ma dii kudiilee.

³⁷ La nialinj kala fa si he liinj daboro-la tuoŋ fa ɲaa zo-balia ari mahinj batori ari fii ari balidu ne.

³⁸ Ba kala si dii kiaa voge, ba chaare mia-la fa si he liinj daboro-la le a ta, di liinj daboro-la si faasa yuŋ.

Liinj daboro ka chei ne

³⁹ Tanj si pula, nialinj sii duori liinj daboro-la bi wuo jin di ba yi duŋdolo-la niinj ne, ka ba yi. Ba na di tinteen ne golli lii-la chu, lii-la bi jal. Lee-la kala taale. Ba biina ba jan wuo keŋ liinj daboro-la a lii lii-la niinj.

⁴⁰ Nii ne ba keri hoo-bala-la ba fa si yie kaa chichage liinj daboro-la a lo he liinj le. Ba keŋ ɲmen-la ma puri ba si kaa voo danyine-la ba fa si kaa kukuosi liinj, a didage liinj daboro-la woŋbiinj. Ba bira wasa keŋ genni-la maa ba si kaa voo liinj daboro-la sipaan, di pelinj keŋ liinj daboro-la vivenj. Ba wasa kaa ta ba jil a voo, di pelinj kaa vene mu lii-la niinj.

⁴¹ Ama liiŋ daboro-la fá mu juu hagili-bunbugulo tuoŋ fuo-balaa balia si ku cheŋ doŋo a kuro bil. Daboro-la sipaan muure, u bi wuo veŋ, aŋ ka pel-bal-la ŋaa lii-peliŋ ku ŋmoo liiŋ daboro-la, a ŋaa u hariŋ kala bori.

⁴² Nii ne laali-yuoro-la vuure di ba kpu danŋarikaba-la kala, di ba kuŋ-kala sí wuo lii a duori lii-la a fá lel.

⁴³ Ka laali-yuoroo kuhian-la faa che duu laa Pɔɔl ta, nii ne u bula piba di ba sí nii ŋaa. U ta bula piba ari nialiŋ kala sí jiŋ liiŋ a he liiŋ daboro-la tuoŋ, di ba laa sipaan fula tuu a duoro mu lii-la niŋ,

⁴⁴ aŋ ka di ni-kaana-la ma tuu, di doŋsun paa daa-borusuŋ, di doŋsun ma paa liiŋ daboro-la dabori-yerie-la, a ma kaa duori liiŋ lii. Ŋla ne la kala ŋaa a lii lii-la niŋ.

28

Pɔɔl he Malita le

¹ La si lii liiŋ niŋ a laa la miisiŋ nii, la na ari tiŋteen ne liiŋ gollo chu nii. Nialiŋ si he lee-la bula pila ari tiŋtee-la yiriŋ ne Malita.

² Nialiŋ keŋla woruŋ lee-la, a pela le kiŋkeŋ. La si he dime nii, duonuŋ suomo ninii. Leriŋ fiela woruŋ. Ba he nyiniŋ pila la wiwieni.

³ Pɔɔl mu jaa daasiŋ a kaa ku he nyiniŋ le, di dimiŋ he daasi-la le. Wulimiŋ keŋ diŋ-la u ku lii a dima pe Pɔɔl nisiŋ le.

⁴ Nialiŋ si he lee-la na di diŋ-la dima pe Pɔɔl nisiŋ le nii. Ba bula pipi doŋo a bul, “U naga baala deŋ ka kpu niaa ne. U wuo lii liiŋ tuoŋ a keŋ miisiŋ, ama Wia bi seye duu keŋ miisiŋ.”

⁵ Njii ne PƆol keŋ diŋ-la kpesi u tel nyiŋ-la tuoŋ, ama diŋ-la si dimu njii, u buu wii-kala ŋaa.

⁶ Ba faa gbere diŋ-la si diŋ PƆol njii duu ŋmɛɛ, koo duu guu tele suu, di ba na. Ba gbere a dieni. Ba si gbere a dieni njii, ba bi na ari wii-kala ŋaa u. Ba keŋ ba tuobiinaa birime a bul duu ŋaa vene ne.

⁷ TinȚee-la kuoro yiriŋ ne fa Pubilias. U bagisiŋ ma fa kpage lee-la ne. U keŋla kaa mu u leriŋ, a keŋla woruŋ tapulaa batori.

⁸ Kuoru-la nyimma faa wiile ne a piŋ dia u. U yaraa fa lima ne, aŋ ka u ninigile. Njii ne PƆol juu nau u dia u a joŋ u nisiŋ danu u a chuole Wia pu, u duori.

⁹ PƆol fa si ŋaa njii, puwuolo-la kala fa si he lee-la ko PƆol teen. U ŋaa ba duori.

¹⁰ Ba pila choŋitaba yuge. Bua-la u la sii che di la sii juu liiŋ daboro a duoro viiri, ba joŋ kialiiŋ kala la sii che a he liiŋ daboro-la u di la kaa joŋ wonjiiŋ.

PƆol lii Malita u a mu Rom tinȚeen

¹¹ La he dime cheŋsiŋ batori ne aŋ sii juu liiŋ daboro a lii Alekizaŋdia. Liiŋ daboro-la yiriŋ ne veŋ-daaliŋ. Yibiiniŋ fa si suomo, ba fa voo liiŋ daboro-la a bil ne liiŋ niŋ.

¹² La sii mu njii, la mu yi taŋ kubala baa yire Sirakas, a chua dime tapulaa batori.

¹³ La bira lii dime a juu liiŋ daboro, a duoro mu taŋ kubala baa yire Riigiam. U taŋ si pula, peliŋ bira suomo lu a lii taŋ bubuoŋ. U tapulaa

balia cheɛɛŋ nɛ la ku yi taŋ kubala baa yirɛ
Putooli.

¹⁴ La na nialin dɔŋsun si laa Yesu wiaa dii
dime. Ba si, di la chua ba teen tapulaa balipe.
La chua. Nii nɛ la bira lii dime a mumu Rom.

¹⁵ La naanbiiri-la si laa Yesu wiaa dii Rom le
nii la wiaa ari laa kɔ nɛ. Ba ku cheŋla di-bolii.
Ba dɔŋsun cheŋla lee kubala baa yirɛ Apias
Yɔbɔ. Dɔŋsun ma cheŋla lee-la ba sii yirɛ Diisin
batori Nuhuɔraa sii chua dime. Pɔɔl si naba, u
lɔlle Wia aŋ nyirɛ u boyɛ.

Pɔɔl hɛ Rom lɛ

¹⁶ La si yi Rom, ba pi Pɔɔl wonbiin duu juuu
u dunɔɔŋa dia, ka ba ŋaa laali-yuoro kubala
bibenu.

¹⁷ U tapulaa batori cheɛɛŋ Pɔɔl yirɛ Juu tinŋaa
kuhiasin taŋ-la lɛ ba ku hilimi. Ba si ku hilimi
ŋii, u bula piba a bul, “Mi naanbiirin, mi bi
wii-kala ŋaa chei la niaa lɛ, mi bi la
naabalimaba kisinnin ma cheye. Ama ba keŋmi
a tɔ dia Jerusalem lɛ, aŋ bira jonmi a hɛ Rom
tinŋaa nisin lɛ ŋla.

¹⁸ Ba piesemi a na ari mi bi wii-kala cheye a
mage di ba kpumi. Nii nɛ tii ba chiche di ba
jonmi ta.

¹⁹ Ama Juu tinŋaa bi seye di ba jonmi ta, ŋii
nɛ fugemi mi sul wonbiin di ba keŋmi kaa kɔ
kuori-balin teen duu dii mi sariya. Ama mi-na
bi wu-bɔŋ kala kene di mi bul a mu tige mi niaa
Juu tinŋaa lɛ. Ba nɛ fugemi mi kɔ kuori-balin
teen.

20 Nla ne tii mi si mi jan nama di la bul wiaa. Ba keŋ chorumoo deenba woomi a tin nii-la wiaa ma Iziral tinŋaa sii yiele ari u jan ko le ne.”

21 Pool si bul nii, ba bula pu a bul, “La bi ten kala laa a lii Judiya a mu tige ŋ le. La naanbiirin kubala ma bi lee-la lii ko a ku bul wu-bon a tige ŋ le.

22 Ama la jima ari lee-na kala niaa yie bubul wu-bonoo a mu tige paati-la ŋ sii to ne. Nii ne tii la chiche di la nii wialin ŋ si laa dii.”

23 Nii ne ba he tapulun pi Pool. Tapulii-la si yie, niaa yuga a ko lee-la Pool sii juu. Pool bul Wia kuorii-la wiaa a pipiba siifesiŋ a lii chichuon kala a kaa mumu didaaniŋ. U karime wialin Moosis fa si ŋmunsa bil di niaa tuto, ari nialin fa sii bul wiaa, Wia Din-zon-la dolun le fa si ŋmunsa bil Wia tenin tuon. U dageba nii a bul Yesu wiaa piba, a wiwalime di ba laa Yesu wiaa dii.

24 Nialin si nii wialin u si bula, ba donsun laa dii, donsun ma bi laa dii.

25 Wiaa deenba ne Pool bul, ka ba keŋ wiaa lere dono le a sii viiri. U bula piba a bul, “Wialin Wia Din-zon-la si to Azaaya le nii a ŋaa u bula pi ma naabalimaba, ba ŋaa wutitii. Azaaya fa ŋaa nii-la fa sii bul wiaa u dolun le ne.

26 U fa bula a bul,
‘Mu niaa deenba teen a bula piba a bul,
Ma jan jegile nii wiaa an bi ba bubuon jin.
Ma jan chaare ma siaa kala an bi kuŋ-kala
jan na,

27 bee wiaa niaa deenba nyun dolie,
ba to ba digilaa di ba si wii nii.

Ba keŋ ba siaa ma tɔ di ba sí kuŋ-kala na.
Wia si, di ɲii dee ba siaa fa jaŋ nina,
ba digilaa ma fa jaŋ ninii wiaa.
Ba nyusuŋ ma fa jaŋ jijiŋ wiaa bubuɔsaa.
Ba fa jaŋ birima tomi
di mi ɲaa di ba duori.' ”

²⁸ ɲii nɛ Pɔɔl bira bula piba a bul, “U maga di
ma jiŋ ari baa bul Wia wu-zɔmɔ-la si laa niaa
tita a pi nialiŋ si bi Juu tinȚaa ɲaa nɛ. Ba jaŋ
jegile nii.”

²⁹ Pɔɔl si bul wiaa deeŋba deɛ, Juu timma-la
keŋ wialiŋ lilere dɔŋɔ ɛ siifɛsiŋ, a sii viiri.

³⁰ Pɔɔl hɔŋ Rom ɛ jisiiŋ balia, a yɔɔ u dia u
titia ɛ a juuu. Nuuna kala si kɔ duu nau, u yie
kenu woruŋ nɛ.

³¹ U bul Wia kuorii-la wiaa a pi niaa, a dage la
Tiina Yesu Kirisito ma wiaa ari nyu-duoŋ.
Nuu-kala buu tɔ ari u sí ɲii ɲaa.

**Yesu Kiristito Wu-Zɔŋŋɔɔ (Ghana)
Sisaala-Tumulung NT Ghana**

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Sisaala, Tumulung)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Jun 2026 from source
files dated 29 Jan 2022

b3eb8618-120f-5a96-8c1c-1dbc16914330